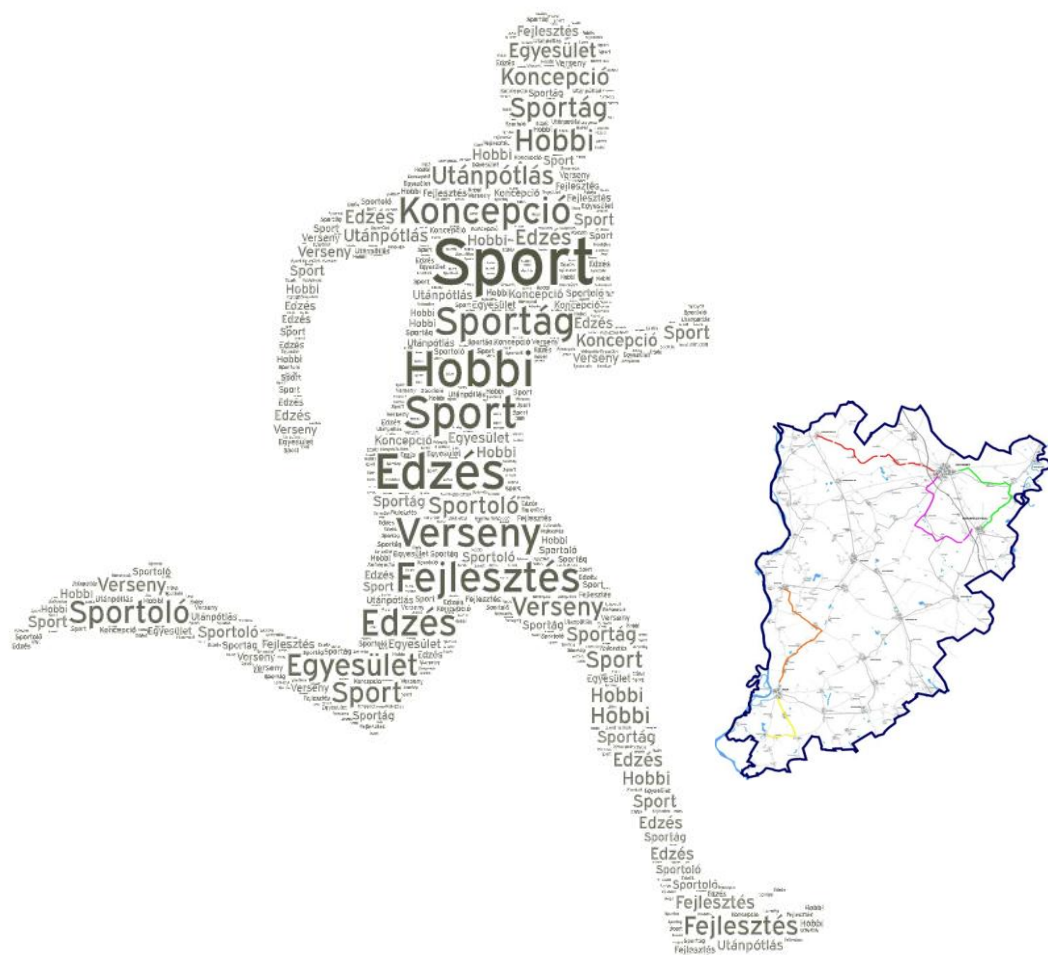

Bács-Kiskun vármegyei sportfejlesztési koncepció 2026-2030

2025. október

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés	7
1.1.	Indokoltaság	8
1.2.	Célja.....	9
2.	Helyzetelemzés	10
2.1.	Társadalmi és demográfiai helyzetkép a sportfejlesztés megalapozásához	10
2.1.1.	Demográfiai jellemzők	10
2.1.2.	Településszerkezet és térségi különbségek	12
2.1.3.	Egészségi állapot és életmód	13
2.1.4.	Társadalmi kohézió, közösségi élet és civil aktivitás	13
2.1.5.	Hátrányos helyzetű csoportok és esélyegyenlőség.....	14
2.2.	Sporthelyzetelemzés kérdőíves vizsgálatok alapján.....	14
2.2.1.	Sportinfrastruktúra és létesítményellátottság	15
2.2.2.	Sportolási szokások és lakossági részvétel	16
2.2.3.	Civil és közösségi sportélet	18
2.2.4.	Esélyegyenlőség, hozzáférés és bevonás	19
2.3.	A sport szereplői.....	19
2.3.1.	A sport irányítási szereplői	19
2.3.2.	Vármegyei és települési önkormányzatok	21
2.3.3.	Sportszervezetek és sportszövetségek	22
2.3.4.	Oktatási intézmények és diáksport-egyesületek	24
2.3.5.	Pedagógiai szakszolgálat	24
2.3.6.	Civil és közösségi szervezetek	25
2.3.7.	A fogyatékkal élők sportszervezetei	25
2.3.8.	Gazdasági szereplők és sportvállalkozások	26
2.3.9.	Lakosság és sportolók	26
2.3.10.	Szakmai és egészségügyi háttérintézmények	26
2.4.	Szabadidős sportprogramok.....	26
2.4.1.	Országos szabadidősport programok	27
2.4.2.	Vármegyei programok	28
2.5.	A sport és turizmus kapcsolata	30

2.3.1.	Kerékpáros turizmus	31
2.3.2.	Lovas turizmus	32
2.3.3.	Természetjárás és teljesítménytúrák	32
2.3.4.	Vízi turizmus.....	32
2.3.5.	Zarándoklat és vallási turizmus.....	33
2.3.6.	Nordic Walking	33
2.4.	Finanszírozás	34
2.4.1.	A térség sport szereplői elképzeléseinek feltárása	40
2.4.2.	Sportegyesületek és klubok fejlesztési igényei	40
2.4.3.	Civil szervezetek fejlesztési igényei	42
2.4.4.	Tankerületi központok és szakképzési centrumok sportfejlesztési igényei 43	
2.4.5.	Önkormányzati sportfejlesztési igények.....	44
2.4.6.	Lakossági sportfejlesztési igények.....	46
2.5.	Helyzetértékelés.....	47
2.	Jövőkép és célok.....	50
3.1.	Jövőkép.....	50
3.2.	A sportfejlesztés vezérelvei.....	51
3.3.	Stratégiai célok.....	52
3.4.	Specifikus célok	54
3.5.	Eredményességi indikátorok.....	55
3.	Beavatkozások	59
4.	A koncepció megvalósításának forrásai és finanszírozási lehetőségei	64
4.1.	A forrásbevonás általános keretei és elvei	64
5.2.	Hazai fejlesztési programok, hazai finanszírozás	64
5.3.	Európai uniós fejlesztési programok (2021–2027).....	67
5.4.	Előrettekintés a 2028–2035-ös programozási időszakra	69
5.5.	Önkormányzati források	70
5.6.	Magánszféra, szponzoráció és társadalmi felelősségvállalás	71
5.7.	Partnerségi és közösségi finanszírozási lehetőségek.....	71
5.	Partnerség	72
5.1.	Partnerségi folyamat és módszertan	72

5.2. A partnerségi folyamat eredményei és várható hatásai	74
5.3. A partnerségi folyamat kommunikációja	74
5.4. A partnerségi folyamat fenntartása	74
6. Illeszkedés egyéb tervekhez	74

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: Sportszakmai szervezetek, Forrás: saját szerkesztés, 2025	22
2. táblázat: Aktív Magyarország Program 2024–2026, Forrás: saját szerkesztés, 2025... ..	37
3. táblázat: Sportegyesületek fejlesztési igényei, Forrás: saját szerkesztés, 2025.....	41
4. táblázat: A sportegyesületek fejlesztési költségei, Forrás: saját szerkesztés, 2025. ..	41
5. táblázat: Egyéb civil szervezetek fejlesztési igényei, Forrás: saját szerkesztés, 2025. ..	43
6. táblázat: Egyéb civil szervezeti fejlesztések költségigénye, Forrás: saját szerkesztés, 2025.....	43
7. táblázat: Oktatási intézmények fejlesztési igényei, Forrás: saját szerkesztés, 2025... ..	44
8. táblázat: Önkormányzatok fejlesztési igényei, Forrás: saját szerkesztés, 2025.	45
9. táblázat: Önkormányzati fejlesztések becsült költsége, Forrás: saját szerkesztés, 2025.....	45
10. táblázat: Prioritási rangsor a lakosság igénye alapján, Forrás: saját szerkesztés, 2025.	47
11. táblázat: A sportfejlesztés gyengeségei Bács-Kiskunban, Forrás: saját szerkesztés 2025.....	48
12. táblázat: A sportfejlesztés erősségei Bács-Kiskunban, Forrás: saját szerkesztés 2025.	49
13. táblázat: A sportfejlesztés lehetőségei Bács-Kiskunban, Forrás: saját szerkesztés 2025.....	49
14. táblázat: A sportfejlesztés veszélyei Bács-Kiskunban, Forrás: saját szerkesztés 2025.	50
15. táblázat: Indikátorok az „Egészséges, aktív és sportoló társadalom megteremtése” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.....	55
16. táblázat: Indikátorok az „A sportinfrastruktúra korszerűsítése és elérhetőségének javítása” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.	55
17. táblázat: Indikátorok az „Utánpótlás- és diáksport fejlesztése” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.	56
18. táblázat: Indikátorok „A fogyatékkal élők és hátrányos helyzetű csoportok sportlehetőségeinek bővítése” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.....	56
19. táblázat: Indikátorok „A sport gazdasági szerepének erősítése” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.	57
20. táblázat: Indikátorok az „Innováció és együttműködés fejlesztése a sportirányításban” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.....	57

21. táblázat: Indikátorok a „Személyi és szakmai kapacitások fejlesztése” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.	58
22. táblázat: A stratégiai célok és a beavatkozási irányok közötti logikai kapcsolatok, Forrás: saját szerkesztés 2025.	61
23. táblázat: Állami sportirányítási források, Forrás: saját szerkesztés 2025.	64
24. táblázat: Közvetett állami támogatások (adópolitikai eszközök), Forrás: saját szerkesztés 2025.	66
25. táblázat: Önkormányzati és közfeladat-alapú támogatások, Forrás: saját szerkesztés 2025.	66
26. táblázat: Civil sportszervezeteket támogató alapok, Forrás: saját szerkesztés 2025.	66
27. táblázat: Oktatási intézmények sportfinanszírozása, Forrás: saját szerkesztés 2025.	66
28. táblázat: Az EU támogatási lehetőségeinek fő pillérei, Forrás: saját szerkesztés 2025.	67
29. táblázat: A koncepció illeszkedése a Sportoló Nemzet Programhoz, Forrás: saját szerkesztés 2025.	75
30. táblázat: A koncepció illeszkedése a Nevelő Edző Programhoz, Forrás: saját szerkesztés 2025.	76
31. táblázat: A koncepció illeszkedése a Héraklész Programhoz, Forrás: saját szerkesztés 2025.	77
32. táblázat: A koncepció illeszkedése az Aktív Magyarország Programhoz, Forrás: saját szerkesztés 2025.	77
33. táblázat: A koncepció illeszkedése a Vándortábor Programhoz, Forrás: saját szerkesztés 2025.	78
34. táblázat: A koncepció illeszkedése a Nemzeti Aktív Turisztikai Stratégia 2030c. dokumentumhoz, Forrás: saját szerkesztés 2025.	78
35. táblázat: A koncepció illeszkedése a Bács-Kiskun 2030 c. dokumentumhoz, Forrás: saját szerkesztés 2025.	79
36. táblázat: A koncepció illeszkedése a vármegyei klímastratégiához, Forrás: saját szerkesztés 2025.	80

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Bács-Kiskun vármegye lakónépessége korcsoport szerint 2001 és 2025 évek között, Forrás: KSH, 22.1.2.2. tábla, 2025.	11
2. ábra: Születéskor várható átlagos élettartam Bács-Kiskun vármegyében és országosan 2011 és 2024 között (év), Forrás: KSH, 22.1.2.6. tábla, 2025.	12
3. ábra: Standardizált halálózási arányszám főbb halálokok szerint, 2023 (100.000 lakosra), Forrás: saját szerkesztés, 2025.	13
4. ábra: A sportlétesítmények általános állapota; Forrás: saját szerkesztés, 2025.	16

5. ábra: Legjellemzőbb sportágak Bács-Kiskun vármegyei településeken, Forrás: saját szerkesztés, 2025.	17
6. ábra: A rendszeres sportolást leginkább nehezítő tényezők, Forrás: saját szerkesztés, 2025.....	18
7. ábra: A magyar sport finanszírozásának rendszere, Forrás: A magyar sport finanszírozásának rendszere, különös tekintettel a közpénzügyi vonatkozásokra (Tóth Nikolett Ágnes – Mátrai Gábor)	35

1. Bevezetés

A **SPORT** a társadalom egészét érintő, közösségformáló és egészségmegőrző tevékenység, amely jelentős mértékben hozzájárul az életminőség javításához, a társadalmi kohézió erősítéséhez és a helyi identitás megerősítéséhez. Nem csupán az egészséges életmód alapja, hanem a közösségi tanulás, a társadalmi integráció és a gazdasági fejlődés egyik motorja is.

Bács-Kiskun vármegyében a sport és a szabadidős tevékenységek fejlesztése stratégiai jelentőségű: hozzájárul az emberi erőforrások megőrzéséhez, a közösségek ellenálló képességének növeléséhez és a területfejlesztési célok megvalósításához. **A sport Bács-Kiskunban nem csak hobbi, hanem fejlődési motor.** Ha mozgásba hozzuk a vármegyét, mozgásba hozzuk a gazdaságot, a közösségeket és az egészségünk jövőjét is. Egyetlen jól megszervezett program képes településeket aktivizálni, turizmust élnéltetni, egészségügyi kiadásokat csökkenteni és olyan összetartó erőt teremteni, amelyre minden közösségnek szüksége van. Minden adott ahhoz, hogy Bács-Kiskun a sport által országos mintává váljon: erős civil hálózat, kivételes természeti környezet, élménykereső lakosság és elkötelezett partnerségek állnak rendelkezésre. **Ez a koncepció azoknak szól, akik nemcsak látják, hanem alakítják is a jövőt — hogy a sport ne lehetőség legyen, hanem a vármegye egyik kiemelkedő sikertörténete.**

A sportfejlesztési koncepció ennek a szemléletnek a keretében készült: célja, hogy a sportot a vármegye fejlődésének egyik meghatározó, fenntartható pilléréként kezelje. A dokumentum a sporttörvényben meghatározott területek közül elsősorban a **szabadidősport, a diáksport és a fogyatékkal élők sportja területére fókuszál.** Ezek a sporttevékenységek jelentik a legszorosabb kapcsolatot a vármegye társadalmi, közösségi és egészségfejlesztési prioritásaival, hiszen a mindennapos mozgás, az iskolai sporttevékenységek és az inkluzív, mindenki számára elérhető sportprogramok közvetlenül járulnak hozzá a lakosság életminőségének javításához.

A koncepció nem a versenysport vagy az élsport önálló fejlesztését célozza, hanem azok társadalmi, közösségi és infrastrukturális hátterét kívánja megerősíteni. A hangsúly a helyi közösségek sportéletének fejlesztésén, a sportolási lehetőségek elérhetőségének növelésén, valamint azon partnerségek támogatásán van, amelyek elősegítik a mozgás beépülését a mindennapi életbe. A dokumentum ezért kiemelten foglalkozik:

- a lakossági és közösségi szabadidősport feltételeinek javításával,
- az oktatási intézmények sporttevékenységének és diáksportjának támogatásával,
- a fogyatékkal élők és hátrányos helyzetű csoportok sportolási lehetőségeinek bővítésével,
- valamint a sport társadalmi beágyazottságának, gazdasági szerepének és együttműködési hálózatainak fejlesztésével.

A sportfejlesztési koncepció tehát **nem kizárólag sportpolitikai**, hanem **szélesebb társadalomfejlesztési dokumentum**, amely a testmozgást, az egészséget és a közösségi életet egységben kezeli – ezzel illeszkedik a vármegye területfejlesztési és gazdasági programjának célrendszeréhez is.

1.1. Indokoltáság

A **SPORTRÓL SZÓLÓ 2004. ÉVI I. TÖRVÉNY** arra irányul, hogy meghatározza a sport társadalmi szerepét és szabályozza a sporthoz kapcsolódó állami és önkormányzati feladatokat Magyarországon. A törvény képviseli a sport mint nemzeti érték és egészségmegőrző tevékenység fontosságát, és jogszabályi keretet ad a sport fejlődésének, támogatásának.

A **vármegyei önkormányzatokra vonatkozóan** a törvény kiemeli, hogy sportszervezési feladatai körében:

- segíti a területén tevékenykedő sportszövetségek működésének alapvető feltételeit,
- közreműködik a sportszakemberek képzésében és továbbképzésében,
- segíti a sportági és iskolai területi versenyrendszerek kialakítását, illetve az e körbe tartozó sportrendezvények lebonyolítását,
- adottságainak megfelelően részt vesz a nemzetközi sportkapcsolatokban,
- közreműködik a sport népszerűsítésében, a mozgásgazdag életmóddal kapcsolatos sporttudományos felvilágosító tevékenység szervezésében,
- közreműködik a sportorvosi tevékenység feltételeinek biztosításában.

Mindezek mellett a vármegyei önkormányzatok a települési önkormányzatokhoz hasonlóan:

- **MEGHATÁROZZÁK HELYI SPORTFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJUKAT**, és gondoskodnak annak megvalósításáról,
- együttműködnek a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,
- fenntartják és működtetik a tulajdonukat képező sportlétesítményeket,
- támogatják az iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeinek megteremtését.
- támogatják az iskolai sportkörök működéséhez, valamint az ezek feladatait ellátó diáksport-egyesületek feladatainak zavartalan ellátásához szükséges feltételek megteremtését.

Ez a törvény tehát a vármegyei önkormányzatok számára világos iránymutatást ad arra, hogy támogatniuk és szervezniük kell a sporttevékenységeket, a sportinfrastruktúrát és a sportszervezeteket vármegyei szinten, összhangban az országos sportpolitikai célokkal és nemzeti értékekkel.

A sportfejlesztési koncepció szorosan illeszkedik **Bács-Kiskun vármegye területfejlesztési koncepciójának és programjának** célrendszeréhez, amelyek az emberi erőforrások és közösségek fejlesztését, valamint a társadalmi kohézió erősítését határozzák meg átfogó irányként. E célkitűzés a „*belülről vezérelt ember és közösség*” jövőképe mentén fogalmazódik meg, amely a testi-lelki egészség, az aktív életmód és a közösségi részvétel erősítését tekinti a térségi fejlődés kulcsának.

E stratégiai irányból következik a sport és szabadidős fejlesztések támogatása mint fejlesztési terület, amely először a vármegyei területfejlesztési dokumentumokban

jelent meg, majd ehhez illeszkedve a **Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata Gazdasági Programja 2025-2029 című dokumentumban** is feladatcsomagként került meghatározásra. A program hangsúlyozza a sport és szabadidős tevékenységek támogatását, a lakosság egészséges életmódjának elősegítését, valamint a sportinfrastruktúra fejlesztésének fontosságát.

A jelen sportfejlesztési koncepció ezen stratégiai dokumentumok célkitűzéseire épül, és azok gyakorlati megvalósítását szolgálja. **A sportfejlesztési koncepció tehát a vármegyei területfejlesztési célok és a gazdasági program összhangját erősítve járul hozzá ahhoz, hogy Bács-Kiskun vármegye olyan térséggé váljon, ahol a sport és az aktív életmód a közösségi élet és a helyi identitás szerves részévé válik.**

1.2. Célja

A sportfejlesztési koncepció létrehozásának célja, hogy a vármegye sportéletével, sportinfrastruktúrájával és sportközösségeivel kapcsolatos fejlesztési elképzeléseket átfogó, stratégiai szemléletben foglalja össze. A dokumentum egységes keretbe rendezi a vármegye sporttal kapcsolatos fejlesztési törekvéseit, és hosszú távon irányt mutat a sportélet szervezésében, támogatásában és fejlesztésében.

A koncepció **irányadó dokumentumként** szolgál Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat), a települési önkormányzatok, valamint a sport területén működő szervezetek számára a sportéletének fejlesztéséhez, a sporttal kapcsolatos döntések és fejlesztési prioritások megalapozásához.

Ennek érdekében a **koncepció célja**, hogy:

- **megalapozza** a vármegye sporttal kapcsolatos döntéseit és fejlesztési prioritásait;
- **összhangot teremtsen** a sportfejlesztési törekvések és a területfejlesztési, gazdasági, valamint humánfejlesztési programok között; kapcsolódjon a fenntartható település- és gazdaságfejlesztési programokhoz, kiemelve a sport gazdasági, turisztikai és közösségépítő potenciálját;
- **támogassa** a lakosság egészséges és aktív életmódját, ösztönözze a mindennapos testmozgást, és segítse a rekreációs, tömegsport- és versenysport fejlődését; erősítse a társadalmi integrációt és az esélyegyenlőséget, elősegítve, hogy a sport minden korosztály és társadalmi csoport számára elérhető legyen;
- **rendszeresse** a sportfejlesztés szereplőit, feladatait és eszközeit, elősegítve a hatékony koordinációt és együttműködést;
- **alapot adjon** a pályázati és fejlesztési források hatékony felhasználásához;
- **erősítse a partnerséget** a sportban érintett szervezetek, intézmények és közösségek között; ösztönözze az együttműködést a helyi sportegyesületek, iskolák, civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok között, különös figyelemmel a szakmai és anyagi támogatásra szoruló szereplőkre;

- **biztosítsa** a sportfejlesztés hosszú távú, fenntartható irányát a vármegye egész területén;
- **illeszkedjen** a nemzeti sportstratégia és az európai uniós irányelvek célkitűzéseire, biztosítva a fejlesztések stratégiai és finanszírozási összhangját.

A koncepció főbb feladatai:

- **A helyzetfeltárás elvégzése**, a vármegye sportinfrastruktúrájának, sportegyesületeinek, közösségi sporttevékenységeinek és utánpótlás-nevelési rendszerének részletes bemutatása, a fejlesztési szükségletek és erőforrások feltérképezése.
- **A stratégiai irányok kijelölése**, a vármegye sportfejlesztési prioritásainak meghatározása, összhangban az országos és uniós sportpolitikai irányelvekkel, valamint a vármegyei területfejlesztési és gazdasági programmal.
- **A fejlesztési célok és beavatkozások rendszerezése**, olyan intézkedések meghatározása, amelyek elősegítik a sportolási lehetőségek bővítését, a közösségi részvétel erősítését és a sportlétesítmények fenntartható működését.
- **A partnerségi együttműködések megerősítése**, kapcsolatépítés és közös cselekvés elősegítése a vármegyei és települési önkormányzatok, sportszervezetek, iskolák, civil közösségek és gazdasági szereplők között.
- **A forrásbevonás előkészítése**, fejlesztési és pályázati lehetőségek feltárása, a finanszírozási háttér megalapozása, különös tekintettel a TOP Plusz és más releváns programokhoz való illeszkedésre.
- **A monitoring és értékelési rendszer kialakítása**, olyan mutatók és visszacsatolási mechanizmusok kidolgozása, amelyek lehetővé teszik a sportfejlesztések hatásainak mérését, a célok teljesülésének nyomon követését.

A sportfejlesztési koncepció feladatainak megvalósítása hozzájárul egy **koordinált, partnerségre épülő és fenntartható sportfejlesztési rendszer** kialakításához, amely a vármegye valamennyi településén elősegíti a sport, az egészség és a közösségi élet fejlődését.

2. Helyzetelemzés

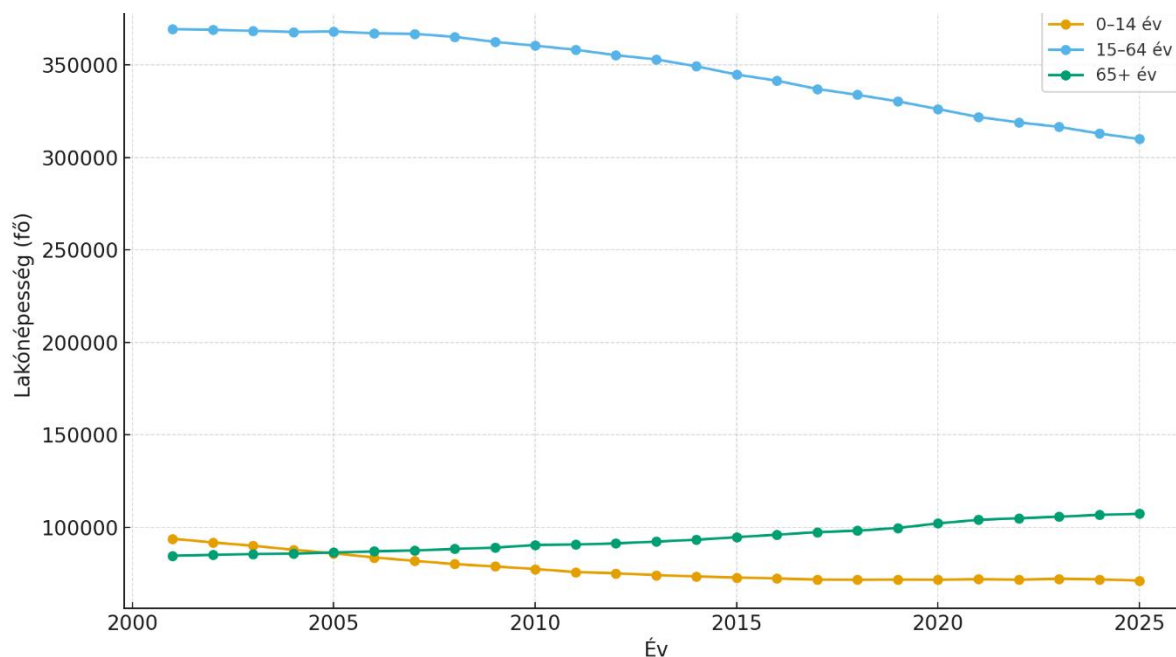
2.1. Társadalmi és demográfiai helyzetkép a sportfejlesztés megalapozásához

2.1.1. Demográfiai jellemzők

Bács-Kiskun vármegye társadalmi folyamatait az elmúlt években egyaránt jellemezte a népesség csökkenése, az elöregedés és a területi különbségek növekedése. Bács-Kiskun vármegye lakónépessége Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) adatai szerint¹ 2011-ben a vármegye lakónépessége 524.841 fő, míg 2022-ben már csak 495.675 fő volt, ami közel 6%-os fogyást jelent. (1. ábra)

¹ https://www.ksh.hu/stadat_files/nep/hu/nep0035.html

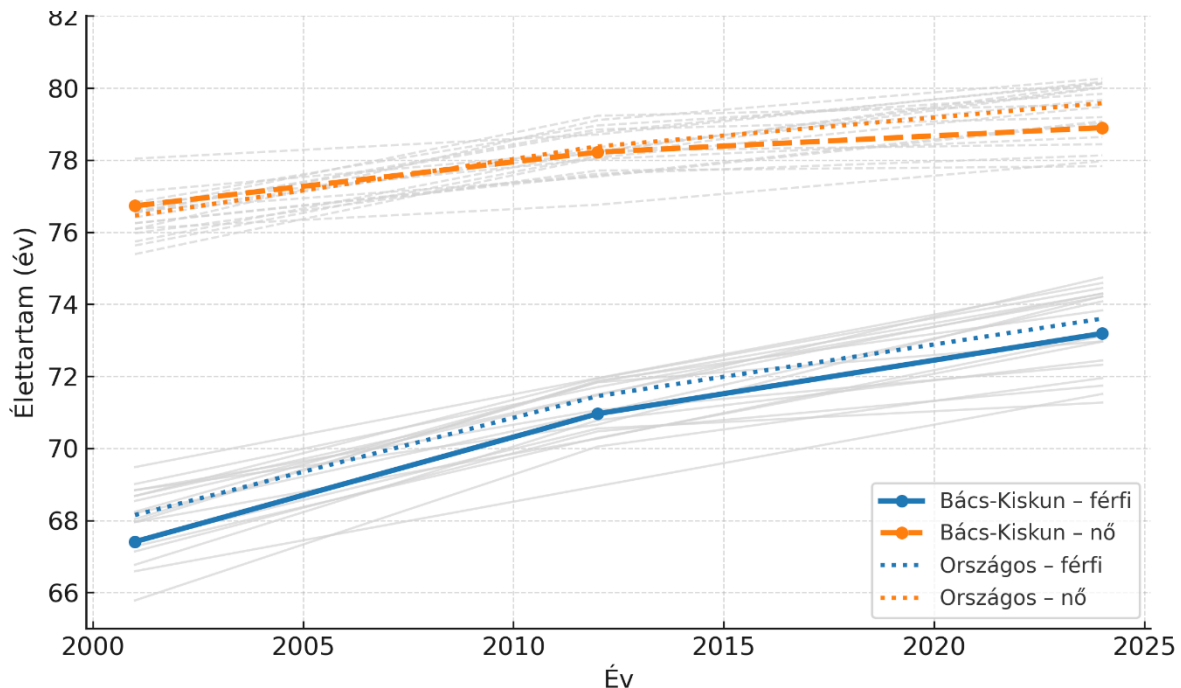
1. ábra: Bács-Kiskun vármegye lakónépessége korcsoport szerint 2001 és 2025 évek között, Forrás: KSH, 22.1.2.2. tábla, 2025.

A KSH adatai szerint² a születések száma tartósan alacsony, míg az elhalálozások száma emelkedett, így a vármegye népességfogyása évente 2–3 ezres nagyságrendet ér el. A korstruktúra előregedést mutat: a 65 év felettiek aránya 22%, míg a 14 év alattiaké mindössze 14%. Ez az arány a sportpolitikai tervezés szempontjából is kulcstényező, hiszen a fiatal korosztály utánpótlásbázisa szűkül, miközben az idősebb korosztályok mozgásigénye és rekreációs igénye növekszik.

² https://www.ksh.hu/stadat_files/nep/hu/nep0034.html

2. ábra: Születéskor várható átlagos élettartam Bács-Kiskun vármegyében és országosan 2011 és 2024 között (év), Forrás: KSH, 22.1.2.6. tábla, 2025.

A lakosság nemi megoszlása kiegyenlített: a nők aránya 51%, a férfiaké 49%. Az életkilátások tekintetében ugyanakkor még mindig jelentős a nemek közti különbség: a férfiak várható élettartama 71 év, a nőké 78 év körül alakul³. (2. ábra)

A várható élettartam országos viszonylatban a középmezőnyben helyezkedik el, ugyanakkor a lakosság egészségi állapotát befolyásoló életmódbeli tényezők (mozgáshiány, táplálkozás, dohányzás, stressz) tekintetében a vármegye hátrányos helyzetben van.

2.1.2. Településszerkezet és térségi különbségek

A vármegye területe 8.445 km², amelyet 119 település alkot. A vármegyeszékhely, Kecskemét regionális központ, dinamikus gazdasági és oktatási szerepkörrel. A város gyors ipari fejlődése (különösen az autóipar és a logisztika terén) az utóbbi években munkaerő-vonzó tényező, ugyanakkor a vármegye többi részében, különösen a déli és nyugati járásokban (pl. Jánoshalma, Bácsalmás, Kiskőrös térsége) az elöregedés, a fiatalok elvándorlása és a szolgáltatások szűkülése továbbra is meghatározó probléma.

A vármegye népsűrűsége 58 fő/km². A városiasodás szintje mérsékelt: a lakosság közel 60%-a él városi rangú településen, a többi 40% vidéki, községi környezetben. Ez a nagy kiterjedésű, alacsony népsűrűségű térszerkezet a sportfejlesztési tervezésben külön kihívást jelent: a sportinfrastruktúra fenntartása, a közösségi sportprogramok szervezése és az elérhetőség biztosítása sok esetben több település közötti együttműködést kíván.

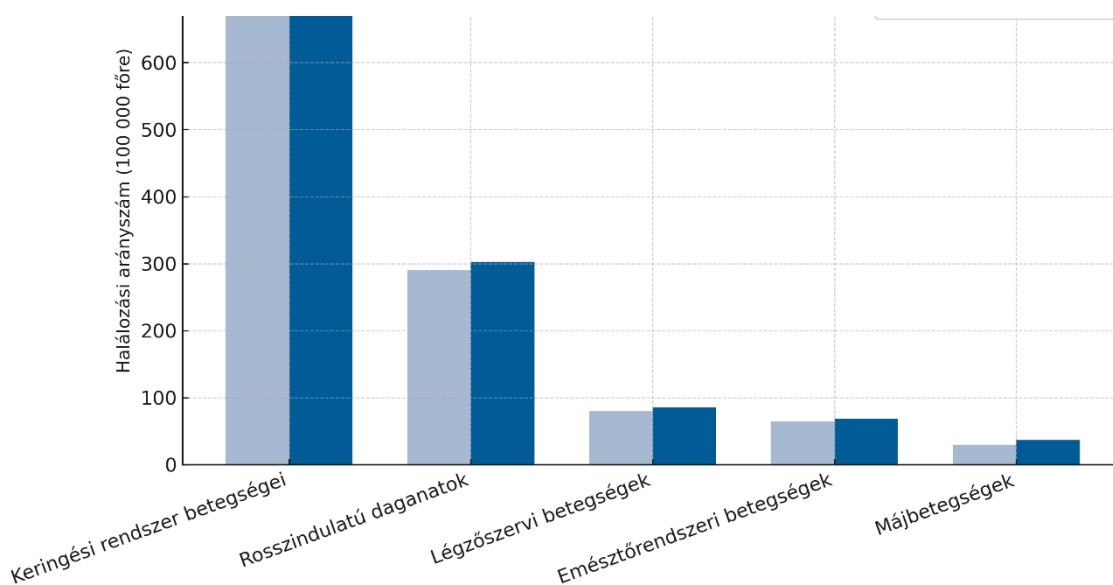
³ https://www.ksh.hu/stadat_files/nep/hu/nep0039.html

2.1.3. Egészségi állapot és életmód

A 2023-as adatok szerint Bács-Kiskun vármegye lakosságának egészségi állapota továbbra is az országos átlagnál kedvezőtlenebb. A standardizált halálozási hányados 102,6, ami azt mutatja, hogy a halálozások aránya mintegy 2–3%-kal magasabb az országos átlagnál. A standardizált halálozási arányszám is ezt erősíti: évente körülbelül 1.455 haláleset jut 100 ezer lakosra, ami szintén kissé az országos érték felett van.

A leggyakoribb megbetegedések és halálokok között továbbra is a **keringési rendszer betegségei (721,8)** és a **rosszindulatú daganatok (302,9)**, ezeket követik a **légzőszervi (85,4)** és az **emésztőrendszeri betegségek (68,9)**. A **májbetegségek aránya különösen magas (36,4)**, ami a helytelen életmódhoz, az egészségtelen táplálkozáshoz és a mozgáshiányhoz is köthető⁴. (3. ábra)

3. ábra: Standardizált halálozási arányszám főbb halálokok szerint, 2023 (100.000 lakosra), Forrás: saját szerkesztés, 2025.

Összességében Bács-Kiskun vármegye egészségi állapota **országos átlag körüli, de a főbb krónikus betegségek terén enyhén rosszabb mutatókkal** jellemezhető.

2.1.4. Társadalmi kohézió, közösségi élet és civil aktivitás

A vármegye társadalmi szövetét a sport terén is sokszereplős együttműködés jellemzi. Az önkormányzatok a helyi sportélet szervezői, az oktatási intézmények a fiatal korosztályok mozgáskultúrájának formálói, míg a civil és szabadidőszervezetek a lakossági sport legfőbb motorjai.

A civil szféra Bács-Kiskun vármegye közösségi életének egyik legfontosabb erőforrása. 2025 októberében a vármegyében összesen 2.887 bejegyzett civil szervezet működött,

⁴ <https://egeszseg.hu/nyilvanos-adatok/halandosagi-adatbazis/2023/sha-varmegye-terkepek-2.html>

amelyből 691 bejegyzett sportegyesület és sportcélú civil szervezet működött a vármegyében, ami az összes civil szervezet közel 24 százaléka.

Különösen aktív civil sportélet jellemzi Kecskeméti járást (198 szervezet), a Bajai járást (98), a Kiskőrösi járást (84) és a Kalocsai járást (63), de a kisebb járásokban is stabil sportegyesületi hálózat működik (pl. Kiskunhalas 67, Kiskunfélegyháza 60 szervezet).

A civil szféra fontos közvetítő a lakossági igények és a helyi sportfejlesztések között, különösen a kisebb településeken, ahol az önkormányzati kapacitás korlátozott. A sportcélú civil szervezetek megerősítése, szakmai és pénzügyi támogatása tehát nemcsak a sportélet fejlesztésének, hanem a társadalmi kohézió és az egészségtudatos életmód elterjesztésének is meghatározó feltétele.

2.1.5. Hátrányos helyzetű csoportok és esélyegyenlőség

Bács-Kiskun vármegye déli és nyugati térségeiben – elsősorban a **Jánoshalmi, Bácsalmási, Kiskunhalasi járásokban** – az átlagnál magasabb a hátrányos helyzetű lakosság aránya⁵.

A hátrányos helyzet több tényezőből tevődik össze: **anyagi, társadalmi, földrajzi és egészségi** hátrányok egyaránt jellemzőek.

A leginkább érintett csoportok:

- a **szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok**, akik számára sok településen nincs elérhető, megfizethető sportlehetőség;
- a **fogyatékossgal élők**, akik számára kevés akadálymentesített sportlétesítmény és speciális program áll rendelkezésre;
- az **idősek**, akiknél a mozgásszegény életmód és az egészségügyi problémák miatt különösen fontos a rekreációs mozgás biztosítása;
- valamint a **kistelepüléseken élő lakosság**, akiknél az utazási nehézségek és a hiányos infrastruktúra miatt a sportolási lehetőségek gyakran korlátozottak.

A vármegyei sportfejlesztési koncepció egyik alapelve az **esélyegyenlőség**, amelynek értelmében minden társadalmi csoport – így a hátrányos helyzetű fiatalok, a fogyatékossgal élők és az idősek – számára biztosítani kell a mozgáshoz, sporthoz való hozzáférést.

2.2. Sporthelyzetelemzés kérdőíves vizsgálatok alapján

A társadalmi és demográfiai helyzetkép alapján jól látható, hogy Bács-Kiskun vármegye sportélete erősen összefügg a népességszerkezeti, területi és társadalmi folyamatokkal. Az eltérő életkori és gazdasági viszonyok, valamint a város–vidék különbségek jelentősen befolyásolják a sportolási lehetőségeket és a közösségi aktivitást. A helyi sajátosságok pontos megismerése érdekében a sportfejlesztési koncepció

⁵ <https://oszt.lechnerkozpont.hu/>

előkészítésének következő lépéseként átfogó kérdőíves vizsgálat készült, amely a sportban érintett szereplők bevonásával mutatja be a vármegye sporthelyzetének aktuális állapotát.

A vizsgálat során öt célcsoport számára készült kérdőív: az önkormányzatok, az oktatási intézmények (tankerületek és szakképzési centrumok), a sportegyesületek, egyéb a civil szervezetek, valamint a lakosság körében.

A válaszok csaknem 200 kitöltést tartalmaztak, melyek területi lefedettsége kiterjedt, de erősen differenciált képet mutat a települések méretétől, gazdasági helyzetétől és intézményi háttérétől függően. Az alábbi fejezetek a beérkezett adatok szisztematikus feldolgozását, tematikus bontásban mutatja be.

2.2.1. Sportinfrastruktúra és létesítményellátottság

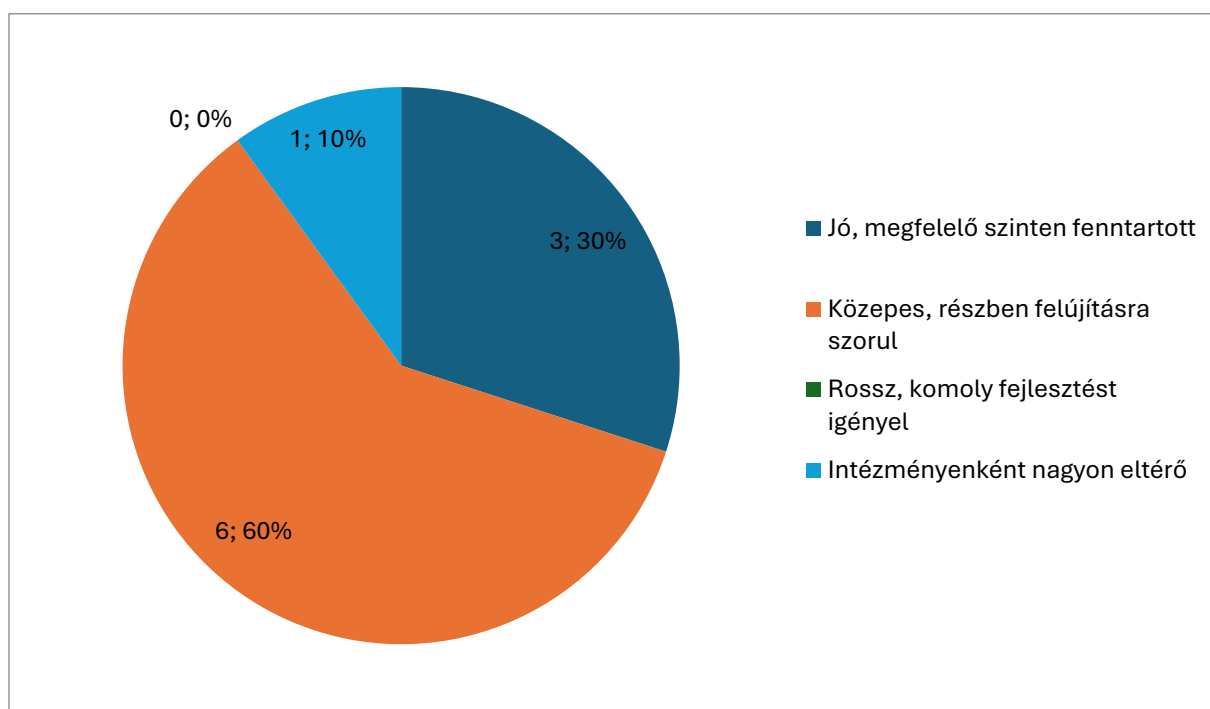
A kérdőíves vizsgálatok alapján Bács-Kiskun vármegyében a sportinfrastruktúra mennyiségileg alapvetően rendelkezésre áll, minőségi és hozzáférhetőségi szempontból azonban jelentős különbségek tapasztalhatók a települések és intézménytípusok között.

Az önkormányzatok válaszai szerint – összesen 53 települési önkormányzati válasz - a települések közel minden esetben rendelkeznek valamilyen sportpályával vagy stadionnal (96%), ugyanakkor **tornaterem vagy sportcsarnok csak a települések kétharmadában (66%)** található. A szabadtéri kondiparkkal vagy futópályával való ellátottság 43%, míg uszoda, strand vagy tanuszoda csak a városi központokban érhető el (13%). Az infrastruktúra állapotát az önkormányzatok többsége közepesnek minősítette: 57% szerint részben fejlesztendő, 25% szerint megfelelő, 18% szerint sürgős beavatkozást igényel. A leggyakoribb problémák között szerepel a **sportpályák elhasználtsága, az öltözők és vizesblokkok hiánya**, valamint a **sportcsarnokok energetikai korszerűsítési szükséglete**.

Az **oktatási intézmények a sportinfrastruktúra-ellátottsága** vegyes képet mutat: a válaszadók **20%-a** szerint a fenntartott intézmények 80–100%-a rendelkezik megfelelő sportlétesítménnyel, míg **40%** szerint csak 60–79%-uk, **20%** pedig 40–59% közé sorolta ezt az arányt. A tornaterem minden intézménytípusban megtalálható, de **tornacsarnok csak az iskolák felében, uszoda és atlétikai pálya a kitöltők válaszai alapján sehol** nem áll rendelkezésre.

A létesítmények állapotát **60%** közepesnek, **30%** jónak ítélte meg, míg **10%** kiemelte az intézmények közötti egyenlőtlenséget. A szakképzési centrumok és tankerületek többsége azt is kiemelte, hogy az intézmények közötti különbségek jelentősek: a nagyobb városokban többnyire megfelelő infrastruktúra áll rendelkezésre, míg a kisebb tagintézményekben gyakran csak tornaszoba vagy kisebb közösségi tér biztosítja a testnevelés helyszínét. (4. ábra)

4. ábra: A sportlétesítmények általános állapota; Forrás: saját szerkesztés, 2025.

A **civil és sportegyesületi szervezetek esetében** a létesítmények döntően önkormányzati tulajdonban állnak, használatuk bérleti vagy együttműködési megállapodás alapján történik. A legtöbb **részben megfelelőnek** ítélték a használható infrastruktúrát, ugyanakkor hangsúlyozták a **rendszeres karbantartás és fejlesztés hiányát**, valamint a **téli, fedett edzéslehetőségek** korlátozottságát.

A **lakossági válaszok** is megerősítik a fenti képet: a válaszadók 41%-a közepesnek, 21%-a gyengének értékelte a helyi sportolási lehetőségeket, és több mint harmaduk említette a „megfelelő létesítmény hiányát”, mint sportolást akadályozó tényezőt. A legtöbb a **kondiparkok, futópályák, világított sportterek** bővítését tartanak kívánatosnak.

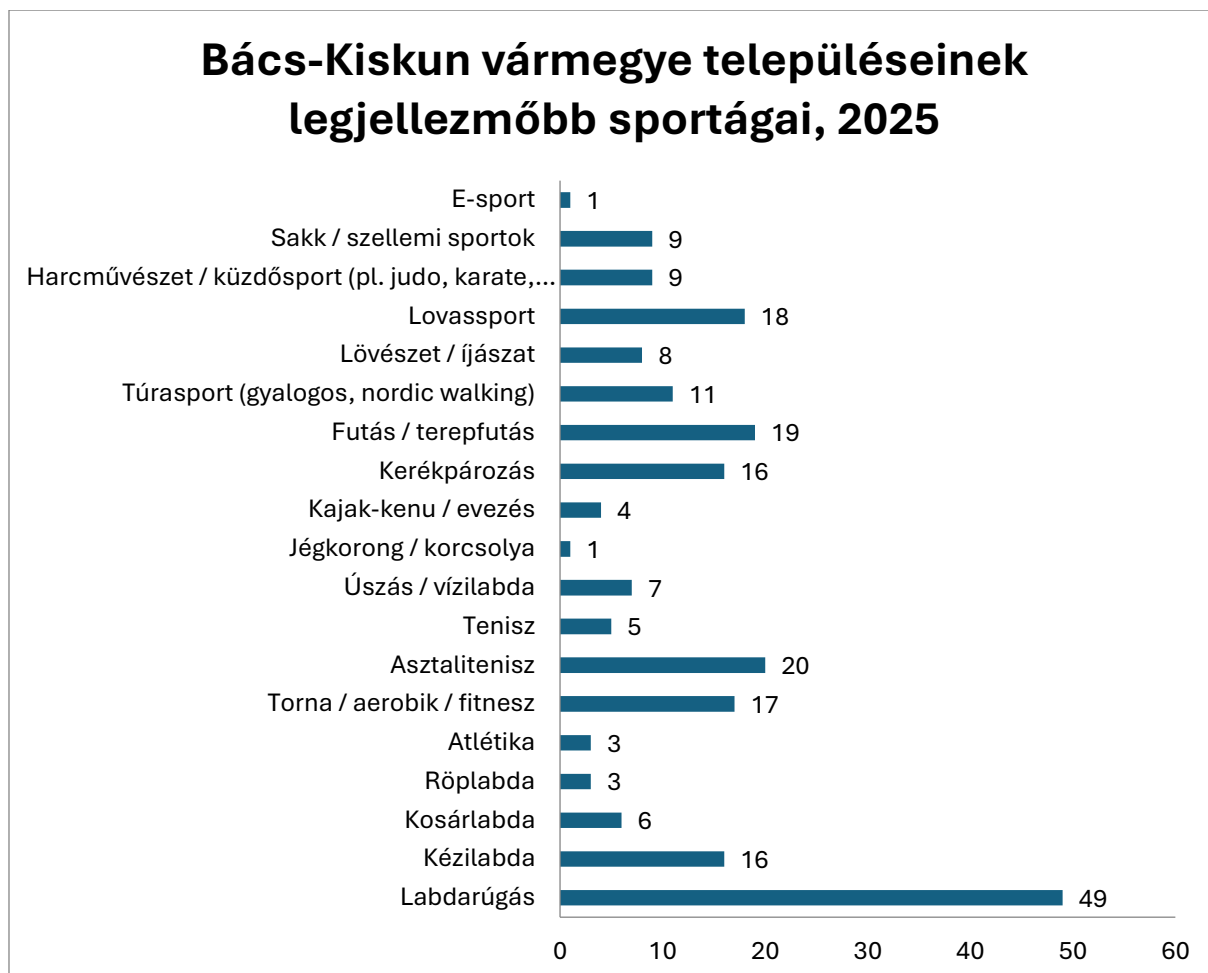
A sportinfrastruktúra a vármegye legtöbb településén elérhető, de **minőségi és funkcionális fejlesztésre** szorul. Különösen hiányos a beltéri sportkapacitás, a korszerű tornacsarnokok és az uszodai infrastruktúra, valamint a kisebb falvakban a közösségi sportterek száma.

2.2.2. Sportolási szokások és lakossági részvétel

A lakossági kérdőív 121 válaszadójának adatai alapján a sportolás fő motivációja az **egészségmegőrzés (82%)**, a **stresszoldás (54%)** és a **közösségi élmény (33%)**. A **települési önkormányzatok** és a **lakosság** válaszai jól kiegészítik egymást a vármegye sporttevékenységi struktúrájának megértésében. Az önkormányzatok visszajelzései alapján a legjellemzőbb sportágak sorrendje a következőképp alakult: labdarúgás (87,5%), asztalitenisz (35,7%), lovassport (32,1%), fitness/aerobik (30,4%), futás és

kerékpározás (29%), valamint kézilabda (28,6%). E sportágakhoz képest a vízi sportok, a jég sportok és az atlétikai ágak aránya marginális (10–12%). (5. ábra)

5. ábra: Legjellemzőbb sportágak Bács-Kiskun vármegyei településeken, Forrás: saját szerkesztés, 2025.

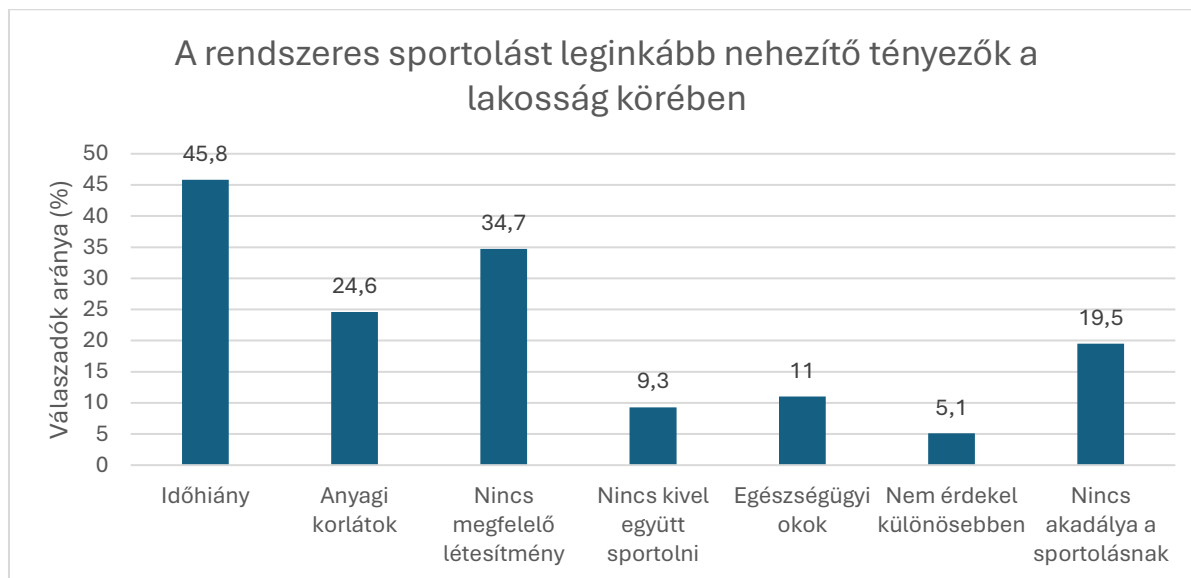
A lakossági kérdőív eredményei e tendenciát alapvetően megerősítik, ugyanakkor hangsúlyosabban jelzik a **szabadidősport** dominanciáját. A válaszadók 84,9%-a a **szabadidős mozgásformákat** (futás, kerékpározás, túrázás) részesíti előnyben, míg 30,3% **fitness-, torna- vagy jógatevékenységet** végez rendszeresen, és csupán 12,6% vesz részt **csapatsportokban**. A **vízisportok aránya** a lakosság körében 8,4%, ami az önkormányzati visszajelzésekkel összhangban alacsonyabb részarányt mutat.

A lakossági válaszok alapján a sportolási lehetőségek megítélése **mérsékelt elégedettséget** tükröz. A megkérdezettek 27,3%-a **jónak**, 41,3%-a pedig **közepesnek** értékelte a lakóhelyén elérhető sportolási lehetőségeket. Ugyanakkor a válaszadók közel egyharmada (31,4%) **elégtelennek** vagy **gyengének** tartja a helyi kínálatot, ami a sportinfrastruktúra egyenlőtlen területi eloszlására utal.

A sportolást akadályozó tényezők között leggyakrabban az **időhiány (46%)**, a **létesítményhiány (35%)**, valamint az **anyagi korlátok (25%)** szerepeltek. Több válaszadó említette a **biztonságos, kivilágított sportterek hiányát**, ami különösen az

esti szabadidősportokat nehezíti. Az **idősebb korosztály** részéről pedig gyakori visszajelzés volt, hogy **kevés a számukra szervezett, életkornak megfelelő mozgásprogram**, ami az aktív időskor támogatásának fontosságát hangsúlyozza. (6. ábra)

6. ábra: A rendszeres sportolást leginkább nehezítő tényezők, Forrás: saját szerkesztés, 2025.

A lakossági válaszok azt mutatják, hogy bár a sport iránti igény erős és széles körű, annak rendszeres gyakorlását számos **infrastrukturális és életmódbeli akadály** nehezíti. A helyi sportfejlesztési irányok tervezése során így kiemelt figyelmet érdemel a **hozzáférhetőség, a biztonságos sportterek bővítése és a korosztályos programkínálat fejlesztése.**

2.2.3. Civil és közösségi sportélet

A civil és sportegyesületi szervezetek adatai alapján a vármegye sportélete élénk és szerteágazó, de a működésük döntően önkéntes alapú, korlátozott forrásokkal. A települések sportéletét elsősorban a helyi sportegyesületek és civil közösségek viszik: a válaszok szerint az önkormányzatok fele 1–2 sportegyesületet, további 32% 3–5 egyesületet tart nyilván, míg 16% hatnál is több szervezetet támogat.

A válaszadó civil szervezetek mindegyike aktívan szervez közösségi sportprogramokat, amelyek célja elsősorban a szabadidősport és a közösségi egészségfejlesztés. A legfőbb célcsoportok a gyermekek, fiatalok és családok.

A leggyakrabban említett nehézségek: **forráshiány, edzéshehelyszínek korlátozottsága, szakképzett edzők hiánya** és az **utánpótlás toborzás nehézségei.**

A szervezetek 67%-a együttműködik önkormányzattal, 67% más civil szervezetekkel és iskolákkal, ami erős partnerségi hálóra utal, de a fejlesztésekhez szükséges finanszírozási háttér többnyire hiányzik.

2.2.4. Esélyegyenlőség, hozzáférés és bevonás

A kérdőívek alapján Bács-Kiskun vármegye sportéletében több társadalmi csoport alulreprezentált.

Az önkormányzati válaszok szerint a sportéletbe legnehezebben bevonhatók az **idősek (74%)**, a **fogyatékossgal élők (52%)**, valamint a **hátrányos helyzetű csoportok (44%)**. A települések csupán **14%-ában** van kifejezetten **fogyatékkal élők számára elérhető sportlehetőség**, **23% esetében részben** biztosított, **míg 62,5%-nál nem megoldott**.

A lakossági kérdőív is megerősítette, hogy az akadálymentes, befogadó sportkörnyezet iránt nő az igény: a válaszadók 36%-a jelezte, hogy a helyi sportlehetőségek nem mindenki számára elérhetők.

2.1. A sport szereplői

A sportfejlesztés sikere azon szereplők együttműködésén múlik, akik a sporttörvény alapján a magyar sport rendszerének meghatározó szereplői. A sport nem csupán fizikai tevékenység, hanem társadalomformáló erő, amelyhez különböző szinteken és szerepkörökben kapcsolódnak az intézmények, szervezetek és közösségek. Bács-Kiskun vármegye sportfejlesztési koncepciója ezekre az együttműködő partnerekre épít, célja pedig a köztük lévő kapcsolatok erősítése és a fejlesztési irányok összehangolása.

A magyar **sport irányítási rendszere** három fő részből áll: a kormányzati irányításból, a helyi önkormányzati irányításból és a köztestületi irányításból. A kormányzati irányítás során a Kormány felelős a sportstratégia és a sportfejlesztési tervek kidolgozásáért, valamint a sport állami támogatásának finanszírozásának meghatározásáért. A helyi önkormányzati irányítás során a területi és települési önkormányzatok látják el a helyi jellegű sportfeladatokat. A köztestületi irányítás során pedig olyan szervezetek, mint a Magyar Olimpiai Bizottság, a Magyar Paralimpiai Bizottság, a Nemzeti Versenysport Szövetség és a Nemzeti Diák-, Hallgatói és Szabadidősport Szövetség látják el a feladatokat.

2.3.1. A sport irányítási szereplői

A sport operatív kormányzati irányítását a **Honvédelmi Minisztérium** látja el, amelynek keretében a sportpolitikával foglalkozó szakállamtitkár által vezetett államtitkárság (Sportért Felelős Államtitkárság) gyakorolja a sporttal összefüggő operatív feladatellátást. A **Miniszterelnökség** is foglalkozik kiemelt sportpolitikai feladatokkal, így sportberuházásokkal, és kormánybiztosok is ellátnak különféle feladatokat. Az állam gondoskodik továbbá a szervezett formában történő sporttevékenység gyakorlásának szervezeti feltételeiről, elősegíti az egészséges életmódot és a szabadidősport megfelelő gyakorlását, részt vesz a versenysport, az utánpótlás nevelés, az iskolai-, a diáksport, az egyetemi és főiskolai sport, a szabadidősport, valamint a fogyatékosok sportjának

megteremtésében. Az állam fenntartja, fejleszti és rendeltetésszerűen hasznosítja az állami tulajdonban lévő sportlétesítményeket, támogatja a sportakadémiák létrejöttét és megfelelő működését, és szerepet játszik a sporttal kapcsolatos nemzetközi együttműködésekben is.

A magyar sportban jelenleg **négy köztestülettel** fedik le a sport egészét, ezek a Magyar Olimpiai Bizottság, a Magyar Paralimpiai Bizottság, a Nemzeti Versenysport Szövetség, valamint a Nemzeti Diák-, Hallgatói és Szabadidősport Szövetség. A köztestületek javaslattevő, szakmai szerepet vállalnak a sportstratégia formálásában és a sportigazgatás rendszerének alakításában.

A magyar sportirányítás rendszere több szinten működik, melyet a következő táblázat foglal össze.

1. táblázat: A sport irányításának szereplői, Forrás: saját szerkesztés, 2025

Szereplő	Szerepe a sportban	Kapcsolódás a vármegyei sportfejlesztéshez
Honvédelmi Minisztérium – Sportért Felelős Államtitkárság	A magyar sportirányítás központi szerve. Felel a nemzeti sportstratégia megvalósításáért, a sporttörvény végrehajtásáért, a sporttámogatási rendszer működtetéséért és a sportszövetségek felügyeletéért.	A vármegyei sportfejlesztési koncepció országos szakpolitikai keretét biztosítja. Iránymutatást ad a vármegyei sportcélokhoz, szakmai támogatást nyújt a helyi sportfejlesztési programokhoz, és koordinálja az országos sportfejlesztési forrásokat.
Miniszterelnökség	Kiemelt sportberuházások irányítása.	Nagyléptékű infrastruktúra-projektek támogatása.
Nemzeti Sport Ügynökség Nzt.	Akadémiák, a különböző edzői programok és a sportági szakszövetségekkel kötött támogatási programok. Az állami tulajdonban lévő sportingatlanok üzemeltetése és vagyonkezelése piaci alapra helyezve. A nemzetközi sportesemények hazai megrendezése, amelyeknek a költségvetése ötszázmillió forint alatt van. Sportmúzeum és a sporttudomány támogatása, működtetése.	Együttműködés létesítményfejlesztésben, eseményekben.
Nemzeti Sportfejlesztési és Módszertani Intézet	A sportfejlesztés, sportkutatás, képzés és módszertani fejlesztés országos központja. Feladata a sportfejlesztési programok előkészítése és a szakmai minőség biztosítása.	A vármegyei sportszervezetek, edzők és rendezvényszervezők számára módszertani és képzési támogatást nyújt; közreműködik a megyei szintű sportfejlesztések előkészítésében.
Sportoló Nemzet Alapítvány	Lakossági sportolási részvétel növelése országos kampányokkal és kedvezményprogramokkal; szemléletformálás és edukáció; együttműködések koordinálása	Vármegyei és települési események kommunikációja, csatlakozás országos kampányokhoz; helyi kedvezményprogramok és partnerségek szervezése a részvétel növelésére
Aktív Magyarország Fejlesztési Központ	Felel az aktív életmód, a szabadidősport, a természetjárás és az aktív turizmus fejlesztéséért. Programjai támogatják a közösségi	Szorosan kapcsolódik a vármegyei sportfejlesztési koncepció szabadidősport- és aktív turizmusfejlesztési céljaihoz.

Szereplő	Szerepe a sportban	Kapcsolódás a vármegyei sportfejlesztéshez
	mozgásformákat, az infrastruktúra-fejlesztést és a szemléletformálást.	Támogatja a vármegyei önkormányzatokat sportparkok, kerékpárutak, túra- és vízisport-infrastruktúra fejlesztésében, valamint közösségi mozgásprogramok megvalósításában.
Magyar Olimpiai Bizottság	Az olimpiai sportágak országos szervezete, koordinálja a versenysport, az utánpótlás-nevelés és a sportszakmai fejlesztések országos irányait.	Együttműködik a vármegyei sportszövetségekkel és egyesületekkel az utánpótlás-nevelés, sportolói életpálya-programok és tehetséggondozás területén.
Nemzeti Versenysport Szövetség	A nem olimpiai sportágak országos ernyőszervezete. A tagszövetségek szakmai, fejlesztési és érdekképviselői központja.	Kapcsolódik a vármegyei sportegyesületekhez és szövetségekhez, szakmai támogatást nyújt a nem olimpiai sportágak fejlesztésében és versenyrendszereinek működtetésében.
Nemzeti Diák-, Hallgatói és Szabadidősport Szövetség	A diák-, hallgatói és szabadidősport országos köztestülete, a fiatal korosztályok mozgásra ösztönzéséért felel.	Partner a vármegyei oktatási intézményekkel a diáksport és az iskolai testmozgás fejlesztésében; szakmai együttműködésekkel segíti a helyi ifjúsági sportprogramokat.
Magyar Paralimpiai Bizottság	A fogyatékossgal élők élsportjának országos irányító szervezete, a paralimpiai mozgalom hazai központja.	Szakmai támogatást ad a vármegyei szinten megvalósuló integrált sportprogramokhoz, és elősegíti a fogyatékossgal élők sporthoz való hozzáférését.

Az állami és országos sportirányítási szereplők határozzák meg az országos sportpolitikai célokat és a finanszírozás rendszerét, amelyekhez a vármegyei sportfejlesztési koncepció illeszkedik. Ezek az együttműködések biztosítják, hogy a Bács-Kiskun Vármegye sportstratégiája **összhangban legyen** a nemzeti szintű célokkal és fejlesztési irányokkal.

2.3.2. Vármegyei és települési önkormányzatok

A magyar sportirányító államszervezet lényeges részét képezi a központi állami szervektől viszonylagosan elkülönülő helyi, azaz vármegyei vagy fővárosi, valamint települési, azaz városi vagy községi önkormányzatok szerepvállalása, amelyek helyi jellegű sportfeladatokat látnak el.

A helyi önkormányzatok a helyi közügyek és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében működnek. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a helyi önkormányzatok működését szabályozza és határozza meg a feladataikat. A törvény feladatként rögzíti, hogy az önkormányzat támogassa a lakosság önszerveződő közösségeit, amelyek közé a sporthoz kapcsolható egyesületek is tartoznak. Helyben biztosítandó önkormányzati közfeladat a sport- és ifjúsági ügyek vitele is.

A helyi önkormányzat teremti meg az önkormányzati iskolai testnevelés, valamint a sporttevékenység gyakorlásának feltételrendszerét. A helyi önkormányzatok azért, hogy el tudják látni a sporttal kapcsolatos feladataikat, a költségvetési törvényben, valamint a sport állami támogatásáról rendelkező más jogszabályokban foglalt támogatásokban is részesülnek. Amennyiben egy településen tízezernél több lakos él, a helyi önkormányzatok a helyi adottságoknak megfelelően rendeletben állapítják meg a sporttal kapcsolatos részletes feladatokat és kötelezettségeket, valamint a sportra fordítandó összeget a költségvetésükből. A sportról szóló 2004. évi I. törvény (Stv.) 55. §-a a helyi, települési önkormányzatok feladatai között előírja a helyi sportfejlesztési koncepció létrehozatalát, a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel való együttműködést, a tulajdonát képező sportlétesítményeket fenntartását és működtetését, az iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlása feltételeinek megteremtését.

A vármegyei önkormányzat sportszervezési feladatai ennél is szélesebb körűek: meg kell teremteniük a területükön tevékenykedő sportszövetségek működésének alapvető feltételeit, közreműködnek a sportszakemberek képzésében és továbbképzésében, segítik a sportági és iskolai területi versenyrendszerek kialakítását és lebonyolítását, szerepük lehet a nemzetközi sportkapcsolatokban, továbbá közreműködnek a mozgásgazdag életmóddal kapcsolatos sporttudományos felvilágosító tevékenység szervezésében, a sport népszerűsítésében, valamint a sportorvosi tevékenység feltételeinek biztosításában.

2.3.3. Sportszervezetek és sportszövetségek

A civil és sportszakmai szervezetek nem részei a sportirányítási hierarchiának, ugyanakkor meghatározó szerepet töltenek be a sporttevékenységek szakmai tartalmának megvalósításában, az utánpótlásban és a szabadidősport fejlesztésében. A sportszervezetek – sportegyesületek, klubok, sportvállalkozások – a sporttevékenység elsődleges megvalósítói. Ők biztosítják a mindennapi sportélet működését, a versenyek, edzések, programok szervezését, és kulcsszerepet töltenek be az utánpótlás-nevelésben is.

A vármegyében működő sportszövetségek koordinálják a sportágak szakmai tevékenységét, és támogatják a települési sportszervezeteket szakmai és módszertani eszközökkel.

1. táblázat: Sportszakmai szervezetek, Forrás: saját szerkesztés, 2025

Szereplő	Szerepe a sportban	Kapcsolódás a vármegyei sportfejlesztéshez
Magyar Diáksport Szövetség	Az iskolai sport és testnevelés országos koordinátora, az NDHSZ tagszervezete. Felelős a Diákolimpia versenyrendszeréért, a testnevelés módszertani fejlesztéséért és az egészséges életmód iskolai szintű támogatásáért.	Együttműködik a vármegyei tankerületekkel, iskolákkal és önkormányzatokkal; szakmai és módszertani támogatást nyújt a mindennapos testneveléshez és a diáksportprogramokhoz.

Szereplő	Szerepe a sportban	Kapcsolódás a vármegyei sportfejlesztéshez
Magyar Szabadidősport Szövetség	Az országos szabadidősport- és lakossági sportélet ernyőszervezete, amely a rendszeres testmozgást és az egészséges életmódot népszerűsíti. Koordinálja a közösségi, családi és munkahelyi sporteseményeket, valamint támogatja a helyi szabadidősport-egyesületeket.	A vármegyei és helyi szabadidősport szervezetek szakmai partnere. Programjaival és kampányaival hozzájárul a lakossági sportolás elterjesztéséhez, valamint a közösségi sportinfrastruktúra és rendezvényrendszer fejlesztéséhez.
Fogyatékosok Országos Diák-, Verseny- és Szabadidősport Szövetsége	A fogyatékosokkal élők iskolai és szabadidős sportjának szervezője, megyei szinteken is jelen van.	A vármegyei civil és iskolai sportprogramok kiemelt partnere, támogatja a befogadó sportfejlesztéseket és az akadálymentesített sportlehetőségek bővítését.
Országos Sportági Szakszövetségek	Az egyes sportágak szakmai irányítói. Felelnek a versenyrendszerek, edzőképzések, szakmai protokollok működtetéséért.	A vármegyei sportegyesületek szakmai háttérét adják; szerepük kulcsfontosságú az utánpótlás, edzőképzés és versenysport területén.

Bács-Kiskun Vármegyei Diák- és Szabadidősport Szövetség

A Bács-Kiskun Vármegyei Diák- és Szabadidősport Szövetség a Magyar Diák- és Szabadidősport Szövetség (MDSZ) vármegyei szervezeteként működik. Feladata a Diákolimpia® versenyrendszer vármegyei szintű megszervezése, lebonyolítása és szakmai koordinálása.

Kiemelt célja, hogy a vármegye iskoláiban tanuló diákok számára rendszeres, szervezett sportolási lehetőséget biztosítson, elősegítve ezzel az egészséges életmód kialakítását, a tehetséggondozást és a közösségi élmény alapú sportolást.

A szervezet a tankerületi központokkal, önkormányzatokkal, iskolákkal, sportszervezetekkel és az országos szövetséggel szorosan együttműködik. Tevékenysége kiterjed:

- a diák- és szabadidősport-versenyek szervezésére és koordinálására,
- a testnevelők, edzők, pedagógusok szakmai támogatására,
- a diákok mozgásra ösztönző programjainak fejlesztésére (pl. egészségnapok, sportnapok, közösségi mozgáskampányok).

A szövetség a megyei szintű sportnevelés és utánpótlás-fejlesztés egyik legfontosabb pillére, amely elősegíti, hogy a sport már az iskoláskorban a mindennapi élet részévé váljon.

Bács-Kiskun Megyei Szabadidősport Szövetség

A Bács-Kiskun Megyei Szabadidősport Szövetség a Magyar Szabadidősport Szövetség vármegyei tagszervezete. Feladata a lakossági és közösségi szabadidősport fejlesztése, valamint az aktív életmód népszerűsítése a vármegye egész területén. A szövetség tevékenysége a mindennapos testmozgás és a közösségi sportolás támogatására irányul. Kiemelt feladatai:

- vármegyei és helyi szabadidősport-rendezvények (pl. futóversenyek, kerékpáros túrák, családi sportnapok) szervezése,

- a sportegyesületek és önkormányzatok szakmai segítése a lakossági sportprogramok megvalósításában,
- sportolást ösztönző kampányok és közösségi programok koordinálása,
- szemléletformálás a rendszeres testmozgás és egészségtudatos életmód érdekében.

A szövetség az aktív életmód térségi központi szereplője, amely hidat képez az önkormányzatok, civil szervezetek, iskolák és sportközösségek között. Közreműködik a vármegyei sportfejlesztési programokban, a sportlétesítmények közösségi hasznosításának elősegítésében, valamint az „Egészséges Bács-Kiskun” szemlélet erősítésében.

A sport Bács-Kiskun vármegyében sokszereplős rendszer, ahol az állami, önkormányzati, civil, oktatási és gazdasági szereplők közös felelőssége a sportolás feltételeinek megteremtése és fejlesztése.

2.3.4. Oktatási intézmények és diáksport-egyesületek

Az oktatási intézmények a sporttörvény és a köznevelési törvény alapján kulcsfontosságú szereplői a vármegye sportéletének. Feladatuk nem csupán a testnevelés oktatása, hanem a mindennapos testnevelés megszervezése és megvalósítása, amely minden tanuló számára biztosítja a rendszeres mozgás lehetőségét.

Az iskolai sport célja az egészséges életmódra nevelés, a mozgás megszerettetése és a tanulók sportolási szokásainak kialakítása. Az intézmények ennek érdekében:

- megszervezik a heti öt testnevelésórát,
- működtetik az iskolai sportköröket és diáksport-egyesületeket,
- lehetőséget biztosítanak a tanulók verseny- és szabadidősportban való részvételére,
- gondoskodnak a sportlétesítmények, tornatermek és szabadtéri sportpályák megfelelő kihasználásáról.

Az iskolai sport nemcsak a fiatalok fizikai egészségét szolgálja, hanem hozzájárul a közösségi szellem, a kitartás és a fair play értékeinek megerősítéséhez is.

Kiemelt fontosságú, hogy az oktatási intézmények és a helyi sportegyesületek között tartós, kölcsönösen előnyös együttműködés jöjjön létre, amely biztosítja a tehetségek korai felismerését, az utánpótlás-nevelés folyamatosságát, és a sport iránti elkötelezettség megerősödését a fiatalok körében.

2.3.5. Pedagógiai szakszolgálat

A pedagógiai szakszolgálatok a köznevelési rendszer szakmai támogató intézményei, amelyek feladata, hogy segítsék a gyermekek és tanulók testi, lelki és szociális fejlődését. Szerepük a sport területén közvetett, de rendkívül fontos, különösen azoknál

a tanulóknál, akik mozgásfejlődésükben, egészségi állapotukban vagy beilleszkedésükben támogatást igényelnek.

A szakszolgálatok feladatait a 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet határozza meg. Ennek keretében a vármegyei pedagógiai szakszolgálatok:

- közreműködnek a gyógytestnevelés megszervezésében és a mozgásszervi problémákkal küzdő tanulók sportolási lehetőségeinek biztosításában,
- részt vesznek a korai fejlesztésben és a mozgáskoordinációs fejlesztések megvalósításában,
- szakértői vizsgálatokkal segítik a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek és tanulók sportba való bevonását,
- támogatják a fejlesztő és inkluzív programokat, amelyek elősegítik a sport által történő társadalmi integrációt.

A pedagógiai szakszolgálatok munkája különösen fontos a fogyatékossgal élők és hátrányos helyzetű fiatalok sportlehetőségeinek bővítésében, mivel szakmai tanácsaikkal és fejlesztési tevékenységükkel elősegítik a mozgás örömeinek elérését minden gyermek számára.

Ezek az intézmények a sport, az oktatás és az egészségügy közötti együttműködés fontos szereplői, akik hozzájárulnak a vármegyei szintű inkluzív és esélyteremtő sportfejlesztéshez.

2.3.6. Civil és közösségi szervezetek

A civil szervezetek, ifjúsági és családi közösségek a sport társadalmi beágyazottságának motorjai. Ők szervezik a szabadidős, közösségi és egészségmegőrző programokat, sportnapokat, családi rendezvényeket, és fontos szerepet töltenek be az egészségtudatos életmód terjesztésében.

A vármegye számára a civil szféra a sport és a közösségfejlesztés természetes partnere, amely hidat képez az intézményes sport és a lakosság mindennapi életmódja között.

2.3.7. A fogyatékossgal élők sportszervezetei

A sporttörvény külön is kiemeli a fogyatékossgal élők sportjának fontosságát. A vármegyei és helyi szervezetek – például a FODISZ, MEOSZ vagy helyi civil egyesületek – az integráció és az esélyteremtés kiemelt szereplői. Feladatuk az akadálymentes sportlehetőségek biztosítása, az integrált sportprogramok szervezése és a szemléletformálás elősegítése.

A vármegyei koncepció célja, hogy a befogadó sport a térségi közösség természetes részévé váljon.

2.3.8. Gazdasági szereplők és sportvállalkozások

A sport gazdasági dimenziója egyre meghatározóbb: a sportlétesítmények üzemeltetői, sportszolgáltatók, szponzorok és sportturisztikai vállalkozások a sportgazdaság fontos részei. Ezek a szereplők nemcsak gazdasági értéket teremtenek, hanem erősítik a sport társadalmi presztízsét és fenntarthatóságát is.

A vármegye célja, hogy ösztönözze a sport és a gazdasági szereplők közötti partnerségeket, és elősegítse a sporthoz kapcsolódó gazdasági kezdeményezések f.ejlődését.

2.3.9. Lakosság és sportolók

A sportfejlesztés végső célja a lakosság bevonása, a sport és a mozgás mindennapi életformává tétele. A sport iránt érdeklődő és aktív lakosság biztosítja a sportélet társadalmi alapját. A koncepció ezért kiemelt figyelmet fordít arra, hogy minden korosztály és társadalmi csoport számára elérhető, biztonságos és vonzó sportlehetőségek álljanak rendelkezésre.

2.3.10. Szakmai és egészségügyi háttérintézmények

Az egészségfejlesztési irodák, sporttudományi és sportorvosi hálózatok, valamint a képzési és kutatási intézmények szakmai támogatást nyújtanak a sportfejlesztéshez. Ezek az intézmények biztosítják a sporttudományi ismeretek, az egészségmegőrző programok és a szakmai monitoring beépítését a koncepció megvalósításába.

Az egészségfejlesztési irodák tevékenysége a szabadidősporton keresztül fontos része a rendszeres testmozgás és életmódváltó programoknak. A különböző egészségügyi tanácsadói és szűrő programokon kívül az egészségfejlesztési irodák évente több etapban hirdetnek a lakosságok érintő rendszeres testmozgásprogramokat, mint pl. gerinctorna, alakformáló aerobik, nordic walking, szenior örömtánc, szenior torna és gyaloglás. A Bács-Kiskun vármegyében egészségfejlesztési irodák a következő helyszíneken működnek: Baja, Bácsalmás, Dunavecse, Jánoshalma, Kalocsa, Kecskemét, Kiskőrös, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Kiskunmajsa, Tiszakécske.

A koncepció ezen szereplők együttműködésére épít, célja pedig, hogy a sport a vármegye közösségi életének, gazdaságának és identitásának meghatározó részévé váljon.

2.2. Szabadidős sportprogramok

Bács-Kiskun vármegyében a szabadidősport kiemelt szerepet tölt be a lakosság egészségmegőrzésében és a közösségi aktivitás erősítésében. A rendszeres testmozgás elérhetővé tétele minden korosztály számára hozzájárul a betegségek megelőzéséhez, a társas kapcsolatok kialakításához, valamint az életminőség javításához. A vármegye

sportstruktúrájában meghatározóak az országos sportági és szabadidősport-szervezetek programjai, amelyekhez a települések széles köre csatlakozik. Emellett a helyi kezdeményezések jelentős része is a közösségi sportolás élményére épül, megteremtve a lehetőséget arra, hogy minél többen kapcsolódhassanak be aktívan a sportos életmódba. Az alábbi alfejezetek bemutatják az országos szabadidősport-kezdeményezések helyi megvalósulását, valamint a vármegyében zajló, saját szervezésű programokat és jó gyakorlatokat.

2.2.1. Országos szabadidősport programok

Az országos szabadidősport- és egészségfejlesztő programokat kiemelten a **Magyar Szabadidősport Szövetség**, az **Aktív Magyarország Fejlesztési Központ**, a **Monspart Sarolta Alapítvány**, valamint a **Nemzeti Diák- és Hallgatói Szabadidősport Szövetség** koordinálja. A MASPORT országos programjait helyi szinten a **Bács-Kiskun Megyei Szabadidősport Szövetség** szervezi és koordinálja, míg az Aktív Magyarország Fejlesztési Központ programjainak lebonyolításában részt vesz a **Magyar Kajak-Kenu Szövetség** és a **Magyar Kerékpáros Szövetség**.

Ezek a szervezetek országos szintű keretet biztosítanak a mozgásra, az egészségtudatos életmódra és a közösségi sportolásra épülő programoknak, amelyekhez bármely önkormányzat, iskola vagy civil szervezet – így **Bács-Kiskun vármegye** bármely települése is – csatlakozhat. A legjelentősebb országos szabadidősport programok a következők:

- A **Mozgásélmény Senioroknak** programsorozat az idősebb korosztály számára kínál online videós mozgásformákat, elősegítve az aktív életmód fenntartását
- A **Kihívás Napja**, amelyet 1991 óta minden év május utolsó szerdáján rendeznek, a legsportosabb település címéért folyó országos vetélkedés, amely a lakosság széles körét mozgósítja.
- A **Nordic Walking Program (NOWA)** az „északi gyaloglás” mozgásformáját népszerűsíti, mint bárki által, bárhol végezhető egészségmegőrző sportot.
- A **Szépkorúak Sportfesztiválja** a nyugdíjas lakosság számára kínál lehetőséget ingyenes sporttevékenységekre, erősítve a mozgás szeretetét és közösségi élményét.
- A **Családi Mozgásfesztivál** a MASPORT legnagyobb, ingyenes szabadtéri eseménye, ahol több mint száz sportág kipróbálására nyílik lehetőség.
- A **Világ Gyalogló (Hó) Nap** a gyaloglás népszerűsítését és a helyi értékek felfedezését szolgálja, nemzetközi TAFISA-kezdeményezéshez kapcsolódva.
- Az **Európai Sporthét (#BeActive)** minden év szeptember 23–30. között zajlik, és a sport, valamint a testmozgás ünnepét hirdeti Európa-szerte.
- A **Gyalogló Idősek** a Monspart Sarolta Alapítvány által létrehozott gyalogló klubhálózat országos szinten szervezi az idősek közösségi sétáit, elősegítve a mozgás örömeit és a társas kapcsolatokat.
- A **Mozgás Receptre** program az egészségügyi és sportágazat együttműködésével támogatja, hogy az orvosok mozgásformákat is javasolhassanak a páciensek számára.
- A **Sportoló Nemzet Program** kedvezményes sportlétesítmény-belépőkkel és kampányokkal segíti a lakosság aktív életmódját.

- Az **Ötpróba** szabadidősport-sorozat célja a rendszeres mozgás és a sport iránti elkötelezettség növelése, pontgyűjtő eseményrendszer formájában.
- A **Futókörök Napja** az Aktív Magyarország támogatásával létrejött országos esemény, ahol a települések a legtöbb lefutott kilométerért versenyeznek.
- A **Mozgás Éjszakája** látványos, közösségi sportfesztivál, amely Budapestről indult, majd 2024-től országszerte több településen is elérhető.
- Az **Európai Mobilitás Hét** a környezetbarát és fenntartható városi közlekedést népszerűsíti, ösztönözve a gyaloglást és a kerékpározást.
- A **Tekerj a Zöldbe!** országos túrasorozat a kerékpározást hivatott elérhetővé tenni minden korosztály számára, 26–60 km-es vezetett túrák keretében.
- A **Lépten-Nyomon Program** a MASPORT országos kezdeményezése, amely a gyaloglás és a nordic walking népszerűsítését szolgálja, helyi szervezetek bevonásával.
- A **Bringás Vándortábor Program** az Aktív Magyarország és a Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetség közös kezdeményezése, amely egyhetes, szervezett kerékpáros vándortáborokat kínál főként felső tagozatos és középiskolás diákok számára. Célja, hogy a fiatalok biztonságos körülmények között, közösségben fedezzék fel Magyarország természeti és kulturális értékeit, miközben megszeretik a kerékpározást és a természetjárást.
- A **Ring Sorozat** az Aktív Magyarország Program keretében megvalósuló országos kerékpáros túrasorozat, amely Magyarország legszebb hegységei körül vezet, két különböző nehézségű távval. A program célja, hogy biztonságos, szervezett körülmények között kínáljon aktív kikapcsolódást a természetben.
- A **VíziVándor** az Aktív Magyarország Program kezdeményezése, amely a vízi turizmust és a természetközeli életmódot népszerűsíti. A program szervezett kenus és kajakos vándortáborokat kínál elsősorban felső tagozatos és középiskolás diákoknak, akik egyhetes túrák során fedezhetik fel Magyarország folyóit és tavai környékét.

2.2.2. Vármegyei programok

A **Bács-Kiskun Megyei Szabadidősport Szövetség** megújult szervezeti működésével és programkínálatával ismét meghatározó szereplőjévé vált a vármegye sportéletének. Küldetésük, hogy széles korosztályi és társadalmi bázist érjenek el, és minél több lakost ösztönözzenek a rendszeres, egészségmegőrző testmozgásra. E cél elérése érdekében olyan mozgásformákat helyeznek előtérbe, amelyek könnyen elérhetők, egyszerűen megszervezhetők és nem igényelnek jelentős infrastruktúrát.

A szövetség folyamatosan bővülő tagszervezeti hálózatra épít, miközben saját szervezésű eseményei hétről hétre jelen vannak a vármegye különböző térségeiben. A sportprogramok megvalósításához stabil szakmai háttérrel biztosít Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata, a helyszínek önkormányzatai pedig aktív együttműködéssel támogatják a rendezvényeket. A lakosság bevonása érdekében 2025-től erősödik az egészségügyi intézményekkel való kapcsolat, 2026-tól pedig az EFI irodák bevonásával még szélesebb körű partnerségi háló kiépítése történik.

Az elmúlt öt év főbb programelemei:

- **Rendszeres testmozgásprogramok**

Nordic walking, aerobik és egyéb mozgásformák heti rendszerességgel, többek között Kiskőrösön, Kiskunfélegyházán, Kiskunhalason, Kiskunmajsán és további településeken.

Érintett járások: Kiskőrösi, Kiskunfélegyházai, Kiskunhalasi, Kiskunmajsai, Bácsalmási

- **Egészséges Bács-Kiskunért programok**

Kerékpártúrák, futóesemények, zárandoklatok, lovas- és teljesítménytúrák a vármegye teljes területén.

Érintett járások: mind a 11 járás

- **Kiskunsági Barangoló Túrasorozat**

A természetjáráshoz kapcsolódó teljesítménytúrák széles kínálata - a Kiskunsági Nemzeti Park területére is kiterjesztve - a következő eseményekkel: Strázsa túrák, Petőfi Túra, Halas Hatalmas Teljesítménytúra, Három Határ Teljesítménytúra, Nyakvágó, Tórol-Tóra-Túra, 3 Tó Teljesítménytúra, Vörös Mocsár Teljesítménytúra, Kiskőrösi Kóborló, Tavasi Teljesítmény Túra – Nemesnádudvar.

Érintett járások: Kunszentmiklósi, Kecskeméti, Bajai, Kiskőrösi, Kiskunhalasi, Kiskunmajsai

- **Lépten-Nyomon nordic walking**

Tavaszi időszakra szervezett heti programok és túrák. A következő helyszíneken instruktorképzések is kezdődnek: Kiskőrös, Kiskunmajsa, Tázlár, Kiskunfélegyháza, Kecskemét, Szank, Nyárlőrinc, Solt, Akasztó.

Érintett járások: Kiskőrösi, Kiskunmajsai, Kiskunfélegyházai, Kecskeméti, Kalocsai

- **Közszolgálati/közalkalmazotti sportnapok**

Közel három évtizedes múltú visszatekintő vármegyei eseménysorozat, évente más-más helyszínen.

- **Régiós tekeversenyek**

Amatőr indulók számára szervezett versenyek Szank és Tiszakécske pályáin.

Érintett járások: Kiskunmajsai, Tiszakécskei

- **Egyedülálló futóesemények**

Hajósi Pincenyitogató Futóverseny (2022 óta), Liba Futam – Márton Napi KÓBORLÁS Kiskőrösi

Érintett járások: Kiskőrösi, Kalocsai

- **Tagszervezeti nagyrendezvények**

Helyi sportegyesületek által évente ezres nagyságrendben megmozgatott futások, túrák, kerékpáros események.

Például: Futaszög Egyesület programjai - Nyakvágó kerékpártúrák; Kalocsai Földönfutók Sportegyesület Gyermeknap Családos futása; Jogging Plus Sportegyesület (Kiskunfélegyháza) programjai - Petőfi Emlékfutam, Lúdas Matyi Futam, Szilveszteri Futás; Kiskunhalasi Bringa Barátok Egyesület programjai - Szabadka túra, Palicsi túra; Trizoli Jótífuti Egyesület Bringa Barátság Túrák; Bringabarátok Sportegyesület (Kiskunfélegyháza) Kunkarika.

A szövetség és partnerszervezetei évente több ezer főt érnek el, kiemelt figyelmet fordítva a kisebb, hátrányos helyzetű települések bevonására is. A COVID-19 járvány utáni időszakban ismét növekvő érdeklődés tapasztalható a közösségi mozgásformák iránt, amelyhez a kommunikációs csatornák tudatos használata is hozzájárul.

A jövőben a legfontosabb cél a lakosság elérésének további erősítése, az új, innovatív mozgásformák bevezetése, valamint a partnerségi kapcsolatok bővítése annak érdekében, hogy a szabadidősport még inkább beépüljön a vármegye mindennapjaiba.

Bács-Kiskun vármegye aktív és példaértékű szereplője a Diákolimpia®

versenyrendszernek. A Bács-Kiskun Vármegyei Diák- és Szabadidősport Egyesület a 2024/2025-es tanévben jelentős szervezői feladatokat vállalt: 2 országos döntőt, 30 országos elődöntőt, 61 vármegyei döntőt és 84 alapszintű eseményt bonyolított le, amelyek összesen 1.091 lebonyolított mérkőzést jelentettek. A diáksport események magas száma jól mutatja az iskolák, felkészítők és sportegyesületek elkötelezettségét, valamint a sportolói utánpótlás széles bázisát.

A vármegye sportéletének egyik innovációja a ponger rendszer Diákolimpián történő első alkalmazása, amely az Asztalitenisz Országos Döntőn sikeresen biztosította az élő eredménykövetést, növelve ezzel a versenyélményt és a szurkolói bevonódást.

A következő tanévre Bács-Kiskun vármegye tovább növeli jelenlétét az országos diáksport rendezvények palettáján. A 2025/2026-os tanévben három országos döntő házigazdája lesz a vármegye:

- **Lakitelek** – Futsal V–VI. korcsoport (2026. január)
- **Kiskunfélegyháza** – Asztalitenisz valamennyi korcsoport számára (2026. február)
- **Kecskemét** – III. korcsoportos Atlétika (2026. május 20–21.)

Az események lehetőséget biztosítanak arra, hogy a diákok életük meghatározó sportélményeit szerezzék meg, miközben a vármegyei sportinfrastruktúra és sportközösségek fejlődését is támogatják.

A diáksport kiemelt szerepet tölt be az egészségtudatos életmód és a közösségi élmények erősítésében, hozzájárulva a fiatalok mentális és fizikai jóllétéhez. A vármegye célja, hogy a Diákolimpia® értékei – az örömteli mozgás, a sportszerű versengés és az összetartó közösség – minden tanuló számára elérhetőek legyenek.

2.3. A sport és turizmus kapcsolata

A sport és a turizmus szoros, egymást erősítő kapcsolatban állnak. Mindkettő az aktív életmód, az egészségmegőrzés és a közösségi élmény megélésének eszköze is lehet, miközben gazdasági, társadalmi és identitásformáló hatásuk is jelentős. A sportturizmus a turizmus azon ága, amelyben a sporttevékenység – akár aktív részvétel, akár nézői élmény formájában – a fő motiváció az utazásra. A turizmus oldaláról nézve a sport új célcsoportokat vonz, a sport oldaláról pedig a turizmus fejleszti a sportlétesítmények kihasználtságát, a helyi szolgáltatásokat és az infrastruktúrát.

A sportturizmus hozzájárul a térségek gazdasági élénkítéséhez, a szezonális terhelés kiegyenlítéséhez, valamint a helyi közösségek identitásának erősítéséhez. Az aktív turizmus – mint a kerékpározás, a túrázás, a lovaglás, az evezés vagy a nordic walking –

olyan mozgásformákat kínál, amelyek egyszerre szolgálják a testmozgást és a természeti, kulturális értékek felfedezését.

Bács-Kiskun vármegyében a sport és a turizmus találkozása különösen sokszínű, hiszen a térség síkvidéki jellege, gazdag természeti környezete, hagyományai és rendezvényei ideális alapot teremtenek az aktív szabadidős tevékenységek és sportturisztikai formák fejlődéséhez. E fejezet célja, hogy bemutassa azokat az ágazati kapcsolódásokat, amelyek a vármegye sport- és turisztikai adottságait erősítik, és megalapozzák a sportgazdaság fenntartható fejlesztését.

2.3.1. Kerékpáros turizmus

Bács-Kiskun vármegye kedvező terepviszonyai, síkvidéki adottságai és természeti értékei miatt kiválóan alkalmas a kerékpáros közlekedés és turizmus fejlesztésére. A vármegye a Dél-Alföldi régió részeként kiemelkedő mutatókkal rendelkezik: a térségben a legmagasabb az elsősorban kerékpárral közlekedők aránya (34%), és további 31% számára a kerékpár másodlagos közlekedési módot jelent. A forgalom azonban jelenleg döntően a mindennapi közlekedéshez – munkába járáshoz és ügyintézéshez – kapcsolódik, míg a **sport- és turisztikai célú kerékpározás aránya még alacsony**.

Összefüggő, hálózatos kerékpárforgalmi rendszer egyelőre nem alakult ki, mivel számos **kapcsolati hiány** nehezíti az útvonalak folytonosságát. Bár több település (pl. Kecskemét, Soltvadkert) körül már ma is kiterjedt hálózat segíti az ingázást, más térségekben – például a **Kiskunhalas–Kunfehértó–Mélykút** vagy a **Császártöltés–Hajós–Nádudvar–Sükösd** tengelyeken – a biztonságos kerékpáros közlekedés feltételei még hiányoznak. Előremutató ugyanakkor, hogy az engedélyezés és kivitelezés alatt álló fejlesztések már egyfajta **hálózatosodást** mutatnak.

A turisztikai szempontból a legfontosabb, hogy a hiányzó hálózati elemek megépítésével és a meglévő attrakciók összekapcsolásával a vármegye be tudjon kapcsolódni a nemzetközi kerékpáros vérkeringésbe. Bács-Kiskun különösen kedvező helyzetben van, hiszen az országot átszelő **három EuroVelo nemzetközi kerékpáros túraútvonal mindegyike érinti** területét. Ez kiemelkedő lehetőséget kínál a turizmus e szegmensének fejlesztésére, és a vármegye nemzetközi láthatóságának növelésére.

A fejlődés kulcsa a meglévő infrastruktúra **rossz állapotú elemeinek felújítása**, a **kapcsolati hiányok pótlása**, valamint az útvonalak **folyamatos üzemeltetése és karbantartása**. Ugyanilyen fontos a turisztikai szolgáltatók szerepe, akiknek kínálatukat a kerékpáros vendégek igényeihez (biztonságos tárolás, javítás, energiadús étkezés, rugalmas szállásfoglalás) szükséges igazítaniuk.

A kerékpáros turizmus sikerének feltétele a **marketingtevékenység és a szemléletformálás** erősítése is. Bács-Kiskun vármegye adottságai alapján különösen alkalmas **családi és szabadidős kerékpártúrák** szervezésére, amelyek egyszerre támogatják a fenntartható közlekedést, az egészséges életmódot és a térségi identitást.

2.3.2. Lovas turizmus

A vármegye hagyományosan erős lovas kultúrával rendelkezik, amely turisztikai és identitáserősítő szempontból is meghatározó érték. A lovas turizmus hozzájárulhat a szezonális mérsékléséhez és a vidéki térségek turisztikai vonzerejének növeléséhez. A szolgáltatások színvonalának emelése, a szakemberképzés és a lovas infrastruktúra fejlesztése nélkülözhetetlen a továbblépéshez.

A vármegye számos rangos lovas eseménynek ad otthont, mint például a **Kurultaj**, az Ősök Napja, számos **pusztaprogram** vagy **huszártalálkozó**.

A lovas turizmus lehetőséget nyújt a magyar lovas hagyományok bemutatására és a lovasterápia elterjesztésére is.

2.3.3. Természetjárás és teljesítménytúrák

A természetjárás a vármegye legszélesebb rétegeket megmozgató szabadidős tevékenysége. A **Kiskunsági Barangoló Túrakupa** 2020 óta példaértékű kezdeményezés, amely 9–11 rendezvényt fog össze évente, és a vármegye közel 70%-át lefedi túraútvonalaival.

A túramozgalom célja a rendszeres testmozgás ösztönzése és a Kiskunság természeti értékeinek megismertetése.

A vármegyében mintegy **30 tanösvény** található, amelyek közül kiemelkedik a Kolon-tó, a Fülöpházi buckavidék, a Bugaci puszták és a Tőserdő természeti területein vezető útvonalak.

A természetjárásra épülő ökoturizmus és élményalapú bemutatás lehetőséget teremt a környezeti nevelés, a fenntartható turizmus és a helyi identitás erősítésére.

Kihívást jelent ugyanakkor az infrastruktúra és a szolgáltatások egységes fejlesztése, valamint az attrakciók terhelhetőségének figyelembevétele.

2.3.4. Vízi turizmus

A vármegye gazdag vízrajzi adottságai – Duna, Tisza, Duna-völgyi főcsatorna, Vajas-fok – kiváló alapot biztosítanak az evezős és kenus turizmus számára.

A vízi turizmus fejlesztésének kulcsa a **kikötő- és megállóhely-hálózat** bővítése, valamint a szolgáltatások minőségi javítása.

A **Gemenci-erdő, Tőserdő és Tiszakécske** már jelenleg is kedvelt evezős célpontok, azonban további potenciál rejlik a kisebb tavak, mellékágak és csatornák (pl. Duna-völgyi főcsatorna) integrálásában.

A vízi és kerékpáros turizmus összekapcsolása – közös megállóhelyek és infrastruktúra révén – komplex aktív turisztikai kínálatot teremthet.

A vízparti rendezvények, fesztiválok szintén növelhetik a térség vonzerejét.

2.3.5. Zarándoklat és vallási turizmus

Bács-Kiskun vármegye gazdag vallási örökséggel és hagyományokkal rendelkezik, amelyek lehetőséget adnak a vallási és kulturális turizmus összekapcsolására. A Mária Út, a Magyar Zarándokút és a Reformáció Emlékút hálózatai a vármegye területét is érintik, hozzájárulva a nemzetközi zarándokforgalomhoz.

A vallási helyszínek (templomok, kegyhelyek, kolostorok) turisztikai hasznosítása azonban még nem egységes: szükség van a szálláshelyek, információs pontok és programkínálat fejlesztésére.

A vallási események és évfordulók jelentős kulturális-turisztikai potenciált jelentenek, melyek marketingje és szervezetsége tovább erősíthető.

2.3.6. Nordic Walking

A Nordic Walking Magyarországon is egyre népszerűbb mozgásforma, amely egyszerre szolgálja az egészségmegőrzést és a természetjárást. Bács-Kiskun vármegye célja, hogy országosan is egyedülálló programot alakítson ki a Nordic Walking infrastruktúrájának fejlesztésére, a tanösvények és nemzeti parkok bevonásával. A tervek között szerepel kijelölt **Nordic Walking pályák** létrehozása, egészségügyi pontokkal és mérési lehetőségekkel, valamint instruktorok képzése és az egészségügyi intézményekkel való együttműködés.

A mozgásforma alkalmas a rekreáció, rehabilitáció és prevenció támogatására, különösen a szív- és érrendszeri, mozgásszervi és poszt-COVID problémákkal élők számára.

A fenntarthatóságot a rendszeres testmozgásprogramok és a szemléletformáló események biztosíthatják.

A sport és a turizmus kapcsolatában Bács-Kiskun vármegye számára jelentős lehetőség rejlik abban, hogy a kiemelt turisztikai területeken a különböző mozgásformák – mint a kerékpározás, lovaglás, túrázás, evezés vagy nordic walking – összekapcsolhatók és egymást erősítő módon fejleszthetők. E hálózatos megközelítés révén az eddig jellemző egynapos programokból többnapos, komplex élményt nyújtó turisztikai kínálat alakulhat ki, amely hozzájárul a térség versenyképességének, látogatottságának és sportturisztikai vonzerejének növeléséhez.

2.4. Finanszírozás

A sport finanszírozása a magyar sportirányítás egyik kulcsterülete, mivel meghatározza a sportpolitikai célok megvalósíthatóságát, az utánpótlás biztosítását és a sport társadalmi hasznosulását. A sport finanszírozási rendszere **többszintű és többdimenziós struktúrán** alapul, amelyben az állami, önkormányzati, civil és magánforrások egyaránt szerepet kapnak. A források elosztása és felhasználása három fő dimenzió mentén értelmezhető:

- a sporttevékenységek jellege,
- az intézményi-szervezeti rendszer, valamint
- a források rendelkezésre állásának módja szerint.

A **sporttevékenység jellege alapján** megkülönböztethető a **versenysport és professzionális sport**, az **utánpótlás-nevelés**, az **iskolai és diáksport**, az **egyetemi-főiskolai sport**, a **szabadidősport és rekreáció**, valamint a **fogyatékossgal élők sportja**. A források így a teljes sportpalettát lefedik: az élsport és olimpiai felkészülés támogatásától kezdve a testnevelési programokon, diákolimpiai rendszeren és szabadidősport-kezdeményezéseken át egészen a parasport és rehabilitációs programok finanszírozásáig.

Az **intézményi-szervezeti rendszer tekintetében** a finanszírozás több szinten valósul meg. A **sportszövetségek** felelősek az egyes szakágak versenyrendszereinek működtetéséért és a válogatottak felkészítéséért; a **sportszervezetek** (egyesületek, klubok, hivatásos sportvállalkozások) közvetlen kedvezményezettként jelennek meg; az **önkormányzatok** a helyi sportélet és létesítménygazdálkodás kulcsszereplői; míg a **sportköztestületek** – mint a Magyar Olimpiai Bizottság vagy más országos sportérdekképviselői szervezetek – szakmai, koordinációs és érdekképviselői feladatokat látnak el.

A **források rendelkezésre állásának módja** szerint a rendszer **állami, magán és saját bevételi forrásokra** tagolódik. Az állami támogatások között megtalálhatók a **közvetlen és közvetett** finanszírozási formák.

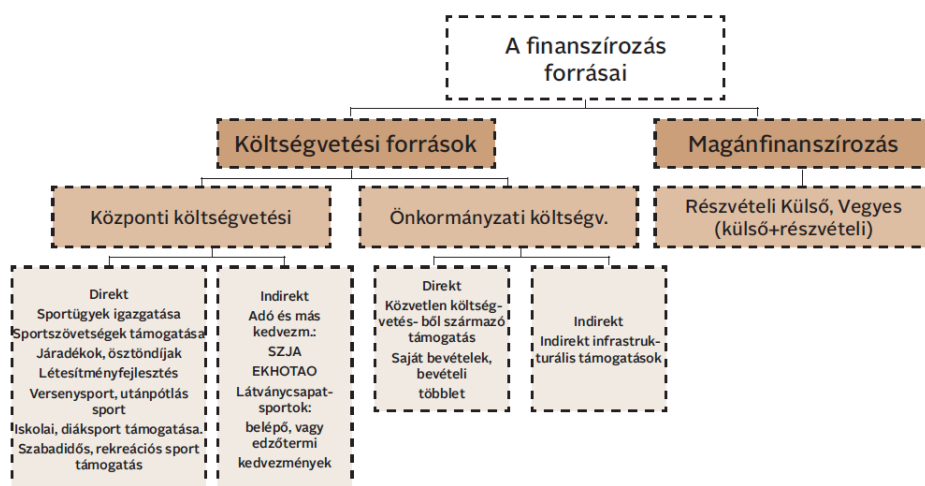
A **közvetlen állami támogatások** főként infrastrukturális fejlesztésekre, járadékokra és ösztöndíjakra, sportszövetségek és utánpótlásprogramok működtetésére, valamint a szabadidősport és diáksport fejlesztésére irányulnak. Az elmúlt években ezek révén valósult meg számos nemzeti és helyi sportlétesítmény építése, korszerűsítése, valamint sportolói ösztöndíjrendszerek kialakítása, mint például a Gerevich Aladár-ösztöndíj vagy a Magyar Sportcsillagok Ösztöndíj.

A **közvetett támogatások** elsősorban **adópolitikai eszközökön** keresztül érvényesülnek. Ide tartozik a **személyi jövedelemadó-mentesség** a sportolók és sportszakemberek egyes juttatásaira, az **EKHO-rendszer** kedvezményes közteherviselési lehetősége, valamint a nemzetközi viszonylatban is egyedülálló **TAO-rendszer** (társasági adó alapú sportfinanszírozás).

A TAO-rendszer 2011 óta működik, és az Európai Bizottság 2029. június 30-ig jóváhagyta annak állami támogatási státuszát. A látvány-csapatsportágak (labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, vízilabda, jégkorong, röplabda) számára biztosít forrásokat utánpótlás-nevelésre, sportszakember-foglalkoztatásra, versenyeztetésre és infrastruktúra-fejlesztésre. 2011 és 2021 között a program közel **650 milliárd forintnyi támogatást** irányított a hazai sportba, ami különösen az amatőr és vidéki sportszervezetek fejlődését segítette elő. A TAO-rendszer jelentős forrást biztosított a sportágak fejlődéséhez, ugyanakkor gyakran felvetődött a támogatások átláthatóságának és társadalmi hasznosulásának kérdése.

A **sportszervezetek saját bevételei** – mint a tagdíjak, jegy- és nevezési díjak, szponzori hozzájárulások, merchandising és rendezvénybevételek – a hosszú távú pénzügyi stabilitás kulcselemei, ám arányuk a hazai sportfinanszírozásban még alacsony.

7. ábra: A magyar sport finanszírozásának rendszere, Forrás: A magyar sport finanszírozásának rendszere, különös tekintettel a közpénzügyi vonatkozásokra (Tóth Nikolett Ágnes – Mátrai Gábor)

Az állami sportkiadások volumene az elmúlt évtizedben **több mint tizenegyszeresére nőtt**: míg 2010-ben 38,9 milliárd forintot fordítottak sportcélokra, 2020-ra ez az összeg elérte a 441 milliárd forintot, ami GDP-arányosan 0,9%-os ráfordítást jelent – ez európai összehasonlításban is kiemelkedő. A növekedés döntő részét a **sportlétesítmény-fejlesztések** és a **versenysport támogatása** tette ki.

A forráselosztásban továbbra is a versenysport dominál, miközben a lakossági szabadidősport és az egészségmegőrzés támogatása növekvő társadalmi igényt jelez.

A **2000-es évektől megjelentek a civil szervezeteket ösztönző és támogató pályázatok**, kimondottan előtérbe helyezve a szabadidősport, hobbisport eseményszervezőket, egészségmegőrző és egészségfejlesztő programokat.

A **civil sportszervezetek** finanszírozásában kiemelt szerepet kapnak a **hazai és nemzetközi pályázati programok**. A **Nemzeti Együttműködési Alap Mobilitás és Alkalmazkodás Kollégiuma** a civil szféra működését és szakmai programjait

támogatja, köztük a sport-, rekreációs és egészségmegőrző célú kezdeményezéseket. A pályázat elsősorban civil egyesületek és alapítványok számára érhető el, és működési költségek, eszközbeszerzés vagy sportesemények szervezésének finanszírozására is alkalmas.

A **Városi Civil Alap** az 5000 főnél nagyobb településeken működő civil szervezeteket segíti működési, eszközbeszerzési, ingatlanfejlesztési és programszervezési célok megvalósításában. E konstrukció révén a városi sportegyesületek és közösségi kezdeményezések is forráshoz juthatnak kisebb létesítményfejlesztések, sporteszközök beszerzése vagy közösségi sportnapok lebonyolítása céljából. A kisebb településeken működő szervezetek számára a **Falusi Civil Alap** kínál hasonló lehetőséget. A program a Magyar Falu Program részeként jött létre, és a vidéki civil élet megerősítését, a helyi közösségi és sporttevékenységek feltételeinek javítását célozza.

Az önkormányzatok és civil szervezetek együttműködésében fontos szerepet töltenek be az **uniós társfinanszírozású programok**, elsősorban az **Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program**, a **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program** és annak folytatása, a **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz**. Ezek a konstrukciók jellemzően infrastruktúra-fejlesztési, közösségi terek kialakítását célzó beruházásokra irányulnak, amelyek közvetett módon szolgálják a sportéletet, például sportpályák, rekreációs terek vagy szabadtéri fitnessparkok létrehozásán keresztül. A programok **humánfejlesztési elemei** – különösen a **TOP-5.3.1** („A helyi identitás és kohézió erősítése”) és a **TOP-5.3.2** („Megyei identitás erősítése”), valamint a **TOP_PLUSZ-3.1.3** („Helyi humánfejlesztések”) – közvetlen pályázási lehetőséget is kínálnak civil szervezetek számára. Ezek a felhívások a közösségfejlesztési, sport- és rekreációs programokat, valamint az egészségtudatos életmódot erősítő helyi kezdeményezéseket támogatják, gyakran partnerségben az önkormányzatokkal vagy más társadalmi szereplőkkel.

A **Versenyképes Járások Program** (a továbbiakban: VJP) egy új, innovatív területfejlesztési kezdeményezés, amely a hagyományos településalapú helyett a térségi, járási együttműködések ösztönzi Magyarországon. Célja a járások élhetőségének javítása, a vidéki népességmegtartás, valamint a területi különbségek csökkentése. A program garantált éves fejlesztési forrást biztosít minden járás számára a helyi gazdasági növekedés és életminőség javítása érdekében. A nem megyei jogú városi székhelyű járások legalább 250 millió forintos, míg a megyei jogú városi járások 500 millió forintos fejlesztési kerettel kezdik tervezésüket, a teljes programra 65 milliárd forint áll rendelkezésre 2026-ban.

A VJP támogatást nyújt térségi alpinfrastruktúra-fejlesztésre, közszolgáltatások, gazdaságfejlesztés, településüzemeltetés és sportfejlesztés területén.

Kezdeményezéseket legalább három település konzorciumi vagy jogi személyiséggel rendelkező társulásának kell beadnia, kivéve, ha kevesebb település van a járásban. A támogatás odaítélését a Járási Fejlesztési Fórum véleménye, a főispán, a vármegyei közgyűlés elnöke és a közigazgatási miniszter döntése alakítja, biztosítva az átláthatóságot és az országos fejlesztési célokhoz való illeszkedést.

A kormányzati programok között kiemelt szerepet tölt be az **Aktív Magyarország Fejlesztési Központ** által működtetett **Aktív Magyarország Program**, amely a lakosság rendszeres testmozgását, a közösségi sportélet fejlődését és az egészségtudatos életmód erősítését szolgálja. A program évről évre számos olyan pályázati konstrukciót hirdet meg, amelyek az önkormányzatok, civil és sportegyesületek, valamint oktatási intézmények számára biztosítanak támogatást a sportinfrastruktúra fejlesztésére és a közösségi sporttevékenységek szervezésére.

A 3. számú táblázat összefoglalja az **Aktív Magyarország Program 2024–2026** közötti pályázati felhívásait, azok pályázói körét, időszakát és támogatható céljait.

2. táblázat: Aktív Magyarország Program 2024–2026, Forrás: saját szerkesztés, 2025.

Program neve	Pályázók köre	Időszak	Támogatható célok	Keretösszeg	Egyedi (max) támogatás
Országos Futópálya-építési Program	Önkormányzatok, nonprofit szervezetek, sportegyesületek	2024-2026	Rekortán futópályák létesítése	~2,3 Mrd Ft/év	max. 30/48/67 MFt (hossztól függően)
Országos Görpark Program	Önkormányzatok, sportegyesületek, nonprofit gazdasági társaságok, civil szervezetek	2024-2026	Gördeszka-, görkorcsolya-, rollerpálya építés	1,2 Mrd Ft/év	max. 40/55/70 MFt (mérettől függően)
Országos Mászóterem-építési Program	Önkormányzatok, nonprofit szervezetek, sportegyesületek	2024-2026	Mászóterem létesítése sport- és közösségi célra	150 MFt/év	max. 33/44/50 MFt (terminológia szerint)
Országos Sítanpálya-építési Program	Önkormányzatok, nonprofit szervezetek, költségvetési szervek	2024-2026	Műanyag sítanpályák/felújítás	300 MFt/év (2025)	max. 40 MFt
Országos Bringapark Program	Önkormányzatok, sport- és civil szervezetek	2024-2026	BMX, pumpapályák, bringaparkok kiépítése	~1,5 Mrd Ft/év	max. 40 MFt (pumpapálya), max. 30 MFt (BMX, freestyle)
Mozgás Éjszakája Program	Önkormányzatok, civil szervezetek, sportegyesületek	2024-2026	Tömegsport-jellegű, közösségi események szervezése	85 MFt/év	lakosság-arányos: 1-5 MFt (lélekszám szerint)
Országos Műjégpálya Program	Önkormányzatok, közintézmények, civil szervezetek	2024-2025	Műjégpályák létesítése/jég sport célra	360 MFt/év (2025)	vásárlás: max. 40 MFt, bérlet: max. 8 MFt, max. 50% intenzitás
Élmény- és Szabadidősport Program	Nonprofit és civil szervezetek	2025-2026	Közösségi mozgás, szabadidősport kezdeményezés	150 MFt/év (becslés)	max. 2-4 MFt (programtól és résztvevők számától függően)

Program neve	Pályázók köre	Időszak	Támogatható célok	Keretösszeg	Egyedi (max) támogatás
Országos Iskolai Mászófal-építési Program	Iskolák, civil szervezetek	2025	Iskolai mászófalak létesítése	70 MFt/év (becslés)	max. 10 MFt
Országos Asztalitenisz-terem Fejlesztési Program	Közüktatási intézmények, önkormányzatok, nonprofit szervezetek	2025-2026	Asztalitenisz-terem kialakítása, fejlesztése	50 MFt/év (becslés)	max. 10-20 MFt
Ifjúsági Táborhely-fejlesztési Program	Ifjúsági szervezetek, önkormányzatok, közintézmények, civil szervezetek	2025-2026	Táborhely infrastruktúra fejlesztése	80 MFt/év (becslés)	max. 15 MFt
Mobil Pumpapálya Program	Kisebb települések önkormányzatai, sportegyesületek, civil szervezetek	2025	Mobil pumpapályák beszerzése/formálása	40 MFt/év (becslés)	max. 4 MFt
E-bike Beszerzési Program	Turizmus szervezetek, vállalkozások, civil szervezetek	2025-2026	Elektromos kerékpárok beszerzése	60 MFt/év (becslés)	max. 900 ezer Ft/fő, max. 60% támogatási intenzitás
PONTVADÁSZAT – Tájékozási Élménysport Program	Önkormányzatok, civil szervezetek, sportegyesületek	2025	Tájékozási és élménysport események	15 MFt/év (becslés)	max. 1-2 MFt
Közösségi Sportpálya-felújítási Program	Önkormányzatok, sport- és civil szervezetek	2026	Sportpályák felújítása, korszerűsítése	100 MFt/év (becslés)	max. 15-20 MFt
Iskolai Sportpálya-felújítási Program	Iskolák, fenntartók, önkormányzatok	2026	Iskolai sportpályák felújítása, korszerűsítése	100 MFt/év (becslés)	max. 10-15 MFt

Nemzetközi együttműködések esetében a **Interreg – IPA CBC Hungary–Serbia** határon átnyúló program biztosít támogatási lehetőséget civil és önkormányzati szervezetek számára. A program célja a határtérségek társadalmi-gazdasági kapcsolatainak erősítése, ezen belül sport-, szabadidős- és közösségfejlesztési projektek közös megvalósítása magyar és szerb partnerek részvételével.

E konstrukciók együttesen teszik lehetővé, hogy a civil szervezetek – települési adottságaiktól és tevékenységi körüktől függően – aktívan részt vehessenek a sportélet fejlesztésében, a közösségi mozgásprogramok szervezésében és a helyi egészségtudatos életmód erősítésében.

A **települési önkormányzatok** a helyi sportélet elsődleges szervezői és finanszírozói, hiszen feladataik közé tartozik a lakosság sportolási lehetőségeinek biztosítása, a helyi sportegyesületek támogatása, valamint a sportlétesítmények fenntartása és fejlesztése.

Forrásaik elsősorban a saját költségvetésből, helyi adóbevételekből, állami normatív támogatásokból és különböző pályázati programokból származnak.

A **kérdőíves felmérés** önkormányzati válaszai alapján Bács-Kiskun vármegyében a települési sportélet támogatása széles eszköztárral valósul meg. A leggyakoribb támogatási forma a sportlétesítmények használatának biztosítása (89,1%), amely szinte minden településen alapvető hozzájárulás a helyi sportegyesületek működéséhez. Ezt követi a pénzügyi támogatás biztosítása (81,8%), amely elsősorban működési hozzájárulást jelent, de gyakran sportprogramok és utánpótlás támogatása is kapcsolódik hozzá. Az önkormányzatok jelentős része rendezvényszervezéssel és közös sportprogramokkal is hozzájárul a lakossági részvétel növeléséhez (69,1%), továbbá az infrastruktúra-karbantartás és -fejlesztés (61,8%) is jelen van, bár jellemzően forráshiány korlátozza mértékét.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program és a Terület- és

Településfejlesztési Operatív Program Plusz forrásai például lehetőséget biztosítanak közösségi terek, sportpályák, szabadtéri fitneszparkok, kerékpárutak és egyéb rekreációs infrastruktúrák fejlesztésére, gyakran civil partnerek bevonásával. A **Magyar Falu Program** a kisebb települések sportéletének erősítését segíti elő, különösen a helyi sportegyesületek működési feltételeinek javításán, sportlétesítmények felújításán és a közösségi sporttevékenységek támogatásán keresztül. A **Belügyminisztérium sportlétesítmény-fejlesztési támogatásai** célzott állami forrásokat biztosítanak önkormányzatoknak a tornatermek, sportcsarnokok, tanuszodák és szabadtéri sportpályák építésére vagy korszerűsítésére. Ezek a beruházások nemcsak a helyi közösségek sportinfrastruktúráját erősítik, hanem hozzájárulnak az utánpótlás-nevelés, az iskolai testnevelés és a lakossági szabadidősport feltételeinek javításához is.

Az **iskolai és felsőoktatási sport finanszírozása** részben állami normatívákon, részben különböző pályázati forrásokon keresztül valósul meg. Az állami normatív támogatások a köznevelési intézmények alapfeladatai között biztosítják a testnevelés tantárgy és a mindennapos testnevelés megvalósításának személyi és tárgyi feltételeit. Emellett az iskolák és felsőoktatási intézmények rendszeresen részesülhetnek célzott támogatásokban, amelyek sportlétesítmények fejlesztését, sporteszközök beszerzését vagy diák- és hallgatói sportprogramok megvalósítását segítik.

A pályázati források közül kiemelkedik a **Diákolimpia** rendszer, amely a Magyar Diáksport Szövetség koordinálásában működik, és országos szinten biztosít lehetőséget a tanulók versenyszerű sportolására, mozgásra ösztönzésére, valamint a tehetségek azonosítására. A **Magyar Egyetemi–Főiskolai Sportszövetség** a felsőoktatási intézmények sportéletének szervezésében tölt be kulcsszerepet, versenyrendszert működtet, és támogatja az egyetemi sportegyesületek szakmai és infrastrukturális fejlesztését. A sportinfrastruktúra és az egészségtudatos életmód fejlesztését szolgáló európai uniós programok – például az **Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program** humánfejlesztési komponensei – további forrásokat biztosítanak a sporthoz kapcsolódó oktatási és közösségi kezdeményezések számára. Ezek a programok olyan projekteket támogatnak, amelyek a fiatalok mozgásra nevelését, a tanulók és hallgatók

egészségmegőrzését, valamint az intézmények sporteszköz- és létesítményfejlesztését célozzák.

A magyar sportfinanszírozási rendszer nemzetstratégiai jelentőséggel bír, mivel integrálja az állami, önkormányzati, civil és magánforrásokat, és ezzel biztosítja a sporttevékenységek sokszínűségét és fenntarthatóságát. A jövő kihívása, hogy a forrásfelhasználás átláthatóbbá, eredményesebbé és társadalmilag mérhetőbbé váljon.

2.4.1. A térség sport szereplői elképzeléseinek feltárása

A Bács-Kiskun vármegyei sportfejlesztési koncepció megalapozásához **online kérdőíves** adatfelvételt végeztünk a **sportélet fő szereplői körében**: települési önkormányzatok, sportegyesületek és klubok, civil és közösségi szervezetek, oktatási fenntartók (tankerületi központok, szakképzési centrumok), valamint a lakosság. A kérdőívek zárt (skálás és feleletválasztós) és strukturált nyitott kérdéseket tartalmaztak, lehetővé téve a mennyiségi összehasonlítást és a kvalitatív igények tartalmi elemzését is. A **kérdőívet 190 szervezet/személy töltötte ki**.

A jelen alfejezetben a fejlesztési igényeket a **beérkezett kérdőívek releváns kérdéscsoportjai** alapján mutatjuk be (sportolási lehetőségek értékelése; infrastrukturális és programigények; akadályok; konkrét fejlesztési elképzelések).

Az elemzés célja, hogy a 2026–2030 közötti időszakra a vármegye sportfejlesztési célrendszere **valós, alulról jövő igényekre** épüljön: a helyi sportinfrastruktúra elérhetőségének és minőségének javítására, a szabadidős és közösségi sportprogramok bővítésére, az utánpótlás- és diáksport erősítésére, valamint a hátrányos helyzetű és fogyatékossgal élő csoportok hozzáféréseinek biztosítására.

2.4.2. Sportegyesületek és klubok fejlesztési igényei

A válaszadó sportegyesületek és klubok többsége számára a fejlesztés a **működés fenntartásának alapfeltétele**. A szervezetek **94%-a** nyilatkozott úgy, hogy a **következő 3–5 évben szükségük van támogatott fejlesztésekre**, és **71%-uk** rendelkezik már konkrét fejlesztési ötlettel vagy projekttervvel.

A sportegyesületek és sportszervezetek válaszai alapján egyértelmű, hogy a következő évek legfontosabb fejlesztési irányai az infrastruktúra, a humánerőforrás és az eszközellátottság területén jelentkeznek.

A válaszadók **68%-a** elsődleges fejlesztési szükségletként jelölte meg a **sportlétesítmények fejlesztését vagy korszerűsítését**. Ez azt jelzi, hogy számos egyesület az elavult, kapacitásában szűkös vagy hiányzó edzésfeltételek miatt nem tudja programjait bővíteni vagy több sportolót fogadni. A beruházási igények között kiemelten szerepelnek a kültéri pályák korszerűsítése, tornacsarnokok fejlesztése és új edzéshelelyszínek kialakítása.

A **sportszakemberek utánpótlása, megtartása és finanszírozása** szintén kritikus tényező: a szervezetek **54%-a** jelölte meg ezt fejlesztési igényként. A szakemberek fluktuációja, a részmunkaidős foglalkoztatottság és a túlterhelés akadályozza a hosszú távú szakmai munka fenntarthatóságát. Jellemző kérés a bérezési és ösztönzési lehetőségek javítása, valamint továbbképzési támogatások biztosítása.

A **sporteszköz-állomány megújítását és bővítését** a sportszervezetek közel **fele (49%)** tartja halaszthatatlannak. Sok helyen a rendelkezésre álló felszerelés elavult, hiányos vagy nem felel meg a sportági előírásoknak, ami rontja az edzésminőséget és a versenyképességet. Az igények széles skálán mozognak a rekreációs eszközöktől a magas szintű szakmai felszerelésekig.

A felmérés összképe azt mutatja, hogy a sportszervezetek fejlesztési igényei a sportélet működésének három alapvető feltételéhez kapcsolódnak, amelyet a 4. számú táblázat összegez.

3. táblázat: Sportegyesületek fejlesztési igényei, Forrás: saját szerkesztés, 2025.

Fő igényterület	A válaszadók aránya	A probléma jellege
Sportlétesítmény-fejlesztés	68%	elavult, hiányos infrastruktúra
Sportszakember-hiány kezelése	54%	fluktuáció, alacsony elérhetőség
Sporteszköz-fejlesztés	49%	nem megfelelő felszereltség

A létesítményfejlesztési igények mögött elsősorban **elhasználódott sportpályák, öltözők hiányosságai** vagy **a befogadóképesség korlátai** állnak. A sportági válaszok alapján az egyesületek **39%-a** kifejezetten új, hiánypótló infrastruktúrát tervez — például új szabadtéri vagy fedett edzőtereket.

A sportolói bázis bővítése is megjelenik fejlesztési célként: az egyesületek **46%-a** növelné a gyermek és ifjúsági korosztály bevonását, míg **27%** a felnőtt és szabadidősport területét fejlesztené.

A vármegye sportegyesületei **jelentős fejlesztési szükségletekkel** rendelkeznek, amelyek megfelelő források nélkül veszélyeztethetik a sportolási lehetőségek bővülését és minőségének megőrzését. A válaszok alapján a sportegyesületek fejlesztési igényeiben a közepes nagyságrendű beruházások dominálnak: a válaszadók 38%-a 10–50 millió forint, további 35%-a pedig 50–200 millió forint közötti fejlesztési költséggel számol.

4. táblázat: A sportegyesületek fejlesztési költségei, Forrás: saját szerkesztés, 2025.

Költségkategória	Arány
10–50 millió Ft	38%
50–200 millió Ft	35%
200 millió Ft felett	16%
10 millió Ft alatt	11%

A sportágankénti igények differenciáltak:

- Csapatsportok (foci, kézilabda, röplabda): elsősorban **létesítmény- és infrastruktúrafejlesztés**
- Egyéni sportágak (úszás, atlétika, küzdősportok): **felszerelés- és szakemberfejlesztés**
- Kisebb közösségi sportágak: **programfinanszírozás**, toborzás, kommunikáció

A sportegyesületek és sportszervezetek válaszai rávilágítanak arra, hogy a sportfejlesztés előtt álló legfőbb akadályok **pénzügyi, humánerőforrási és infrastrukturális** jellegűek.

A legkritikusabb korlátozó tényező a **finanszírozási források szűkössége**, amelyet a válaszadók **81%-a** említett. A sportszervezetek jelentős része évről évre pályázati forrásokból próbálja biztosítani működését és fejlesztéseit, azonban a támogatások korlátozottak, eseti jellegűek és intenzív verseny zajlik értük. A fenntartható működés így sok esetben bizonytalan.

A második legjelentősebb problémaként a **sportszakemberek hiányát** jelölték meg (**59%**). A kvalifikált edzők, sportszervezők és utánpótlásnevelők megtartása nehézséget jelent, különösen a kisebb településeken, ahol a bérezési lehetőségek gyengébbek. Ez hosszú távon kockázatot jelentenek a sportági utánpótlás szempontjából is.

A válaszadók **56%-a** szerint a **létesítménykapacitás korlátozott**, ami azt jelenti, hogy az edzési időszavak telítettek, gyakori a zsúfoltság, vagy egyáltalán nincs megfelelő edzéselhelyszín. Ez akadályozza a szervezetek programbővítését, illetve azt, hogy több gyermeket vonjanak be a sportba.

A **működési költségek növekedése** (47%) – például energia, bérleti díjak, utazási költségek – tovább szűkíti a mozgásteret, és a kapacitások fenntartását is veszélyeztetheti. A gazdasági környezet romlása így közvetlenül hat a sportfoglalkozások elérhetőségére és gyakoriságára.

Végül, de nem elhanyagolható módon a sportszervezetek **42%-a** jelölte problémaként a **magas adminisztrációs és pályázati terheket**. A kis szervezetekben a szakmai feladatok mellett nincs külön humán kapacitás a pályázatírásra és adminisztrációra, ami csökkenti az esélyt a támogatások elnyerésére.

Az eredmények azt mutatják, hogy a sportegyesületek **nagy növekedési potenciállal rendelkeznek**, de ehhez **célzott vármegyei támogatási eszközökre, létesítményfejlesztésekre és sportszakmai kapacitásbővítésre** van szükség. A fejlesztési ötletek jelentős része „**közösségi hatású beruházás**”, amely a teljes települési lakosság sportolási lehetőségeit bővítené.

2.4.3. Civil szervezetek fejlesztési igényei

A beérkezett civil szervezeti kérdőívek eredményei alapján a válaszadók egyöntetűen jelentős fejlesztési szükségleteket fogalmaztak meg a következő 3–5 éves időszakra vonatkozóan. A szervezetek **92%-a** jelezte, hogy **csak akkor tudná bővíteni**

tevékenységét, ha megfelelő sportinfrastruktúrához jutna — akár saját létesítmény kialakítása, akár önkormányzati vagy iskolai helyszínek jobb elérhetősége révén.

A fejlesztési igények rangsorában az **eszköz- és felszerelésfejlesztés** is kiemelt szerepet kapott: a szervezetek **84%-a** jelölte meg, hogy a meglévő sporteszköz-állomány elavult vagy mennyiségében nem elegendő. A válaszok alapján a civil sportszervezetek **63%-a** szeretné a résztvevők körét bővíteni, elsősorban **gyermekkel és családokkal** (49%), illetve **idősebb korosztállyal** (37%).

A kérdőívek szerint a szervezetek **58%-a** rendelkezik már valamilyen kezdeményezéssel vagy konkrét projektötlettel. Ezek többsége az alábbi kategóriákba sorolható:

5. táblázat: Egyéb civil szervezetek fejlesztési igényei, Forrás: saját szerkesztés, 2025.

Fejlesztéstípus	Előfordulás az ötletek között
Közösségi sportterek és szabadtéri pályák fejlesztése	41%
Sportlétesítmények korszerűsítése	33%
Szabadidős és közösségi sportprogramok bővítése	29%
Sportszakemberek, edzők támogatása	12%

A megjelölt **költségigény** tekintetében a válaszok megoszlása az alábbi:

6. táblázat: Egyéb civil szervezeti fejlesztések költségigénye, Forrás: saját szerkesztés, 2025.

Költségkategória	Arány
10–50 millió Ft	42%
50–200 millió Ft	31%
10 millió Ft alatt	19%
200 millió Ft felett	8%

Ez azt mutatja, hogy a fejlesztési szükségletek **reálisan megvalósítható nagyságrendben** mozognak, és elsősorban lokális sportélet-fejlesztést céloznak.

2.4.4. Tankerületi központok és szakképzési centrumok sportfejlesztési igényei

A Bács-Kiskun vármegyei tankerületi központok és szakképzési centrumok körében végzett felmérésből egyértelműen kirajzolódik, hogy az oktatási infrastruktúra sportcélú fejlesztése **kritikus terület** a következő években. A válaszadók **90%-a** szerint a legnagyobb fejlesztési igény a **tornatermek, tornacsarnokok és sportpályák építése vagy korszerűsítése**, amely az intézmények sportéletének egyik alapfeltétele.

A fenntartók által kezelt intézmények sportinfrastrukturális helyzete vegyes képet mutat:

- csupán **20%** jelezte, hogy az iskolák 80–100%-a megfelelő infrastruktúrával rendelkezik,
- míg **70%** szerint az ellátottság csak közepes vagy hiányos.

A leggyakoribb létesítménytípus a **tornaterem (100%)** és a **kültéri sportpálya (70%)**, azonban modern tornacsarnokkal csak az intézmények **fele (50%)** rendelkezik, uszodai vagy atlétikai infrastruktúra pedig gyakorlatilag hiányzik.

A sportlétesítmények állapota alapján az intézmények **60%-a részben felújításra szorul**, míg mindössze **30%** minősíthető jó állapotúnak. A fenntartók a sporttevékenységek támogatását főként **sporteszköz-beszerzéssel (90%)**, **létesítményfelújítással (50%)**, valamint **testnevelők és sportszakemberek továbbképzésével (60%)** segítik.

A válaszadók **70%-a** jelezte, hogy még nincs jóváhagyott sportfejlesztési koncepciójuk, ugyanakkor **40%-uk** már dolgozik ilyen irányelv kidolgozásán, ami azt mutatja, hogy a fenntartói szintű sportfejlesztés tudatos tervezése elindult.

A konkrét fejlesztési igények az alábbi fő kategóriákba sorolhatók:

7. táblázat: Oktatási intézmények fejlesztési igényei, Forrás: saját szerkesztés, 2025.

Fejlesztési terület	Érintett válaszadók aránya
Tornaterem / sportpálya építése, korszerűsítése	90%
Energetikai és fenntarthatósági korszerűsítés	60%
Sporteszközök és felszerelések beszerzése	40%
Egészségfejlesztési, rekreációs programok indítása	30%
Tanulói sportprogramok bővítése	20%

Konkrét projektötletek is megfogalmazódtak, melyek mind **infrastrukturális típusú fejlesztések**, amelyek költségigénye jellemzően **50 millió és 200 millió forint között**, illetve **200 millió forint felett** mozog.

Összességében a tankerületek és szakképzési centrumok válaszaiból az rajzolódik ki, hogy a vármegye sportfejlesztésének egyik legfontosabb alrendszere az **oktatási infrastruktúra modernizálása**. A jövőbeli fejlesztéseknek nemcsak a tornatermek és csarnokok építését kell célozniuk, hanem a **komplex, multifunkcionális, közösségi használatú sportterek** kialakítását is, amelyek az oktatás mellett a helyi közösségek számára is elérhetők.

2.4.5. Önkormányzati sportfejlesztési igények

A települési önkormányzatok válaszai alapján egyértelműen látható, hogy Bács-Kiskun vármegyében a **sportfejlesztések elsődleges prioritása a létesítményfejlesztés**. A válaszadók **közel 70%-a** jelölte meg, hogy a következő 5 év legfontosabb feladata a meglévő sportlétesítmények korszerűsítése, míg **több mint 39%** új létesítmények építésében is érdekelt. A fejlesztések közel fele már valamilyen formában előkészített, megfogalmazott projektötletként jelen van a településeken.

Általánosságban elmondható, hogy a sportinfrastruktúra állapota **jelentős szinten fejlesztendő**: a válaszadók **57%** szerint csak közepes, míg **további 18%** kifejezetten rossznak értékeli a rendelkezésre álló sportlétesítményeket. Így a fejlesztések döntően a

minőségi megújítást, állagmegóvást és funkcióbővítést célozzák. A fejlesztési igények kiemelt területeit a lenti táblázat összegzi.

8. táblázat: Önkormányzatok fejlesztési igényei, Forrás: saját szerkesztés, 2025.

Fejlesztési igény	Válaszarány
Sportlétesítmények fejlesztése	69,6%
Sporteszközök beszerzése	55,4%
Szabadidős és közösségi sportprogramok	58,9%
Új sportlétesítmények építése	39,3%
Diáksport támogatása	21,4%
Edzők és sportszakemberek támogatása	16,1%

Az előkészítés alatt álló vagy megfogalmazott projektötletek **több mint 50%-ában** (összesen 24 konkrét fejlesztés) **sportcsarnok-, sportpálya- vagy futókör-fejlesztés** szerepel, sok esetben **világítással, öntözőrendszerrel**, illetve **multifunkcionális használatot biztosító megoldásokkal** (pl. közösségi terek, rendezvényfunkciók).

Jellemző projektpéldák:

- **Új sportcsarnok vagy tornaterem** építése (pl. Apostag, Ladánybene, Szank)
- **Sportpályák rekonstrukciója**, lelátók, öltözők korszerűsítése (pl. Balotaszállás, Csávoly, több település futballpályája)
- **Futópályák kialakítása** – a közösségi mozgás népszerűségéhez kapcsolódva például sportpályák körül
- **Szabadtéri kondipark, kerékpáros infrastruktúra**, görpark, pumptrack pálya kialakítása
- **Tanuszoda-fejlesztési igény** több településen, kiemelten **Kecel és Izsák**

A fejlesztések becsült költségigénye széles skálán mozog, a kérdőíves felmérés eredményét a 10. számú táblázat összegezi.

9. táblázat: Önkormányzati fejlesztések becsült költsége, Forrás: saját szerkesztés, 2025.

Költségkategória	Arány
10–50 millió Ft	32%
50–200 millió Ft	24%
200 millió Ft felett	36%

Ez is jelzi, hogy **nagy volumenű, stratégiai jelentőségű** beruházások is napirenden vannak a vármegyében. A felmérés alapján a települési önkormányzatok a következő években összesen **10-30 milliárd forint értékben** terveznek sportinfrastruktúra-fejlesztéseket. Ez a forrásigény magában foglalja a kistépülési közösségi sportterek megújításától a városi szintű tornacsarnokok és komplex sportlétesítmények kialakításáig terjedő projektötleket.

A települések **elsősorban alapvető infrastruktúra-fejlesztést** várnak el a következő időszakban. A **szabadidősport és lakossági mozgásprogramok** támogatása kiemelt prioritás (**94,6%** jelölte meg). A fejlesztések többsége **közösségmegtartó és népességmegtartó** céllal valósulna meg (pl. településen maradás erősítése a fiatalok

körében). A fogyatékossgal élők számára elérhető sportolási lehetőségek **jelentős hiányosságokkal** küzdenek: **62,5%** szerint nincs ilyen lehetőség a településen.

Az önkormányzatok legfontosabb várankozásaiból egyértelműen kirajzolódik, hogy a következő évek legfontosabb sportfejlesztési feladata a **helyi sportinfrastruktúra korszerűsítése és bővítése**. A települések többsége úgy látja, hogy a jelenlegi sportolási feltételek nem minden korosztály számára biztosítanak megfelelő hozzáférést és minőséget. A fejlesztési igények élén a **tornatermek, sportcsarnokok és sportpályák felújítása, bővítése**, valamint az olyan multifunkcionális, egész évben használható terek kialakítása áll, amelyek a közoktatási feladatellátás mellett közösségi sportérettel és lakossági rekreációs célokkal is összehangolhatók.

A válaszokból az is kiderül, hogy a települések jelentős részén **nincs elegendő szabadterei, lakossági mozgást szolgáló létesítmény**, ezért erős igény mutatkozik futópályák, kondiparkok, közösségi sportterek és gyalogos/kerékpáros infrastruktúrák kialakítására. Ezek a fejlesztések nemcsak az egészségtudatos életmódot támogatják, hanem a települések közösségi kohézióját is erősítik.

Fontos prioritásként jelent meg az **iskolai sportfeltételek javítása és az utánpótlás-nevelés támogatása**. Számos település figyelmeztet arra, hogy a fiatal korosztály mozgáslehetőségeinek beszűkülése hosszabb távon a helyi sportélet fenntarthatóságát is veszélyeztetheti. Az önkormányzatok célja ezért olyan fejlesztések megvalósítása, amelyek **iskolai-egyesületi együttműködésre** épülve biztosítják a tehetséggondozás és a mindennapos testmozgás feltételeit.

Az önkormányzati vélemények azt mutatják, hogy a sport a helyi közösségek életében **az egészségmegőrzés, a fiatalok helyben tartása és a társadalmi aktivitás** egyik legfontosabb eszköze. A fejlesztési válaszok alapján jól látható, hogy a települések a sportot **nem kiadásként, hanem a közösségi megtartóerő és az életminőség egyik legfontosabb befektetéseként** kezelik. Ennek megfelelően a vármegyei koncepció kiemelt feladata az infrastruktúrafejlesztés összehangolása, a települések közötti együttműködések támogatása és a lakossági sporthoz való hozzáférés bővítése.

2.4.6. Lakossági sportfejlesztési igények

A lakossági felmérés eredménye alapján Bács-Kiskun vármegyében a sportolási és rekreációs lehetőségek bővítése kiemelt társadalmi elvárás. Bár a megkérdezett lakosok többsége végez valamilyen mozgást, a válaszadók közel 60%-a **elégedetlen** vagy csak **közepesen elégedett** a lakóhelyén elérhető sportlehetőségek színvonalával.

A legkedveltebb mozgásformák a rekreációs és szabad levegőn végezhető sporttevékenységek, elsősorban:

- futás, gyaloglás, túrázás,
- kerékpározás,
- kondicionáló és fitnesz jellegű sportok.

Azaz a lakosság a rugalmas, a lakóhely-közelben elérhető sportolási lehetőségeket részesíti előnyben.

A kérdőív válaszai alapján a sportolást akadályozó tényezők között a válaszadók 55-60%-a jelölte meg a kevés helyi sportinfrastruktúrát, vagy azok rossz elérhetőségét.

A lakossági igények alapján Bács-Kiskun vármegye sportfejlesztésének irányai világosan kirajzolódnak. A válaszadók legfontosabbnak a szabadidő sportolási lehetőségek bővítését tartják: a lakosok 70%-a jelölte meg prioritásként a sportparkok, kondiparkok, gyalogló- és futóútvonalak, valamint a kerékpáros infrastruktúra fejlesztését. A közösségi használatra alkalmas, költséghatékony szabadidő sportterek iránti igény ezzel egyértelműen meghatározza a jövőbeni fejlesztési irányokat.

A válaszok második leggyakoribb eleme a közösségi szabadidősport programok bővítése (50%). A lakosok olyan rendezvényeket, rendszeresen megvalósuló csoportos mozgásformákat és szabadidő eseményeket tartanak szükségesnek, amelyek közösségformáló erejűek, és anyagi akadályok nélkül mindenki számára hozzáférhetők.

A fejlesztési igények harmadik legfontosabb eleme (45%) a kistelepüléseken élők sportolási lehetőségeinek javítása. Ezen belül a mobil sportszolgáltatások megjelenése, a térségi sportinfrastruktúra közös használata és a sportoláshoz kapcsolódó közlekedési feltételek javítása jelenthet valódi előrelépést.

10. táblázat: Prioritási rangsor a lakosság igénye alapján, Forrás: saját szerkesztés, 2025.

Fejlesztési terület	A lakosság által jelölt arány
Szabadidő sportterek, futó- és kerékpárutak fejlesztése	70%
Sportolást ösztönző közösségi programok	50%
Ingyenes / kedvezményes sportolási lehetőségek	45%
Egészségmegőrző és rekreációs programok	40%
Időseknek és családoknak szóló sportlehetőségek	35%

A lakossági vélemények alapján a sportfejlesztés iránya **egyértelműen a szabadidősport felé tolódik**, amely az egészségmegőrzésre, a közösségépítésre, a jólét javítására és a társadalmi egyenlőség erősítésére épül.

A fejlesztéseknek külön hangsúlyt kell fektetniük a **kisebb települések és a hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatására**, valamint a **biztonságos, költséghatékony és mindenki számára elérhető** sportolási lehetőségek megteremtésére.

2.5. Helyzetértékelés

A sportkoncepció megalapozásához szükséges, hogy a vármegye sportéletét olyan komplex megközelítéssel elemezzük, amely egyszerre veszi figyelembe a jelenlegi adottságokat, a feltárt hiányosságokat és a jövőben várható külső hatásokat. A SWOT-elemzés ebben döntő szerepet játszik, hiszen képes egyetlen keretben megmutatni:

- mely tényezők jelentenek **belső erőforrást vagy korlátot**
- milyen külső környezeti hatások támogatják vagy veszélyeztetik a sportfejlesztési célok megvalósítását

- valamint hogyan alakíthatók a kihívások **stratégiai fejlesztési irányokká**

Az alábbi táblázatok a SWOT-logikát kiegészítve **sportpolitikai következményeket** és **fejlesztési válaszokat** is társítanak az egyes tényezőkhöz, így közvetlen kapcsolatot teremtenek a helyzetelemzés és a koncepció célrendszere között. A megye sportjának jövőálló fejlesztése azon alapul, hogy az erősségekre és a kiaknázható lehetőségekre építve kezeljük a feltárt gyengeségeket és a külső veszélyeket, mindezt a partnerségre épülő, fenntartható sportfejlesztési modell keretei között.

11. táblázat: A sportfejlesztés gyengeségei Bács-Kiskunban, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Gyengeség (W)	Sportpolitikai következmény	Fejlesztési irány
Előregedő népesség, magasabb egészségügyi kockázatok	Növekvő igény az egészségmegőrző, rekreációs és közösségi mozgásformák iránt	Szenior programok fejlesztése; korosztályspecifikus, közösségi alapú egészségfejlesztő sport
Fiatalok elvándorlása és csökkenő utánpótlásbázis	Szűkülő sportolói utánpótlás, versenysport-fejlesztési nehézségek	Ifjúsági sportakciók, iskolai–egyesületi együttműködések, sportkarrier-támogatás
Mozgásszegény életmód társadalmi méretekben	Romló életminőség, növekvő betegségteher	Szabadidősport-programok erősítése, kampányok a mindennapi mozgásért
Területi egyenlőtlenségek a sportinfrastruktúrában	Városi túlkínálat és kistelepülési hiányok fennmaradása	Helyi/járási sportterek fejlesztése, mobil eszközpark, alapszintű hozzáférés biztosítása
Fogyatékossgal élők sportszolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférése	Társadalmi egyenlőtlenségek fennmaradása	Akadálymentes sporttér, speciális programok és támogatások
Hátrányos helyzetű csoportok korlátozott részvétele	Esélyegyenlőségi különbségek a rendszeres sportolásban	Befogadó sportprogramok, akadálymentes infrastruktúra és részvételt támogató mechanizmusok
Város–vidék különbségek, közlekedési akadályok	Alacsonyabb sportolási ráta a kistelepülési térségekben	Helyi közösségi sportesemények, vidéki klubfejlesztés, közlekedési támogatások
Utánpótlás-nevelés rendszerszintű kihívásai és sportági különbségek	Versenysport-eredményesség sérülékeny	Képzések, ösztöndíjprogramok, tehetségpálya kialakítása
Sportszakember-hiány egyes térségekben	Szolgáltatásminőség csökkenése, programhiány	Képzési és toborzási programok, ösztönzők a vidéki megtartásra
Pályázati forrásoktól való erős függés	Fejlesztések fenntarthatósági kockázata	Stabil finanszírozási modell, önkormányzati és piaci bevonás erősítése
Gyenge sportkommunikáció és digitális elérés egyes célcsoportokban	Lakossági aktivitás alacsony marad	Online közösségépítés, digitális sportmarketing, fiatalok elérése új csatornákon

12. táblázat: A sportfejlesztés erősségei Bács-Kiskunban, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Erősség (S)	Sportpolitikai következmény	Fejlesztési irány
Aktív civil sportszervezeti háló	Magas szervezőkészség és helyi bevonóképesség	Egyesületi együttműködések és kapacitásfejlesztés
Természeti adottságok gazdagsága (Homokhátság, Duna, Tisza, csatornák, Kiskunsági Nemzeti Park)	Szabadidősport és sportturizmus fejlesztési potenciál	Túraútvonalak, kerékpár- és vízisport fejlesztés
Meglévő, népszerű sportesemények	Közösségépítés és területmarketing erősödése	Eseményportfólió bővítése, hálózatos rendezvények
Erős oktatási háló, testnevelési alapok	Az utánpótlás biztosított bázisa	Iskolai sportprogramok, tehetséggondozás
Kiterjedt oktatási intézményhálózat, szakosított sportiskolák	Stabil utánpótlásbázis biztosítható	Iskolai sportfejlesztés, sportági kiválósági központok
Sportlétesítmények jelentős része megújult	Javuló sportinfrastruktúra-elérhetőség	Létesítmények aktivitásalapú kihasználása, nyitottság növelése
Széleskörű önkormányzati támogatás a sportnak	Stabil partneri háttér a fejlesztésekhez	Vármegyei sportkoordináció és finanszírozási modell
Turisztikai erőforrásokra építhető sportágak jelenléte	Gazdasági hasznok erősödése	Sportturisztikai programcsomagok kiajánlása

13. táblázat: A sportfejlesztés lehetőségei Bács-Kiskunban, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Lehetőség (O)	Sportpolitikai következmény	Fejlesztési irány
Növekvő lakossági igény a szabadtéri és egészségmegőrző sportok iránt	Résztvételi arány növekedése	Futókörök, szabadtéri kondiparkok, nordic walking
Sportturizmus országos térnyerése	Gazdaságfejlesztési és márkaépítési előnyök	Sportturisztikai hálózatok, vízi- és kerékpáros programok
Diáksport és iskolai sportversenyek fejlesztése	Magasabb részvétel, sportpályák jobb kihasználtsága	Intézményi hálózatosítás, diáksport-programok
Parasport és integrált sportesemények országos térnyerése	Kiemelkedő társadalmi megtérülés	Befogadó események, inkluzív sportrendezvény-portfólió
Határon átnyúló kapcsolatok	Nemzetközi hálózatosodás	Közös rendezvények, bajnokságok
Digitális sportkommunikáció fejlődése	Fiatalok hatékonyabb elérése	Online bevonási stratégiák, digitális eszközök
Ágazati együttműködések erősítése (oktatás, egészségügy, turizmus)	Közös társadalmi hasznok, költséghatékonyság	Partnerségi modellek, közös programok
Fenntarthatóság térnyerése	Környezettudatos sportfejlesztés	Zöld sportlétesítmények, karbonsemleges események
Országos programok	Pótlólagos fejlesztési források elérhetősége	Országos programokhoz való kapcsolódás fokozása

14. táblázat: A sportfejlesztés veszélyei Bács-Kiskunban, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Veszély (T)	Sportpolitikai következmény	Fejlesztési irány
Gazdasági nehézségek, infláció	Sportfinanszírozás bizonytalansága	Fenntartható üzleti modellek, több lábbon állás
Lakossági szabadidő leterheltsége nő	Sport részvételi arány stagnál	Rövid, élményalapú, rugalmas programok
Túlinfrastruktúra helyenként – kihasználatlanság	Fenntarthatósági kockázat	Létesítmények optimalizált közösségi használata
Testnevelő és edző utánpótlás csökken	Szakmai színvonal romlása	Képzési ösztönzők, mentorprogramok
Növekvő társadalmi különbségek	Sportba való belépés akadályozott	Támogatási formák (kedvezmények, utalványok)
A digitális világ alternatív szabadidős versenytársa	Fiatalok aktivitási szintje csökkenhet	Élményalapú, közösségi sportprogramok fejlesztése
Klímaváltozás és szélsőséges időjárás	Szabadtéri sportprogramok sérülékenyek	Árnyékolás, vízutánpótlás, szezonhosszabbítás
A fogyatékos-sport háttérbe szorulása forráshiány miatt	Társadalmi kirekesztettség nőhet	Kötelező inkluzív fejlesztési feltételek, partnerségi rendszer
Fiatalkorú tehetségek elvándorlása	Hosszú távú sporteredmények romlása	Sportkarrier-támogatás, sportmegyei identitás erősítése

A SWOT elemzés rávilágít arra, hogy Bács-Kiskun vármegye sportéletében egyaránt jelen vannak értékes és aktivizálható erőforrások, valamint olyan strukturális kihívások, amelyek megoldást igényelnek. A megye sportfejlesztési lehetőségei elsősorban a szabadidősportban, a sportturizmusban, valamint az oktatási intézményrendszerre és a civil sportszervezetekre építhető utánpótlás- és közösségfejlesztésben rejlenek. Ugyanakkor az előregedésből, az aktivitási különbségekből és a területi egyenlőtlenségekből fakadó kockázatok kezelése elengedhetetlen a sport részvételi arányainak növeléséhez.

A SWOT eredményei megerősítik, hogy a sportkoncepciónak **egyszerre kell reagálnia a jelen problémáira, építenie a meglévő erősségekre, valamint kiaknáznia azokat a lehetőségeket, amelyek hosszú távon biztosítják a lakosság egészségtudatos és aktív életmódját.** A következő fejezetek e megállapításokra alapozva határozzák meg a stratégiai célokat és a fejlesztési beavatkozások irányát annak érdekében, hogy a sport a vármegye fenntartható társadalmi és gazdasági fejlődésének egyik meghatározó pillérévé váljon.

2. Jövőkép és célok

3.1. Jövőkép

Bács-Kiskun vármegye 2030-ra egy **aktív, egészségtudatos és összetartó közösségekre épülő térségként** kíván megjelenni, ahol a sport a mindennapok természetes részévé válik. A sport nem csupán a fizikai aktivitás terepe, hanem a

közösségépítés, az egészségmegőrzés, az esélyteremtés és a térségi identitás erősítésének egyik legfontosabb eszköze.

A jövő sportos Bács-Kiskunja olyan térség, ahol **minden településen elérhetők a biztonságos sportolási lehetőségek, az önkormányzatok aktív partnerei a sportélet szervezésének, a sportegyesületek, civil szervezetek és oktatási intézmények együttműködnek** a mozgás örömeinek terjesztésében, és ahol a sport közösségi élménnyé, az egészséges életmód pedig természetes életformává válik.

A vármegye sportélete a jövőben olyan **nyitott és befogadó rendszerként** működik, amelyben a lakosság minden korosztálya és társadalmi csoportja megtalálja a számára elérhető és vonzó sportolási formákat – legyen szó verseny-, utánpótlás- vagy szabadidős sportról.

A cél, hogy **Bács-Kiskun a sportban is a „belülről vezérelt ember és közösség”** jövőképét valósítsa meg: erős helyi kezdeményezésekre, önkéntességre, partnerségre és tudatos életmódra építve.

3.2. A sportfejlesztés vezérelvei

A vármegyei sportfejlesztési koncepció a területfejlesztési tervekben és az Önkormányzat gazdasági programjában megfogalmazott alapelvekre épít, azok sporthoz kapcsolható dimenzióit érvényesíti.

ALAPELV 1 - Esélyegyenlőség és befogadás

Mindenki számára biztosítani kell a sportolás lehetőségét, függetlenül életkorától, nemétől, egészségi vagy szociális helyzetétől.

ALAPELV 2 - Egészség és életminőség

A sport az egészséges életmód kulcsa, amely hozzájárul a testi-lelki jóléthez és a közösségi kohézióhoz.

ALAPELV 3 - Partnerség és közösségi együttműködés

A sport fejlesztése csak az önkormányzatok, oktatási intézmények, civil szervezetek, sportegyesületek és vállalkozások együttműködésével valósítható meg.

ALAPELV 4 - Fenntarthatóság és hatékonyság

A sportinfrastruktúra-fejlesztéseknek energiahatékony, hosszú távon fenntartható módon kell megvalósulniuk.

ALAPELV 5 - Innováció és tudásmegosztás

A digitalizáció és az adatvezérelt szemlélet támogatja a sportolói utánpótlás, a létesítménygazdálkodás és a sportturizmus fejlesztését.

ALAPELV 6 - A sport a kultúra része

A sport a helyi identitás, a közösségi értékek és a kulturális hagyományok szerves eleme, amely összekapcsolja a múlt értékeit a modern, aktív életformával.

3.3. Stratégiai célok

A vármegyei sportfejlesztési koncepció célrendszere Bács-Kiskun vármegye területfejlesztési terveiben és az Önkormányzat gazdasági programjában megfogalmazott irányokra épül. Ezek az irányok a „belülről vezérelt ember és közösség” jövőképét követik, amely szerint a térség fejlődésének alapja az egészséges, aktív és együttműködő közösségek megerősítése.

A sportfejlesztési célok meghatározása során a koncepció több adat- és tudásbázis szintéziséből építkezik: a statisztikákból, az online kérdőíves igényfelmérések eredményeiből, az ágazati (oktatás, egészségfejlesztés, turizmus) programok irányelveiből, továbbá a helyi szereplők (önkormányzatok, sport- és civil szervezetek, oktatási intézmények) stratégiai elképzeléseiből. Ennek köszönhetően a koncepció egyszerre reagál a térség társadalmi és demográfiai kihívásaira, a sportinfrastruktúra területi különbségeire és a lakosság valós, kimutatott igényeire.

Ezek közös alapja, hogy a sport nem csupán fizikai tevékenység, hanem életminőséget javító, közösségformáló és gazdasági értéket teremtő erő, amely összeköti az oktatást, az egészségmegőrzést, a turizmust és a helyi közösségeket.

A célrendszer ennek megfelelően a sportfejlesztést komplex megközelítésben, egymásra épülő szinteken kezeli:

- a lakosság fizikai aktivitásának növelése és az egészséges életmód támogatása,
- a sportinfrastruktúra fejlesztése és hozzáférhetősége,
- az utánpótlás és diáksport erősítése,
- az esélyegyenlőség és befogadás biztosítása,
- a sport gazdasági és közösségi szerepének bővítése,
- valamint az együttműködések és szakmai kapacitások fejlesztése.

A sportfejlesztés célja, hogy Bács-Kiskun vármegye minden települése és sportközössége számára kiszámítható, fenntartható és partnerségre épülő keretet teremtsen a sportélet megújításához.

STRATÉGIAI CÉL 1 - Egészséges, aktív és sportoló társadalom megteremtése

Cél, hogy a lakosság számára elérhetővé és vonzóvá váljon a rendszeres testmozgás, a sport pedig a közösségi élet természetes része legyen.

- A lakosság rendszeres testmozgásának ösztönzése minden korosztályban.
- A mindennapos mozgásformák (gyaloglás, kerékpározás, közösségi sportprogramok) elérhetővé tétele és népszerűsítése.
- Községi, szabadidős és családi sportprogramok, valamint egészségmegőrző rendezvények szervezése.

- A szabadidősport és rekreációs tevékenységek beépítése a helyi közösségi életbe, a sportesemények mint közösségi találkozási pontok és térségi identitáserősítő programok erősítése.

STRATÉGIAI CÉL 2 - A sportinfrastruktúra korszerűsítése és elérhetőségének javítása

Cél, hogy a vármegye minden településén elérhető legyen biztonságos, többfunkciós és fenntartható sportterek.

- A meglévő sportlétesítmények állapotának javítása fenntartható fejlesztése.
- A hiányzó sportinfrastruktúra kialakítása, különösen a diák- és a szabadidősport területén.
- Többfunkciós, közösségi használatú sportterek kialakítása, energiahatékony megoldások előnyben részesítése.

STRATÉGIAI CÉL 3 - Utánpótlás- és diáksport fejlesztése

Cél, hogy a gyermek- és ifjúsági korosztályok számára a sport a mindennapok természetes részévé váljon.

- Az iskolai sport, testnevelés és diáksport támogatása, a tehetséggondozás és versenysport-utánpótlás erősítése.
- Oktatási intézmények és sportegyesületek együttműködésének erősítése.

STRATÉGIAI CÉL 4 - A fogyatékossgal élők és hátrányos helyzetű csoportok sportlehetőségeinek bővítése

Cél, hogy mindenki számára elérhető legyen a sportolás lehetősége, és a sport a befogadás és közösségépítés eszközévé váljon.

- A befogadó sportprogramok támogatása.
- Akadálymentesített sportlétesítmények fejlesztése.
- Tudatos szemléletformálás a sport esélyteremtő és közösségépítő szerepéről.

STRATÉGIAI CÉL 5 - A sport gazdasági szerepének erősítése

Cél, hogy a sport gazdasági, turisztikai és helyi fejlesztési hatása erősödjön.

- A sporthoz kapcsolódó turisztikai, rekreációs és helyi gazdasági kezdeményezések ösztönzése.
- A szabadidősport és az aktív turizmus kapcsolódásainak fejlesztése.
- Partnerségek kialakítása vállalkozásokkal, sportvállalkozások és szponzorációs együttműködések erősítése.

STRATÉGIAI CÉL 6 - Innováció és együttműködés fejlesztése

Cél, hogy a sportfejlesztés vármegyei szinten összehangolt, tudásmegosztáson és partnerségen alapuló rendszerben valósuljon meg.

- A sportfejlesztési feladatok összehangolása a vármegyei és települési szintek között.
- A sportszervezetek, önkormányzatok, civil közösségek és oktatási intézmények együttműködésének támogatása.
- A sportesemények, kampányok és rendezvények vármegyei szintű összehangolása.

- A jó gyakorlatok megosztása, tudásbázis és együttműködési háló kialakítása a sport szereplői között.

STRATÉGIAI CÉL 7 - Személyi és szakmai kapacitások fejlesztése

Cél, hogy a vármegye sportfejlesztésében részt vevő szakemberek, edzők és szervezők megfelelő tudással és támogatással rendelkezzenek.

- A szabadidősportot szervező egyesületek, rendezényszervezők és edzők szakmai fejlesztése.
- Képzések, továbbképzések és mentorprogramok kialakítása a sport területén dolgozók számára.

A koncepció célrendszere a hosszú távú jövőképhez és a várgazdasági, társadalmi fejlesztési irányaihoz illeszkedve került kialakításra.

3.4. Specifikus célok

A sportfejlesztési koncepció célja, hogy 2026 és 2030 között a vármegye sportéletében olyan minőségi változásokat indítson el, amelyek hozzájárulnak a lakosság életminőségének javításához, a közösségek megerősödéséhez és a sport gazdasági, turisztikai szerepének kiteljesedéséhez.

A specifikus célok a stratégiai célokhoz kapcsolódóan az alábbi fő irányokban kerülnek meghatározásra:

1. Egészséges, aktív és sportoló társadalom megteremtése

- 1.1. A rendszeresen sportoló lakosság arányának növelése.
- 1.2. Szabadidősport- és rekreációs programok számának növelése.

2. A sportinfrastruktúra korszerűsítése és elérhetőségének javítása

- 2.1. Energiahatékony sportlétesítmények arányának növelése.
- 2.2. A lakóhelyhez közeli szabadidős sportolási lehetőségek fejlesztése.
- 2.3. Felújított vagy új sportlétesítmények arányának növelése.
- 2.4. A sporteszköz- és felszerelésállomány folyamatos fejlesztése és megújítása.

3. Utánpótlás- és diáksport fejlesztése

- 3.1. A diáksport rendszerének megerősítése és a rendszeres iskolai sportolás biztosítása.
- 3.2. A sportegyesületek és oktatási intézmények közötti együttműködések bővítése.

4. A fogyatékossgal élők és hátrányos helyzetű csoportok sportlehetőségeinek bővítése

- 4.1. Akadálymentesített sportlétesítmények számának növelése.
- 4.2. Befogadó, integrált sportprogramok szervezése.

5. A sport gazdasági és turisztikai szerepének erősítése

- 5.1. Sport- és rekreációs útvonal (kerékpár, futás, vízi) hálózatba szervezése.

- 5.2. Sportturisztikai szolgáltatások és attrakciók fejlesztése.
- 5.3. Nagyrendezvények és térségi sportesemények számának növelése.
- 5.4. Helyi vállalkozások bekapcsolása a sportszolgáltatási értékláncba.

6. Innováció és együttműködés fejlesztése a sportirányításban

- 6.1. Vármegyei sportfórum vagy szakmai workshop megszervezése.
- 6.2. Települési sportfejlesztési tervek és koncepciók számának növelése.
- 6.3 Vármegyei sportfejlesztési koncepció elkészítése.
- 6.4. Együttműködési hálózatok erősítése a sport, az oktatás, az egészségügy és a turizmus szereplői között.

7. Személyi és szakmai kapacitások fejlesztése

- 7.1. A sportterületen dolgozó szakemberek – edzők, testnevelők, sportszervezők – folyamatos továbbképzése és szakmai támogatása.
- 7.2. Szakmai hálózatok és tapasztalatcsere-programok fejlesztése.
- 7.3. Sportszervezeti és önkormányzati sportirányítás humánkapacitásának erősítése.

3.5. Eredményességi indikátorok

Az eredményességi INDIKÁTOROK kijelölése alapvető feltétele a sportfejlesztési célok nyomon követésének és mérhetőségének. Ezek a mutatók segítenek értékelni, hogy a megvalósított programok milyen mértékben járulnak hozzá a lakosság egészségi állapotának javulásához, a sportolási lehetőségek bővítéséhez, valamint a közösségi részvétel erősödéséhez. A következő táblázatok a stratégiai célokhoz illeszkedő kulcsindikátorokat foglalják össze, megteremtve a teljesítményértékelés átlátható és következetes keretrendszerét.

15. táblázat: Indikátorok az „Egészséges, aktív és sportoló társadalom megteremtése” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Stratégiai cél 1.	Egészséges, aktív és sportoló társadalom megteremtése			
Specifikus cél	Eredményességi indikátor	Kiindulási érték 2025	Célérték 2030	Adatforrás
A rendszeres sportoló végző lakosság arányának növelése.	Hetente sportolók aránya (%)	72,7%	75%	Lakossági adatszolgáltatás
Szabadidősport- és rekreációs programok számának növelése.	Szervezett szabadidősport-események száma (db/év)	na	100	Önkormányzati, civil adatszolgáltatás

16. táblázat: Indikátorok az „A sportinfrastruktúra korszerűsítése és elérhetőségének javítása” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Stratégiai cél 2.	A sportinfrastruktúra korszerűsítése és elérhetőségének javítása			
Specifikus cél	Eredményességi indikátor	Kiindulási érték 2025	Célérték 2030	Adatforrás

Energiahatékony sportlétesítmények arányának növelése.	Korszerűsített vagy új energiahatékony sportlétesítmények száma (db)	0	60 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
A lakóhelyhez közeli szabadidős sportolási lehetőségek fejlesztése.	Létrejött vagy megújított szabadtéri sporthelyszínek száma (db)	0	20 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
Felújított vagy új sportlétesítmények arányának növelése.	Új vagy felújított létesítmények száma (db)	0	11 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
A sporteszköz- és felszerelésállomány folyamatos fejlesztése és megújítása.	Sporteszköz-beszerzést végrehajtó települések/szervezetek aránya (%)	0	50%	Önkormányzati, civil és oktatási adatszolgáltatás

17. táblázat: Indikátorok az „Utánpótlás- és diáksport fejlesztése” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Stratégiai cél 3.	Utánpótlás- és diáksport fejlesztése			
Specifikus cél	Eredményességi indikátor	Kiindulási érték 2025	Célérték 2030	Adatforrás
A diáksport rendszerének megerősítése és a rendszeres iskolai sportolás biztosítása.	Sportprogrammal/sportkörrel rendelkező iskolák aránya (%)	50%	60%	Oktatási adatszolgáltatás
A sportegyesületek és oktatási intézmények közötti együttműködések bővítése.	A formális együttműködések száma (db)	0	20 db	Civil és oktatási adatszolgáltatás

18. táblázat: Indikátorok „A fogyatékossgal élők és hátrányos helyzetű csoportok sportlehetőségeinek bővítése” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Stratégiai cél 4.	A fogyatékossgal élők és hátrányos helyzetű csoportok sportlehetőségeinek bővítése			
Specifikus cél	Eredményességi indikátor	Kiindulási érték 2025	Célérték 2030	Adatforrás
Akadálymentesített sportlétesítmények számának növelése.	Akadálymentesített sportlétesítmények aránya (%)	37,5 %	50 %	Önkormányzati adatszolgáltatás
Befogadó, integrált sportprogramok szervezése.	Inkluzív sportprogramok száma (db/év)	5 db	10 db	Civil, egyesületi adatszolgáltatás

19. táblázat: Indikátorok „A sport gazdasági szerepének erősítése” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Stratégiai cél 5.	A sport gazdasági szerepének erősítése			
Specifikus cél	Eredményességi indikátor	Kiindulási érték 2025	Célérték 2030	Adatforrás
Sport- és rekreációs útvonal (kerékpár, futás, vízi) hálózatba szervezése.	kiépített útvonalak száma (db)	0 db	5 db	Önkormányzati adatszolgáltatás
Sportturisztikai szolgáltatások és attrakciók fejlesztése.	Fejlesztett szolgáltatások száma (db)	0 db	50 db	Vállalkozói adatszolgáltatás
Nagyrendezvények és térségi sportesemények számának növelése.	Éves sport- és szabadidős rendezvények száma, amelyek turisztikai vonzerővel bírnak (db/év)	10 db	20 db	Önkormányzati és civil adatszolgáltatás
Helyi vállalkozások bekapcsolása a sportszolgáltatási értékláncba.	Sportcélú együttműködésben részt vevő vállalkozások száma (db)	30 db	50 db	Önkormányzati, civil és vállalkozói adatszolgáltatás

20. táblázat: Indikátorok az „Innováció és együttműködés fejlesztése a sportirányításban” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Stratégiai cél 6.	Innováció és együttműködés fejlesztése a sportirányításban			
Specifikus cél	Eredményességi indikátor	Kiindulási érték 2025	Célérték 2030	Adatforrás
Vármegyei sportforum vagy szakmai workshop megszervezése.	Szakmai események száma (db/év)	0	1	Önkormányzati, egyesületi adatszolgáltatás
Települési sportfejlesztési tervek és koncepciók számának növelése.	Koncepció száma (db)	8	30	Önkormányzati adatszolgáltatás
Vármegyei sportfejlesztési koncepció elkészítése.	Koncepció száma (db)	0	1	Saját adat
Együttműködési hálózatok erősítése a sport, az oktatás, az egészségügy és a turizmus szereplői között.	Formális együttműködések, partnerségi megállapodások száma (db)	0	10 db	Önkormányzati és intézményi adatszolgáltatás

21. táblázat: Indikátorok a „Személyi és szakmai kapacitások fejlesztése” stratégia célkitűzéshez, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Specifikus cél	Személyi és szakmai kapacitások fejlesztése			
	Eredményességi indikátor	Kiindulási érték 2025	Célérték 2030	Adatforrás
A sportterületen dolgozó szakemberek – edzők, testnevelők, sportszervezők – folyamatos továbbképzése és szakmai támogatása.	Akkreditált továbbképzésben részt vevő sportszakemberek száma (fő)	0	100 fő	Sportszervezeti és oktatási adatszolgáltatás
Szakmai hálózatok és tapasztalatcsere-programok fejlesztése.	Megvalósult szakmai hálózati események, csereprogramok száma (db)	0	10 db	Egyesületi, önkormányzati adatszolgáltatás
Sportszervezeti és önkormányzati sportirányítás humánkapacitásának erősítése.	Sportirányítási pozícióban foglalkoztatott szakemberek számának változása (fő)	0	+10 fő	Önkormányzati és sportszervezeti adatszolgáltatás

Az eredményességi indikátorok nyomon követése biztosítja, hogy a sportfejlesztési koncepció megvalósítása során a kitűzött célok teljesülése folyamatosan ellenőrizhető legyen. A monitoringfolyamatot **az Önkormányzat** koordinálja, együttműködve az érintett önkormányzatokkal, sportszervezetekkel, oktatási intézményekkel és szakmai partnerekkel.

A sportfejlesztési koncepció eredményességének vizsgálata a programszakasz két kulcsfontosságú időpontjához igazodik.

2028 – KÉTÉVES IDŐKÖZI ÉRTÉKELÉS

A megvalósítás első szakaszának (2026-2027) eredményeit vizsgálja, azzal a céllal, hogy a működő jó gyakorlatokat erősítsük, a kevésbé hatékony beavatkozásokat pedig finomhangoljuk.

2031 – ZÁRÓ HATÁSVIZSGÁLAT

A teljes öt év hatásainak vizsgálata a sportolási részvétel, az egészségfejlesztés és a közösségi aktivitás mérhető eredményei alapján.

Az értékelések tartalma:

- indikátorok teljesülése és trendjei
- a partnerségi együttműködések eredményessége
- javaslatok a koncepció folytatására és továbbfejlesztésére

A két értékelés biztosítja, hogy a program **stabil, mégis rugalmas** irányítási keretek között valósuljon meg, miközben a döntéshozók átlátható, adatalapú visszajelzést kapnak a támogatási források hasznosulásáról.

3. Beavatkozások

A koncepció céljainak megvalósítása érdekében Bács-Kiskun vármegyében **KOMPLEX, PARTNERSÉGRE ÉPÜLŐ BEAVATKOZÁSI RENDSZERRE** van szükség, amely egyszerre fejleszti az infrastruktúrát, az emberi erőforrásokat és a sport társadalmi beágyazottságát.

BEAVATKOZÁS 1 - Szabadidősport és egészségmegőrzés fejlesztése

- Lakossági és közösségi sportprogramok szervezése (pl. települési sportnapok, családi futó- és kerékpáros rendezvények).
- A mindennapos mozgásformák népszerűsítése (gyaloglás, kerékpározás, munkahelyi sport, közösségi mozgásprogramok).
- A sport és az egészséges életmód integrálása helyi közösségi eseményekbe, kulturális és turisztikai programokba.
- Egészségfejlesztési programok bevezetése, egészségügyi szűrésekkel összekötve.

Felelős

- települési önkormányzatok, civil szervezetek
- sportegyesületek, települési önkormányzatok, vármegyei önkormányzat
- települési önkormányzatok
- civil szervezetek, települési önkormányzatok, egészségfejlesztő irodák

BEAVATKOZÁS 2 - Sportinfrastruktúra fejlesztése és fenntartása

- A meglévő sportlétesítmények állapotfelmérése és fejlesztési program kidolgozása.
- Többfunkciós, közösségi használatú sportterek kialakítása (pl. multifunkciós pálya, kondipark, futókör).
- Fenntartható, energiahatékony sportlétesítmények építése, felújítása, megújuló energiaforrások alkalmazása.
- A sporteszköz- és felszerelés-állomány korszerűsítése (pl. iskolai és egyesületi sporteszközök).
- Kerékpárosbarát fejlesztések
- Hiányzó hálózati elemek pótlása
- A vendégfogadás feltételeinek javítása.

Felelős

- települési önkormányzatok, oktatási intézmények
- települési önkormányzatok
- települési önkormányzatok, oktatási intézmények
- települési önkormányzatok, oktatási intézmények, civil szervezetek
- települési önkormányzatok, vállalkozások
- települési önkormányzatok, vármegyei önkormányzat
- települési önkormányzatok, vállalkozások

- Sporteszköz váltás fizikai feltételeinek biztosítása

- települési önkormányzatok, vállalkozások

BEAVATKOZÁS 3 - Utánpótlás- és diáksport támogatása

- Az iskolai sport és a diáksport-egyesületek megerősítése, rendszeres verseny- és programstruktúra kialakítása.
- Sportegyesületek és oktatási intézmények együttműködésének támogatása (pl. közös edzéshelyszínek, edzői mentorprogram).
- Iskolai infrastruktúra nyitottabbá tétele délutáni és hétvégi sporthasználatra.

Felelős

- oktatási intézmények, sportegyesületek
- oktatási intézmények, sportegyesületek
- oktatási intézmények

BEAVATKOZÁS 4 - Befogadó és esélyteremtő sportfejlesztések

- Fogyatékosággal élők sportolási lehetőségeinek bővítése, akadálymentesített létesítmények kialakítása.
- Hátrányos helyzetűek – kiemelten a mélyszegénységben élők, fogyatékosok, idősek - bevonása a szabadidősportba (pl.: részvételi támogatás).
- Tudatos szemléletformálás a sport inkluzív és közösségépítő szerepéről.
- Integrált sportesemények szervezése, ahol a versenyzők és amatőrök közösen sportolhatnak.

Felelős

- települési önkormányzatok, civil szervezetek
- szociális alapellátás, civil szervezetek
- vármegyei önkormányzat, sportegyesületek
- sportegyesületek

BEAVATKOZÁS 5 - Sportturizmus és sportgazdaság fejlesztése

- A vármegye sportturisztikai kínálatának feltérképezése és fejlesztési program kidolgozása.
- Sporteseményekhez kapcsolódó turisztikai és vendéglátóipari szolgáltatások erősítése.
- Hálózatos sportturisztikai útvonalak (pl. kerékpáros, vízi, futó) fejlesztése és népszerűsítése.
- Vállalkozások, szponzorok bevonása sportfejlesztésekbe és eseményekbe.

Felelős

- vármegyei önkormányzat
- gazdasági szereplők
- vármegyei önkormányzat, települési önkormányzatok
- civil szervezetek, gazdasági szereplők

BEAVTKOZÁS 6 - Tudásfejlesztés, innováció és partnerség

Felelős

- Képzési és továbbképzési programok sportvezetők, edzők, önkormányzati szakemberek számára.
- Jó gyakorlatok megosztása és tapasztalatcsere a vármegyén belül és régiós szinten.
- Digitális és innovatív sportmegoldások (pl. okoseszközök, adatgyűjtés, eseménykövetés) alkalmazása.
- civil szervezetek
- vármegyei önkormányzat, sportegyesületek
- sportegyesületek

BEAVATKOZÁS 7 - Koordináció, kommunikáció és forrásbevonás

- Partnerségi platform működtetése a sportban érintett szervezetek közötti együttműködés erősítésére.
- A fejlesztések illesztése a területi, az országos és az európai uniós forrásokhoz.
- Rendszeres monitoring és értékelés a koncepció előrehaladásáról.
- Kommunikációs kampányok a sport társadalmi elismertségének növelésére.

Felelős

- vármegyei önkormányzat
- vármegyei önkormányzat
- vármegyei önkormányzat
- vármegyei önkormányzat, civil szervezetek

Az alábbi táblázat a **Bács-Kiskun Vármegye Sportfejlesztési Koncepció (2026–2030)** stratégiai célrendszere és a meghatározott beavatkozási irányok logikai összefüggéseit mutatja.

22. táblázat: A stratégiai célok és a beavatkozási irányok közötti logikai kapcsolatok, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Stratégiai célok és beavatkozási irányok	Szabadidősport és egészségmegőrzés	Sportinfrastruktúra fejlesztés	Utánpótlás- és diáksport	Befogadó sportfejlesztés	Sportturizmus és gazdaság	Tudásfejlesztés, innováció, partnerség	Koordináció, kommunikáció, forrásbevonás
Egészséges, aktív és sportoló társadalom megteremtése	✓	○	○	✓	○	✓	✓
A sportinfrastruktúra korszerű, fenntartható fejlesztése	○	✓	○	○	○	○	✓
Az utánpótlás- és diáksport fejlesztése, az iskolai sport támogatása	○	✓	✓	○	○	✓	✓
Befogadó, esélyteremtő és közösségform	○	○	○	✓	○	✓	✓

Stratégiai célok és beavatkozási irányok	Szabadidősport és egészségmegőrzés	Sportinfrastruktúra fejlesztés	Utánpótlás- és diáksport	Befogadó sportfejlesztés	Sportturizmus és gazdaság	Tudásfejlesztés, innováció, partnerség	Koordináció, kommunikáció, forrásbevonás
Álló sportélet kialakítása							
A sport gazdasági és turisztikai szerepének erősítése	○	✓	○	○	✓	✓	✓
Innováció, együttműködés és tudásfejlesztés a sportban	○	○	✓	○	✓	✓	✓
Fenntartható, koordinált és forrásbiztos sportfejlesztési rendszer megteremtése	○	✓	○	○	○	✓	✓

✓ = közvetlen kapcsolat | ○ = közvetett kapcsolat

1. Egészséges, aktív és sportoló társadalom megteremtése

Ez a cél szorosan összefügg a szabadidősport és egészségmegőrzés beavatkozási területével, hiszen a lakosság aktív életmódra ösztönzése közösségi programokon, rendezvényeken és szemléletformáláson keresztül valósulhat meg.

A befogadó sportfejlesztés hozzájárul ahhoz, hogy minden korosztály és társadalmi csoport részese legyen a mozgás örömeinek.

A tudásfejlesztés és partnerség terület a helyi szereplők bevonását és képzését támogatja, míg a koordináció és forrásbevonás biztosítja a programok fenntartható működését.

2. A sportinfrastruktúra korszerű, fenntartható fejlesztése

Ez a cél közvetlenül kapcsolódik a sportinfrastruktúra-fejlesztés beavatkozási irányhoz: cél a meglévő létesítmények felújítása, a hiányzó kapacitások pótlása és az energiahatékonyság növelése.

A koordináció és forrásbevonás itt kulcsszerepet játszik, mivel az infrastruktúrafejlesztés forrásigényes terület, amely több szereplő együttműködését igényli.

Közvetetten kapcsolódik a sportturizmus és gazdaság fejlesztéséhez is, hiszen a korszerű infrastruktúra alapja a térségi sporteseményeknek.

3. Az utánpótlás- és diáksport fejlesztése, az iskolai sport támogatása

Ez a cél a diáksport és utánpótlás-fejlesztés beavatkozásra épül: cél az iskolai sportélet megerősítése, a tehetséggondozás támogatása és az iskolák-sportegyesületek együttműködésének javítása.

Kapcsolódik a sportinfrastruktúra-fejlesztéshez, hiszen az oktatási intézmények sportterei gyakran közösségi használatban is vannak.

A tudásfejlesztés és partnerség terület biztosítja a szakmai háttérrel és a sportszakemberek továbbképzését.

A koordináció és monitoring pedig az eredményesség mérésében és a forráselosztásban játszik szerepet.

4. Befogadó, esélyteremtő és közösségformáló sportélet kialakítása

E cél a befogadó sportfejlesztés és a tudásfejlesztés területeihez kötődik leginkább.

A hangsúly a fogyatékossgal élők, idősek és hátrányos helyzetű csoportok bevonásán, a sport társadalmi integráló erején van.

A koordináció és partnerség támogatja a közösségek közötti együttműködést, valamint a szemléletformáló programokat.

Közvetetten kapcsolódik a szabadidősport fejlesztéséhez, mivel az inkluzív sportolási lehetőségek bővítik a közösségi mozgásprogramok elérhetőségét.

5. A sport gazdasági és turisztikai szerepének erősítése

Ez a cél a sportturizmus és gazdaságfejlesztés beavatkozásra épül: cél a sportesemények gazdasági hatásainak növelése, a turizmus és helyi vállalkozások összekapcsolása.

A sportinfrastruktúra-fejlesztés itt is fontos, hiszen a minőségi helyszínek növelik a térség vonzerejét.

A tudásfejlesztés és partnerség a marketing, szervezés és menedzsment területén erősíti a kapacitásokat.

A koordináció pedig a térségi szintű együttműködések kialakítását segíti.

6. Innováció, együttműködés és tudásfejlesztés a sportban

Ez a cél horizontális jellegű: szinte minden beavatkozási területhez kapcsolódik. A sportirányításban, digitalizációban és tudásmegosztásban való előrelépés alapfeltétele a hatékony működésnek.

A tudásfejlesztés beavatkozás biztosítja a szakmai innovációt, a partnerség a hálózatépítést, míg a koordináció a szereplők összehangolását segíti elő.

Közvetlen kapcsolatban van az utánpótlás, sportturizmus és HR fejlesztési beavatkozásokkal is.

7. Fenntartható, koordinált és forrásbiztos sportfejlesztési rendszer megteremtése

Ez a cél a koordináció, monitoring és forrásbevonás területhez kapcsolódik legerősebben. Célja a vármegye sportfejlesztési folyamatainak hosszú távú irányítása, a fejlesztések nyomon követése, a pályázati források hatékony lehívása és elosztása.

A tudásfejlesztés és partnerség támogatja az intézményesített együttműködések, míg az infrastruktúra-fejlesztés és a sportturizmus területek a fenntartható működés gazdasági alapjait erősítik.

4. A koncepció megvalósításának forrásai és finanszírozási lehetőségei

4.1. A forrásbevonás általános keretei és elvei

A sportkoncepcióban megfogalmazott célok megvalósítása csak akkor lehet sikeres, ha a fejlesztési irányok mögött **tervezett, több lábon álló finanszírozási háttér** biztosítható. A sportfejlesztések sajátossága, hogy egyszerre igényelnek **infrastrukturális, humán és közösségi jellegű beruházásokat**, amelyek forrásigénye jelentős, ugyanakkor hosszú távon gazdasági, társadalmi és egészségügyi hozadékat teremtenek.

Bács-Kiskun vármegyében a sport és az aktív életmód támogatása nemcsak egészségügyi és közösségi kérdés, hanem **helyi gazdaságfejlesztési és turisztikai potenciál** is. A forrásbevonás ezért nem kizárólag pályázati vagy támogatási tevékenységet jelent, hanem **összehangolt, partnerségen alapuló finanszírozási modellt**, amely képes a különböző szereplők – önkormányzatok, sportegyesületek, oktatási intézmények, vállalkozások, civil szervezetek – együttműködését mozgósítani.

A fejezet célja, hogy bemutassa a sportkoncepció megvalósítását támogató **forrásbevonási keretrendszert**, az aktuális (2021–2027) és a következő (2028–2035) programozási időszak **európai uniós és hazai támogatási lehetőségeit**, továbbá azokat a **helyi, magán- és közösségi finanszírozási formákat**, amelyek a sportfejlesztések megvalósítását hosszú távon is fenntarthatóvá tehetik.

5.2. Hazai fejlesztési programok, hazai finanszírozás

A hazai finanszírozási környezet évente változó felhívásokból és folyamatosan működő támogatási eszközökből áll. **Az alábbi összefoglaló a 2.6. fejezetben bemutatott rendszer gyakorlati „forrás-térképe”**: azokat a programokat és eszközöket listázza, amelyekre a települések, intézmények és civil szervezetek reálisan támaszkodhatnak a koncepció megvalósításakor. A táblázatokban jelzett célok irányadók; a konkrét feltételek és támogatási intenzitások az aktuális kiírások szerint változhatnak.

23. táblázat: Állami sportirányítási források, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Forrás	Kedvezményezettek köre	Támogatás célja
Sportért Felelős Államtitkárság (Honvédelmi Minisztérium)	Országos sportszövetségek, sportakadémiák, kiemelt műhelyek	Versenysport és utánpótlás támogatása, sportlétesítmények fejlesztése.
Nemzeti Sportügynökség Zrt.	Sportszövetségek, állami sportlétesítmények üzemeltetői	Versenysport és utánpótlás, nemzetközi események lebonyolítása, infrastruktúra üzemeltetés.
Nemzeti Rendezvényszervező Ügynökség	Sportszövetségek, önkormányzatok	Országos jelentőségű, magas költségvetésű (jellemzően >500 M Ft)

Forrás	Kedvezményezettek köre	Támogatás célja
		sportesemények szervezése/koordinációja, együttműködésben a szakági partnerekkel.
Gerevich Aladár Sportösztöndíj	Olimpiai sportágak válogatott sportolói	Sportolói életpálya-támogatás.
Magyar Sportcsillagok Ösztöndíj	Felsőoktatásban tanuló élsportolók	Tanulmányi és sportkarrier összehangolása.
Sportoló Nemzet Alapítvány	Sportolók, sportolni vágyó civilek	Sportolási lehetőségek bővítése, szemléletformálás, eseménytámogatás, országos szemléletformáló és részvételnövelő akciók, kedvezményprogramok, kommunikációs támogatás.

24. táblázat: Közvetett állami támogatások (adópolitikai eszközök), Forrás: saját szerkesztés 2025.

Eszköz	Kedvezményezettek köre	Támogatás célja
TAO – Társasági Adókedvezmény rendszer⁶	Látványsportágak sportszervezetei (labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, vízilabda, jégkorong, röplabda)	Utánpótlás-nevelés, sportszakember-foglalkoztatás, versenyeztetés, infrastruktúra-fejlesztés.
EKHO – Egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás	Sportolók, edzők, sportszakemberek	Közterhek csökkentése, legális jövedelmi forma biztosítása.
SZJA mentességek	Sportolók, sportszakemberek	Adóterhek mérséklése, ösztönzés a sporttevékenység folytatására.

25. táblázat: Önkormányzati és közfeladat-alapú támogatások, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Forrás	Kedvezményezettek köre	Támogatás célja
Települési költségvetési források	Helyi sportegyesületek, iskolák, civil szervezetek	Sportlétesítmények fenntartása, támogatások, közösségi sportprogramok.
Belügyminisztérium – sportlétesítmény-fejlesztési támogatások	Önkormányzatok	Tornatermek, tanuszodák, sportcsarnokok és szabadtéri pályák építése, felújítása (aktuális szakpolitikai prioritások szerint).
Magyar Falu Program	5000 fő alatti települések önkormányzatai, civil szervezetei	Helyi sportlétesítmények felújítása, sporteszközök beszerzése, közösségi sporttevékenységek támogatása.
Versenyképes Járások Program (VJP)	Járási önkormányzati társulások	Térségi sportinfrastruktúra-fejlesztés, közösségi sportprogramok.
Aktív Magyarország Program	Önkormányzatok, civil szervezetek, sportegyesületek	Szabadidősport, kerékpáros, vízi, közösségi és iskolai sportfejlesztések (futópálya-, bringapark-, műjégpálya-, mászófal-programok stb.). A konkrét alprogramok és keretek évente frissülnek.

26. táblázat: Civil sportszervezeteket támogató alapok, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Forrás	Kedvezményezettek köre	Támogatás célja
Nemzeti Együttműködési Alap (NEA)	Civil egyesületek, alapítványok	Sport-, rekreációs és egészségmegőrző programok, működési támogatás, eszközbeszerzés.
Városi Civil Alap (VCA)	5000 fő feletti településeken működő civil szervezetek	Eszköz- és ingatlanfejlesztés, sport- és közösségi programok.
Falusi Civil Alap (FCA)	5000 fő alatti településeken működő civil szervezetek	Helyi közösségi és sporttevékenységek támogatása.

27. táblázat: Oktatási intézmények sportfinanszírozása, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Forrás	Kedvezményezettek köre	Támogatás célja
Köznevelési normatíva	Általános és középiskolák	Testnevelés és mindennapos mozgás feltételeinek biztosítása.
Diákolimpia (MDSZ)	Iskolák, diákok	Versenysrendszer működtetése, diáksport fejlesztése. Országos versenysrendszer és

⁶ Az EU jóváhagyás jelenleg 2029. június 30-ig szól.

Forrás	Kedvezményezettek köre	Támogatás célja
		mozgásra ösztönző programok az iskolai sportban
Magyar Egyetemi–Főiskolai Sportszövetség (MEFS)	Felsőoktatási intézmények	Hallgatói sportprogramok, infrastruktúra-fejlesztés.
Iskolai és felsőoktatási sportpályázatok (pl. Sport XXI., Aktív Iskola)	Oktatási intézmények, önkormányzatok	Létesítményfejlesztés, eszközbeszerzés, sportprogramok támogatása.

A hazai sportfejlesztési finanszírozás egyik legjelentősebb kihívása a **többséves, kiszámítható programfinanszírozás hiánya**. A pályázati konstrukciók túlnyomó része **éves költségvetési döntésekhez kötött**, és a forrásfeltételek gyakran rövid időn belül változnak. Ez különösen hátrányosan érinti azokat a települési és civil sportszervezeteket, amelyeknek a **sportfejlesztés hosszú távú tervezést, fenntartási kötelezettséget és humánerőforrás-biztosítást igényel**.

5.3. Európai uniós fejlesztési programok (2021–2027)

Az Európai Unió 2021–2027-es költségvetési ciklusa több operatív programon és tematikus alapon keresztül biztosít sporttal összefüggő fejlesztési és finanszírozási lehetőségeket. Bár a sport nem önálló uniós szakpolitika, szerepe **horizontális célként** jelenik meg, ami hozzájárul az egészségtudatos életmódhoz, a társadalmi integrációhoz, a közösségépítéshez, a helyi gazdaságfejlesztéshez és a fenntarthatósághoz.

Az európai uniós sportfinanszírozás projektalapú, ezért a sport elsősorban **társadalmi, turisztikai és egészségügyi célokhoz kapcsolódva** juthat forráshoz. E lehetőségek a vármegye számára kiemelten fontosak, hiszen a lakossági mozgásösztönzés, az aktív turizmus és a közösségi rekreáció fejlesztése mind illeszkedik a jelen koncepció célrendszeréhez. Ugyanakkor a projektciklusok időszakossága miatt szükség van a települési szintű **előzetes kapacitásépítésre és programozott fejlesztési tervezésre**.

28. táblázat: Az EU támogatási lehetőségeinek fő pillérei, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Program	Fő célterületek	Kiemelt sportcélú felhívások / lehetőségek	Jogosultak	Igényelhető támogatás
Erasmus+ Sport	Szabadidősport, közösségi részvétel, egészségfejlesztés, prevenció	• Együttműködési partnerségek • Kisléptékű partnerségek • Sportszakmai mobilitás (KA182) • Not-for-profit sportesemények • #BeInclusive Sport Awards	Önkormányzatok, sportszervezetek, iskolák, civil szervezetek, nemzetközi konzorciumok	30 000 – 2 000 000 EUR/projekt <i>(felhívástól függően)</i>

Program	Fő célterületek	Kiemelt sportcélú felhívások / lehetőségek	Jogosultak	Igényelhető támogatás
ESZA+ (TOP Plusz humánfejlesztési komponens)	Helyi közösségfejlesztés, társadalmi integráció, egészséges életmód	- Lakossági szabadidős sportprogramok - Hátrányos helyzetű csoportok bevonása - Ifjúsági és iskolai sport eszközei	Önkormányzatok, intézmények, civil szervezetek	Tipikusan 20–500 millió Ft/projekt <i>(felhívástól függően)</i>
ERFA (TOP Plusz infrastruktúra)	Aktív szabadidős terek és sportinfrastruktúra fejlesztése	- Futókörök, fitneszparkok - Kerékpárút-hálózat fejlesztés - Sporttal kombinált zöld közterek	Önkormányzatok és intézményeik	20–2 000 millió Ft/projekt <i>(felhívástól függően)</i>
Interreg	Határon átnyúló sportturizmus és ifjúsági sport	- Vízitourizmus, kerékpáros és természetközeli sport - Közös sportesemények, utánpótlásprogramok	Önkormányzatok, TDM-ek, civil sportszervezetek	50 000 – 500 000 EUR/projekt <i>(felhívástól függően)</i>
Horizont Európa – Sportinnováció	Sportipari fejlesztések, digitalizáció, egészségtechnológia	- Okos sporteszközök, sportdiagnosztika - Edzői és utánpótlás-módszertan innovációk	KKV-k, egyetemek, kutatóközpontok, önkormányzatok	Százezres–több millió EUR/projekt
EU4Health	Betegségmegelőzés, egészségfejlesztés	- Mozgásalapú prevenciós programok - Idősek, krónikus betegek sportolásának támogatása	Intézmények, egészségfejlesztési szervezetek	100 000–1 000 000 EUR/projekt
LIFE Program	Fenntarthatóság és zöld városfejlesztés sportfunkciókkal	- Természetközeli rekreációs terek - Klímatudatos sport-infrastruktúra	Önkormányzatok, nonprofit szervezetek	500 000 – 5 000 000 EUR/projekt
Creative Europe – Sport+Kultúra	Közösségi események, identitás, helyi aktivizáció	- Sporttal kombinált kulturális fesztiválok - Ifjúsági részvétel növelése	Civil szervezetek, kulturális–sport partnerségek	200 000 – 1 000 000 EUR/projekt

A fenti programok biztosítják a sporthoz kapcsolódó fejlesztési források zömét, ugyanakkor ezen konstrukciók döntően **versenyalapúak, projektfinanszírozási logikára** épülnek, **szigorú partnerségi követelményekkel** járnak, a megvalósítás során erős **adminisztratív kapacitást** igényelnek.

Az Európai Unió sportcélú pályázatok többsége **időszakos és eseti** jellegű, ami egyes települések és sportszervezetek számára akadályt jelenthet a hosszú távú tervezésben. Az uniós programok általában nincs figyelemmel a **folyamatos működés**

finanszírozására, így az eredmények fenntartása külön tervezést, helyi forráslekötést igényel.

5.4. Előretekintés a 2028–2035-ös programozási időszakra

Az Európai Unió következő, 2028–2035 közötti többéves pénzügyi keretének tervezése már megkezdődött. Az Európai Bizottság 2025-ben bemutatott javaslata szerint a **„Ambiciózus Európa”** program alapvető céljai a zöld átmenet felgyorsítása, az egészséges életmód támogatása és a közösségek megerősítése. A sport továbbra is kiemelt horizontális eszközként jelenik meg az egészségfejlesztés, az ifjúsági programok és a közösségi kohézió előmozdításában.

A **2028–2034-es EU-s költségvetési ciklus tervezése** jelenleg abban a szakaszban tart, hogy az Európai Bizottság 2025 nyarán hivatalosan is benyújtotta a teljes, ágazati jogszabályokkal és forráselosztási keretekkel kiegészített költségvetési javaslatcsomagot, amely közel 2 billió euró elosztására tesz ajánlatot.

A folyamat fő állomásai:

- 2025 július–szeptember: A Bizottság mind a fő szakpolitikai, mind az ágazati (pl. kutatás, oktatás, igazságügy, piac, vámunió stb.) programjavaslatokat elkészítette, ezek tartalmazzák a végrehajtási irányelveket is.
- 2025 ősze: Jelenleg a tagállamok és az Európai Parlament szakmai bizottságai elemzik, véleményezik a javaslatokat; a részletes tárgyalások és módosítási javaslatok egyeztetése most kezdődik.
- Költségvetési vita: A következő hónapokban várhatóan hosszadalmas és intenzív politikai egyeztetési folyamat zajlik, különösen az érzékenyebb (pl. agrár vagy kohézió) forráselosztási kérdésekben, valamint az új elosztási logika (pl. nemzeti és regionális partnerségi tervek) kialakítása miatt.

A **költségvetési tárgyalások és az ágazati jogszabályok egyeztetése** várhatóan 2026 közepéig zárul, míg a végrehajtási szabályok és a pályázati feltételek 2027 folyamán válnak véglegessé, hogy az új időszak 2028 elején, zökkenőmentesen indulhasson el.

A **tagállami tárgyalások** a 2028–2034-es uniós költségvetési ciklus kapcsán várhatóan 2025 utolsó negyedévében, azaz október–december között kezdődnek meg intenzívebb formában. Ezek a tárgyalások az Európai Tanácsban és a Tanács szakbizottságaiban zajlanak majd, ahol a tagállamok képviselői a Bizottság javaslatait vitatják meg, és javaslatokat tesznek a forráselosztásra, prioritásokra vonatkozóan. A tagállami egyeztetések ezután 2026-ig folytatódnak, összhangban az Európai Parlamenttel, míg a végleges megállapodás és elfogadás várhatóan 2026 közepére alakul ki, amellyel lehetővé válik az új programozási időszak 2028-as elindítása.

Az Európai Unió következő programozási időszakában a **sport továbbra is kiemelt fejlesztési terület marad**, mint az egészséges életmód, az ifjúság támogatása és a közösségi kohézió egyik leghatékonyabb eszköze. A forrásfelhasználásban várhatóan erősödik a fenntarthatósági szempontok szerepe, különös tekintettel a

sportlétesítmények energiahatékony működtetésére és a környezetbarát, zöld sportinfrastruktúrák kialakítására. Jelentős fejlesztési irány lesz a digitalizáció előtérbe kerülése is, amely az okos sporttechnológiák, a sportgazdasági innovációk, az adatvezérelt egészségfejlesztési megoldások és az e-sport térnyerését ösztönzi.

A sport a jövőben egyre erősebben kapcsolódik majd össze más ágazati célokkal, így az egészségügyi, oktatási, turisztikai és kulturális fejlesztésekkel, ami komplex, több területet átfogó projektlehetőségek kialakulását segíti. Mindezek mellett továbbra is hangsúlyosan megjelenik a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése, a hátrányos helyzetű csoportok bevonása, valamint a közösségek rezilienciájának erősítése. A fiatalok mobilitásának támogatása és a nemzetközi sportkapcsolatok fejlesztése szintén olyan terület, amely várhatóan bővülő finanszírozást élvez majd. Összességében a sporttámogatások célrendszere tovább szélesedik, erősítve a fizikai aktivitást, az esélyegyenlőséget és a fenntartható, technológiailag fejlett sportkörnyezet kialakítását Európa-szerte.

A várható pályázati felhívások széles **kedvezményezett** körét érintenek majd: önkormányzatokat, köznevelési és felsőoktatási intézményeket, sportegyesületeket, sportszövetségeket, civil közösségeket és sportgazdasági szereplőket egyaránt.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a sport Európában továbbra is stratégiai fejlesztési terület marad, amely hatékony válaszokat kínál az egészségügyi, népesedési és társadalmi kihívásokra. A 2028–2035-ös időszak finanszírozási eszközei lehetőséget biztosítanak a lakosság mozgáslehetőségeinek bővítésére, a sportinfrastruktúra fenntartható modernizációjára és a sporton keresztül közösségfejlesztés további erősítésére.

A **vármegye számára** ez azt jelenti, hogy már a következő években meg kell kezdeni az előkészítő munkát: a partnerségek építését, a fejlesztési elképzelések konkretizálását és olyan projektek tervezését, amelyek illeszkednek az uniós stratégiai célokhoz. A felkészültség és a proaktív tervezés döntő jelentőségű lesz a források sikeres lehívása érdekében.

5.5. Önkormányzati források

Az önkormányzatok a helyi sportélet legnagyobb finanszírozói, különösen a sportlétesítmények fenntartása, a közösségi sportprogramok támogatása és az utánpótlás-nevelés ösztönzése terén. Országos szinten a települési önkormányzatok a sport támogatására éves költségvetésük jellemzően **0,2–2%-**át fordítják, átlagosan mintegy **1%-**os arányban. A támogatási szint ugyanakkor jelentősen eltér a települések gazdasági teljesítőképessége és mérete szerint: míg a nagyobb városok magasabb összegű sportcélú hozzájárulást tudnak biztosítani, addig a kisebb településeken a sport kiemelt közösségi szerepe miatt relatíve nagyobb arányú forrásráfordítás figyelhető meg.

Bács-Kiskun vármegyében a helyi önkormányzatok a sportélet működtetésének kulcsszereplői. Az Önkormányzat – bár sportlétesítmény közvetlen fenntartása nem

tartozik feladatai közé – évente **1 millió forint** saját forrást biztosít sportcélú kötelező feladatainak ellátására, valamint koordinációs és partnerségi szerepkörén keresztül támogatja a térségi sportszervezési, felzárkózási és egészségfejlesztési törekvések összehangolását.

5.6. Magánszféra, szponzoráció és társadalmi felelősségvállalás

A sportfinanszírozás hazai és nemzetközi rendszerében egyre hangsúlyosabb a magánszféra bevonása. A vállalati szponzoráció, a társadalmi felelősségvállalás (CSR), valamint a marketingcélú sporttámogatások nemcsak többletforrást biztosítanak, hanem hozzájárulnak a sport társadalmi értékének növeléséhez, a részvétel bővítéséhez és a fenntartható működés feltételeinek megteremtéséhez is.

Magyarországon a magánforrások súlya ugyan még elmarad a nyugat-európai arányoktól, azonban dinamikus fejlődés figyelhető meg. Kiemelt eszköz a **TAO-támogatási rendszer**, amely a látványsportok utánpótlás-nevelését és infrastrukturális hátterét erősíti az üzleti szereplők adókedvezményei révén. Emellett bővül a vállalatok CSR-tevékenysége a gyermek- és ifjúsági sport, a női sportprogramok és a társadalmi befogadást segítő projektek irányába.

A magánszféra részvételének két fő formája különíthető el:

- **Részvételi finanszírozás:** tagdíjak, bérletek és nevezési díjak révén a sportolók maguk is hozzájárulnak a működéshez.
- **Külső piaci finanszírozás:** vállalati szponzoráció, médiajogok bevételei, sportmarketing.

Mindemellett egyre gyakoribbak a helyi gazdasági szereplőkkel kialakított **partnerségi modellek**, amelyek a közösségi identitást és a sporteseményekhez kapcsolódó gazdasági hasznokat egyaránt erősítik.

A magánfinanszírozás szerepe tovább növekedhet a vármegye sportjának fejlődésében. A vállalati együttműködések elősegítik a gyermek- és ifjúsági sport támogatását, a sportesemények versenyképességének javítását és a sport társadalmi beágyazottságának erősítését, így az önkormányzati és állami források fontos kiegészítőjeként jelennek meg.

5.7. Partnerségi és közösségi finanszírozási lehetőségek

A sportfejlesztések finanszírozásában egyre nagyobb szerepet kapnak a közösségi és innovatív finanszírozási modellek, amelyek különösen a helyi, kisebb léptékű és közösségi alapú beruházások esetében jelentenek hatékony kiegészítő forrást. Az új digitális platformok és társadalmi befektetési konstrukciók alkalmasak arra, hogy széles körű lakossági és vállalati részvételt mozgósítsanak, erősítve a sport közösségépítő hatását.

A közösségi finanszírozási (crowdfunding) platformok Magyarországon is teret nyerve lehetőséget biztosítanak sportklubok, egyéni sportolók és helyi sportesemények támogatására. Ezek a rendszerek átlátható és gyors forrásszerzés útján teszik lehetővé, hogy sok kis hozzájárulásból valósulhassanak meg olyan kezdeményezések, amelyekhez korábban nem társult intézményi támogatás. Az adományozók számára kedvező, hogy hozzájárulásukat közvetlenül egy-egy helyi célhoz köthetik, és gyakran tárgyi vagy élményalapú viszonzásban részesülnek.

Mindemellett megjelentek a **regionális sportklub-befektetési modellek** és a **társadalmi hatásra fókuszáló (social impact) tőkealapok**, amelyek a helyi sportinfrastruktúra és sportvállalkozások fejlődését segítik elő. E konstrukciók célja a pénzügyi eredmény mellett a közösségi kohézió, az ifjúsági sport támogatása és a hátrányos helyzetű csoportok bevonása. A sport így a közösségi értékteremtés és társadalmi integráció egyik fő eszközeként jelenik meg a befektetéspolitikában.

A partnerségi projektek akkor működnek hatékonyan, ha az önkormányzati, állami, civil és magánforrások összehangoltan vesznek részt a fejlesztés megvalósításában. A siker kulcsa a folyamatosan frissülő hazai és uniós pályázatok nyomon követése, a jogszabályi feltételekhez igazított tervezés, valamint a több forrásból álló, egymást kiegészítő finanszírozás alkalmazása.

Megállapítható, hogy a közösségi és társadalmi befektetési finanszírozási modellek jelentős potenciált kínálnak a helyi sportfejlesztések támogatására Bács-Kiskun vármegyében is. Ezek a formák bővítik a forrásbevonás lehetőségeit, erősítik a civil részvételt, és hozzájárulnak a sport hosszú távú fenntartható fejlődéséhez, kiegészítve a hagyományos állami és önkormányzati finanszírozást.

5. Partnerség

A sportfejlesztési koncepció elkészítése során az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordított a partnerség, az átláthatóság és a társadalmi bevonás biztosítására. A dokumentum célja nem csupán a stratégiai irányok meghatározása, hanem egy olyan **közös szemlélet kialakítása**, amelyben a vármegye sportéletének szereplői – önkormányzatok, intézmények, civil szervezetek, sportegyesületek, gazdasági és oktatási partnerek – egy irányba mozdulnak el a sport fejlesztése érdekében.

5.1. Partnerségi folyamat és módszertan

A koncepció előkészítése több szakaszban zajlott, biztosítva, hogy a döntéshozatalt megalapozó adatok és javaslatok a helyi szereplők valós tapasztalataira és igényeire épüljenek.

A folyamat főbb lépései a következők voltak:

1. Helyzet- és igényfelmérés kérdőíves adatgyűjtéssel

A sportélet szereplői számára online kérdőívek készültek, amelyek a sportélet helyzetét, fejlesztési szükségleteit és együttműködési lehetőségeit tárták fel. A kérdőívek kitöltésére 2025.október 14-29. között volt lehetőség.

A kérdőívezés öt célcsoportot érintett:

- **Települési önkormányzatok:** sportinfrastruktúra, sporttámogatás, helyi sportélet jellemzői.
- **Sportegyesületek és klubok:** utánpótlás, versenysport, tömegsport, szakmai és infrastrukturális igények.
- **Oktatási intézmények (tankerületi és szakképzési központok):** diáksport, iskolai sportlehetőségek, együttműködések.
- **Civil és közösségi szervezetek:** szabadidős, rekreációs és inkluzív sporttevékenységek.
- **Lakosság:** a sportolási szokások, motivációk, akadályok és fejlesztési igények megismerése.

A kérdőívek kitöltése önkéntes és anonim módon történt, az adatokat összesített formában dolgoztuk fel. Az eredmények szolgálnak a helyzetelemzés, valamint a stratégiai és specifikus célok meghatározásának alapjául.

2. Szakmai egyeztetések és partnerségi konzultációk

Az Önkormányzat tematikus konzultációkat szervezett a sport területének meghatározó szereplőivel, köztük a Bács-Kiskun Megyei Szabadidő Sport Szövetséggel és az egészségfejlesztési irodákkal, annak érdekében, hogy a koncepció a gyakorlatban is jól illeszkedjen a térségi sportélet igényeihez és fejlesztési lehetőségeihez. E konzultációk célja, hogy a fejlesztési javaslatokat közösen finomítsák, és a koncepció végleges formája valóban tükrözze a helyi igényeket.

3. Társadalmi vita

A sportfejlesztési koncepció tervezetét az Önkormányzat **nyilvánosan közzétette a www.bacsiskun.hu oldalon**, és online véleményezésre bocsátotta 2025. november 3-10. között.

Az észrevételek beküldésére e-mailen volt lehetőség. A társadalmi egyeztetés célja, hogy a koncepció a lehető legszélesebb körű támogatottság mellett, a vármegye lakosságának és sportszereplőinek bevonásával készüljön el.

4. Közgyűlési előterjesztés és elfogadás

A partnerségi folyamat zárásaként a véglegesített – a társadalmi vita során beérkezett véleményeket is tartalmazva - sportfejlesztési koncepció a Bács-Kiskun Vármegyei Közgyűlés elé kerül jóváhagyásra. A Közgyűlés döntése biztosítja a dokumentum hivatalos elfogadását és a 2026–2030 közötti időszakra vonatkozó érvényességét.

5.2. A partnerségi folyamat eredményei és várható hatásai

A partnerségi megközelítésnek köszönhetően a sportfejlesztési koncepció:

- **Valós, helyi igényekre épül**, nemcsak statisztikai adatokra;
- **Megteremti a sportfejlesztés intézményi és társadalmi alapját** a vármegyében;
- **Erősíti az együttműködést** az önkormányzatok, sportszervezetek, civil és gazdasági szereplők között;
- **Elősegíti a forrásbevonást**, mivel a dokumentum a partnerségre és együttműködésre épülő fejlesztéseket preferálja.

5.3. A partnerségi folyamat kommunikációja

A partnerségi és egyeztetési folyamat során az Önkormányzat kommunikációs felületein (honlap, közösségi média, hírlevelek) folyamatosan tájékoztatást adott:

- a kérdőívek elérhetőségéről,
- a koncepció társadalmi egyeztetésének menetéről,
- valamint a végleges dokumentum elérhetőségéről.

A kommunikáció célja az volt, hogy a sportfejlesztési koncepció **ne csak szakmai dokumentumként, hanem közös ügyként** jelenjen meg a vármegye lakossága és sportszereplői előtt.

5.4. A partnerségi folyamat fenntartása

A koncepció elfogadása után a partnerségi folyamat nem zárul le. Az Önkormányzat célja, hogy a partnerségi háló **2028. évi. és 2030. évi adatokat értékelje a célok teljesülése szempontjából, és az eredményekről beszámoljon.**

6. Illeszkedés egyéb tervekhez

A sportfejlesztési koncepció kidolgozásakor törekedtünk arra, hogy a tervezett célok és intézkedések illeszkedjenek a nemzeti és vármegyei stratégiai dokumentumokhoz. A jelen fejezet ennek az illeszkedésnek az áttekintésére vállalkozik. A vizsgálat nem teljes körű, azonban lefedi a legjelentősebb ágazati és területi stratégiákat, amelyek a sporttal, az egészséges életmóddal, az aktív turizmussal, a tehetséggondozással és a közösségfejlesztéssel összefüggenek.

A fejezet célja annak bemutatása, hogy a vármegye sportfejlesztési koncepciója miként járul hozzá a nemzeti és térségi célok megvalósításához, és hogyan teremthet szinergiákat a különböző szakpolitikai területek között.

Nemzeti szintű stratégiai program (Sport XXI. Nemzeti Sportstratégia) utoljára a 2007–2020 közötti időszakra volt érvényes. Ez a stratégiai program a 2020-ig elérendő célokat, intézkedéseket és fejlesztési irányokat határozta meg, s hatálya kifejezetten erre az időszakra szólt. Jelenleg újabb nemzeti sportstratégiai dokumentumok és programok vannak folyamatban, például az ágazati és sportági szövetségi stratégiák, illetve aktuális kormányzati sportfejlesztési intézkedések, de egységes fejlesztési stratégia nem létezik.

A **Sportoló Nemzet Program** országos kezdeményezés, amely az élethosszig tartó mozgás feltételeinek bővítésével, a sportlétesítmények hozzáférhetőbbé tételével és a közösségi sport támogatásával növeli a lakosság rendszeres sporttevékenységének arányát. A program célja, hogy Magyarországon mindenki számára elérhető és természetes legyen a sport, életkortól, lakóhelytől és társadalmi helyzettől függetlenül.

A 2025/26-os tanév Sportoló Nemzet Tanéve kiemelt figyelmet fordít az iskolai sportélet fejlesztésére, a gyerekek és családok bevonására, valamint a tanórán kívüli rendszeres mozgás ösztönzésére.

A Sportoló Nemzet Program alapelvei és céljai szoros kapcsolódást mutatnak Bács-Kiskun vármegye sportfejlesztési irányjaival, melyet a 25. számú táblázat összegez.

29. táblázat: A koncepció illeszkedése a Sportoló Nemzet Programhoz, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Sportoló Nemzet Program céljai	Kapcsolódás a vármegyei sportkoncepcióhoz
Sportolási lehetőségek elérhetőségének javítása	Helyi sportinfrastruktúra fejlesztése és egyenlő hozzáférés biztosítása
Tanórán kívüli sportolás ösztönzése	Utánpótlás-nevelés erősítése, iskolai együttműködések
A lakosság rendszeres mozgásának növelése	Szabadidősport részvételi arányának növelése a lakosság körében
Közösségépítés a sport által	Mozgásban lévő közösségek, közösségi identitás erősítése
Családok bevonása	Egészségtudatos életmód támogatása a teljes lakosság számára
Sportlétesítmények kedvezményes elérése	Helyi és térségi sportinfrastruktúrák hatékonyabb kihasználása

A koncepció közvetlenül tudja támogatni az országos program megvalósítását helyi szinten. Bács-Kiskun vármegye aktív részese lehet a Sportoló Nemzet közösségének kialakításában. Új finanszírozási és együttműködési lehetőségek nyílnak meg önkormányzatok, iskolák, sportegyesületek számára.

A **Nevelő Edző Program** országos sportpolitikai kezdeményezés, amelynek célja az utánpótlás-nevelés megerősítése az edzői szakma szakmai és anyagi megbecsülésén keresztül. A program olyan edzőket támogat, akik egyesületi keretek között, sportszakmai és pedagógiai feladatokat ellátva járulnak hozzá a gyermek- és utánpótlássport fejlesztéséhez.

A program fő pillérei:

- Szakmai minőség biztosítása: folyamatos képzések, utánpótlások, minőségbiztosítási rendszer alkalmazása.

- Pénzügyi ösztönzők: az utánpótlásban dolgozó edzők anyagi támogatása és stabilabb megélhetése.
- Hosszú távú nevelési szemlélet: nemcsak eredmény-, hanem gyermekközpontú, személyiségfejlesztő megközelítés.

A program kiemelt jelentőségű Bács-Kiskun vármegyében, ahol a sportegyesületek jelentős szerepet töltenek be a helyi közösségekben, azonban gyakori kihívás a szakképzett edzők megtartása és utánpótlás-nevelés fenntartható finanszírozása.

30. táblázat: A koncepció illeszkedése a Nevelő Edző Programhoz, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Nevelő Edző Program céljai	Kapcsolódó vármegyei cél
Sportoló szakemberek megbecsülése és megtartása	Humán erőforrás-fejlesztés és szakember-ellátottság javítása
Gyermek- és utánpótlássport fejlesztése	Sportolási aktivitás növelése gyermekek körében
Minőségi szakmai munka	Versenyképes utánpótlásbázis kialakítása a vármegyében
Egész életen át tartó sportolás alapjainak lerakása	Egészségtudatos és aktív közösségek támogatása

A vármegye sportfejlesztési koncepciója támogatja a Nevelő Edző Program országos céljainak elérését azzal, hogy kiemelt figyelmet fordít a szakképzett edzői bázis megerősítésére és hosszú távú megtartására. A helyi sportágválasztási lehetőségek bővítése elősegíti, hogy több sportág jelenjen meg és maradjon fenn a kisebb településeken is, így a fiatalok helyben juthatnak minőségi sportolási lehetőséghez. A koncepció a tehetségek helyben tartását és folyamatos fejlesztését célozza, ezáltal mérsékelve az elvándorlást a nagy sportközpontok irányába. Mindezek révén a sport társadalmi megbecsülése, közösségépítő szerepe erősödik, amely a Nevelő Edző Program azon célját támogatja, hogy a sport a helyi identitás és összetartozás meghatározó elemévé váljon.

A **Héraklész Program** a magyar élsport utánpótlásának kiemelt szakpolitikai eszköze, amely a legtehetségesebb fiatal sportolók hosszú távú fejlődését támogatja. A program célja, hogy a nemzetközi élmezőnybe tartozó sportolók számára biztosított legyen az eredményes felkészüléshez szükséges szakmai, egészségügyi és mentális háttér. A program a Nemzeti Versenysport-fejlesztési Program (NVP) I–IV. kategóriájába tartozó sportágak utánpótlására fókuszál. A támogatás nem csupán finanszírozást jelent, hanem rendszerszintű szakmai támogatást és életpálya-orientációt is biztosít: a sportolók fejlesztését a korai tehetségazonosítástól a felnőtt élsportba való átmenetig kíséri, kiemelt figyelmet fordítva a sportkarrier utáni élet megalapozására. 2023-tól a programban szereplő sportágak köre bővült, ami új lehetőségeket teremt a fejlődő, kevésbé ismert sportágak számára is. Ez a tehetségek szélesebb körének biztosít esélyt arra, hogy eljussanak a nemzetközi élvonalig.

31. táblázat: A koncepció illeszkedése a Héraklész Programhoz, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Héraklész Program céljai	Kapcsolódás a vármegyei sportkoncepcióhoz
Nemzetközi szintű utánpótlás biztosítása	Tehetségek felkutatása és helyben tartása
Versenyzői életpálya tudatos építése	Fenntartható sportkarrier-modellek támogatása
Magas szintű edzés- és orvosi háttér biztosítása	Minőségi szakmai támogatás és sportszakemberek fejlesztése
Közösségépítés, példaképek erősítése	Sport mint közösségi és identitásképző erő
Sportkarrier utáni integráció erősítése	Sportolók életpálya-támogatása a vármegyében

A vármegye sportfejlesztési koncepciója közvetlenül támogatja a Héraklész Program nemzeti céljainak megvalósulását azáltal, hogy törekszik a kiemelkedő tehetségek azonosítására és helyben tartására, valamint a versenysport utánpótlás-bázisának erősítésére. A minőségi edzői háttér és a sportszakmai infrastruktúra fejlesztése hozzájárul ahhoz, hogy a fiatal sportolók megfelelő környezetben készülhessenek a nemzetközi élvonal felé vezető úton. A sportágválasztási lehetőségek bővítése és a példaképek helyi megjelenése tovább erősíti a sport társadalmi megbecsülését, támogatva a nemzeti célkitűzést: Magyarország versenyképes utánpótlásának szélesítését és a sportkarrier életpálya-moddell megerősítését.

Az **Aktív Magyarország Program** a lakosság mindennapos fizikai aktivitásának növelését célzó országos szakpolitikai eszköz. A program a természetközeli sportolási lehetőségek fejlesztésére koncentrál, különös tekintettel a kerékpáros, vízi, túra- és közösségi sportlétesítmények elérhetőségének bővítésére. Kedvezményes belépési lehetőségek, infrastruktúra-fejlesztési programok (pl. futópályák, bringaparkok, műjégpályák, mászófalak) és országos szemléletformálási kampányok révén támogatja a lakosság aktív életmódját.

A program hozzájárul ahhoz, hogy a sport ne csupán versenysiker forrása legyen, hanem széles körben elérhető rekreációs tevékenység, amely elősegíti a lakosság testi-lelki egészségének megőrzését és a közösségek megerősítését.

32. táblázat: A koncepció illeszkedése az Aktív Magyarország Programhoz, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Aktív Magyarország Program céljai	Kapcsolódás a vármegyei sportkoncepcióhoz
Lakossági sporttevékenység növelése	Szabadidősport részvételi arányának növelése a lakosság körében
Természetközeli sportok fejlesztése	Kerékpáros, vízi és túra infrastruktúra bővítése Bács-Kiskunban
Hozzáférés javítása minden korosztály számára	A kisebb települések sportlehetőségeinek javítása
Közösségépítés	Mozgásban lévő közösségek támogatása
Turisztikai vonzerő növelése	Aktív turizmus fejlesztése a vármegye adottságaira építve

A vármegye sportkoncepciója közvetlenül támogatja a nemzeti célok megvalósulását azáltal, hogy a szabadidősport területén tervezett fejlesztéseket összehangolja a program által kínált infrastruktúra- és eseménytámogatási lehetőségekkel. Ennek köszönhetően Bács-Kiskun vármegye aktív térségi mintarégióvá válhat.

A **Vándortábor Program** a gyermek- és ifjúsági korosztály aktív kikapcsolódását és a természeti értékek megismerését szolgálja. Bringás-, vízi- és gyalogos vándortáborok biztosítanak élményalapú tanulási és sportolási lehetőséget, miközben fejlesztik a résztvevők fizikai állóképességét és közösségi készségeit. A program erősíti a sporthoz való pozitív viszonyt, megalapozza a hosszú távú aktív életmódot, és támogatja a hazai turizmus fejlődését.

33. táblázat: A koncepció illeszkedése a Vándortábor Programhoz, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Vándortábor Program céljai	Kapcsolódás a vármegyei sportkoncepcióhoz
Gyermekek rendszeres sportolásának ösztönzése	Ifjúsági sportaktivitás növelése
Természetközeli sportélmény biztosítása	Természeti értékek aktív használata (Duna-völgy, kunsági táj)
Térségi turizmus erősítése	Sportturisztikai hálózatok kiépítése
Közösségfejlesztés	Fiatalok helyben tartása, identitásépítés
Infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés támogatása	Vízitúra- és kerékpáros szolgáltatások bővítése

A vármegye kiemelt aktív turisztikai adottságai révén ideális terepe a vándortáborok fejlesztésének, amelyek hosszú távon a térségi gazdaságot és a sportolási szokásokat egyaránt kedvezően befolyásolják.

A **Nemzeti Aktív Turisztikai Stratégia 2030** a természetalapú sportolás és a sportturizmus fejlesztésének átfogó szakpolitikai kerete Magyarországon. A stratégia célja, hogy a lakosság egészségtudatos életmódját elősegítse, valamint a hazai aktív turizmus gazdasági, társadalmi és közösségépítő szerepét erősítse. A dokumentum a vonzerők, az úthálózat, a szolgáltatási háttér, a marketing és a koordináció fejlesztésére fókuszál, különös hangsúllyal a természeti értékek fenntartható használatára és a vidék gazdasági megerősítésére.

34. táblázat: A koncepció illeszkedése a Nemzeti Aktív Turisztikai Stratégia 2030c. dokumentumhoz, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Nemzeti stratégiai célok	Kapcsolódás a vármegyei sportkoncepciójához
Egészséges, aktív életmód ösztönzése	A szabadidősport részvételi arányának növelése a lakosság körében
Természetalapú turizmus gazdasági értékének növelése	Sportturisztikai szolgáltatások fejlesztése és gazdasági hatás erősítése
Fenntartható és biztonságos aktív infrastruktúra	Kerékpárutak, vízitúra-útvonalak és természetjáró hálózat fejlesztése
Vidékefejlesztés és helyi közösségek támogatása	Kistélepülések sport- és turisztikai szerepének növelése
Nemzeti identitás és természeti örökség védelme	Helyi értékekre épülő mozgásprogramok és rendezvények támogatása

A stratégia kiemelten kezeli a térségi együttműködések erősítését, a szolgáltatások egységesítését és az élményalapú sportolási lehetőségek fejlesztését. Bács-Kiskun vármegye — jelentős vízi, kerékpáros és természetjáró adottságaival, a Duna-völgy és a

Homokhátság kiemelkedő természeti értékeivel — aktív szereplője lehet a stratégia megvalósításának. A vármegye sportfejlesztési koncepciója közvetlenül hozzájárul a nemzeti célok eléréséhez azáltal, hogy integrált fejlesztési irányokat határoz meg az aktív turizmus és a sportolási lehetőségek bővítésére. A helyi és térségi infrastruktúra-fejlesztések, a sportturizmus koordinációja és az egészségmegőrző közösségi programok egyaránt támogatják, hogy Bács-Kiskun vármegye a hazai aktív turizmus egyik meghatározó célterületévé váljon.

A **Bács-Kiskun 2030** fejlesztési program a vármegye hosszú távú stratégiai céljait határozza meg, kiemelt fókusz helyezve a gazdaságfejlesztésre, a térségi kapcsolat erősítésére, a humán szolgáltatások modernizációjára és a helyben maradás vonzó feltételeinek megteremtésére. A program egyik alapvető célkitűzése a térségi identitás és közösségi összetartozás erősítése — amelyben a sport kiemelt fejlesztési területként jelenik meg. A dokumentum szerint a sport fejlesztése nem csupán egészségügyi vagy szabadidős kérdés: a sport társadalmi kohéziót, helyi közösségépítést, fiatalok megtartását, turizmust és gazdasági aktivitást is ösztönöz. Ezért a program a sportinfrastruktúra modernizálását, a sporttevékenységekhez való szélesebb hozzáférés biztosítását, valamint a lakosság rendszeres fizikai aktivitásának növelését is támogatja.

**35. táblázat: A koncepció illeszkedése a Bács-Kiskun 2030 c. dokumentumhoz,
Forrás: saját szerkesztés 2025.**

Bács-Kiskun 2030 Stratégiai céljai	Kapcsolódás a vármegye sportkoncepciójához
Élhető város – élő vidék Település- és térségfejlesztés	A települések sportinfrastruktúra-fejlesztése javítja az életminőséget, növeli a helyben maradás vonzerejét és ösztönzi az aktív, egészségtudatos életmódot. A sport- és aktív turisztikai beruházások élénkítik a helyi gazdaságot, különösen a kisebb településeken.
Belülről vezérelt ember és közösség Emberi erőforrás és közösségek fejlesztése	A sport közösségépítő és társadalmi befogadást segítő szerepe erősíti a lokális identitást és a közösségi összetartozást. A sportolási részvétel növelése javítja a lakosság egészségi állapotát, támogatja a gyermek- és ifjúságfejlesztést, és segíti a kompetenciák fejlődését.

A sportkoncepció megvalósítása közvetlenül hozzájárul a Bács-Kiskun 2030 stratégiai céljainak eléréséhez. A sport mint közösségi és gazdaságfejlesztési erő a vármegye egész területén képes növelni az életminőséget, miközben erősíti a társadalmi kohéziót és a lakosság egészségét – vagyis a vármegye jövőképeknek egyik meghatározó pillérévé válik.

Bács-Kiskun vármegye sportfejlesztési koncepciója közvetlenül hozzájárul a vármegye **Klímastratégiájában** szereplő célkitűzések megvalósításához, különös tekintettel az épületek működtetéséből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére és a szelíd turizmus gazdasági szerepének növelésére. A sportinfrastruktúra klímátudatos fejlesztése, valamint a természetalapú, alacsony környezeti terhelésű sportturisztikai lehetőségek bővítése egyszerre támogatja az élhető, fenntartható környezet megteremtését és a helyi gazdaság megerősödését.

36. táblázat: A koncepció illeszkedése a vármegyei klímastratégiához, Forrás: saját szerkesztés 2025.

Bács-Kiskun vármegye klímastratégiája céljai	Kapcsolódás a vármegye sportkoncepciójához
K1 – Épületek ÜHG-kibocsátásának csökkentése (–36% 2012–2030)	Energiahatékonysági fejlesztések sportlétesítményekben; megújuló energia integrálása; fenntartható üzemeltetés ösztönzése
A6 – Turizmus jövedelemtermelő képességének növelése a szelíd turizmus elvei mentén	Természetbarát aktív turizmus (kerékpáros, vízi, természetjáró); helyi értékeken alapuló sportturisztikai szolgáltatások; vármegyén belüli turizmus élénkítése

A sportkoncepció érdemben hozzájárul Bács-Kiskun vármegye Klímastratégiájának megvalósulásához. A sportlétesítmények energiatakarékos fejlesztése és fenntartható üzemeltetése csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását, így támogatja a K1 jelű klímacél teljesítését. Az aktív és természetközeli sportolási módok – például a kerékpáros, a vízi és a gyalogos turizmus – fejlesztése erősíti a szelíd turizmus térnyerését, amely a megye gazdasági növekedése és természeti értékeinek megőrzése szempontjából is előnyös, ezáltal az A6 célkitűzéshez is közvetlenül kapcsolódik.

A sporton keresztül megvalósuló fejlesztések komplex módon támogatják a klímaadaptációt és a fenntarthatóságot: ösztönzik a helyi közösségek aktív részvételét, növelik a környezettudatosságot, hozzájárulnak a vidéki térségek gazdasági élénkítéséhez, valamint a megye egészséges, természetbarát és aktív életmódot közvetítő arculatának erősítéséhez. A sportkoncepció így a sportpolitikai célokon túl klímavédelmi és gazdaságfejlesztési eszközként is szolgál, amely hozzájárul Bács-Kiskun vármegye versenyképességének és fenntartható fejlődésének biztosításához 2030-ig.